



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

i

Aarhus Kathedralskole

1882.



INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

1882.

INDHOLD:

SKOLEEFTERRETNINGER, VED REKTOR, PROFESSOR
DR. PHIL. G. LUND.



AARHUS.

P. Nielseus Bogtrykkeri.

1882.

EFTERRETNINGER

om

Aarhus Kathedralskole

i

Skoleaaret 1881—82

ved

SKOLENS REKTOR.



I.

Almindelige Bestemmelser og Meddelelser.

1. Kongelig Anordning

angaaende en Sammensmeltning af de tvende Afgangsexaminer for Realdisciple af lavere og højere Grad samt de tvende almindelige Forberedelsesexaminer af lavere og højere Grad ved Universitetet til en enkelt almindel. Forberedelsesexamen, af 30. Avgust 1881.

1. Ved almindelig Forberedelsesexamen kan aflægges Prøve i følgende Fag:

1. Modersmaalet, skriftlig og mundlig Prøve, 2 Karakterer, som regnes dobbelt.
2. Engelsk, skriftlig og mundlig Prøve, 1 Karakter, som regnes dobbelt.
3. Tysk, mundlig Prøve, 1 Karakter.
4. Fransk, mundlig Prøve, 1 Karakter.
5. Historie, mundlig Prøve, 1 Karakter.
6. Geografi, mundlig Prøve, 1 Karakter.
7. Matematik, 3 skriftlige, 2 mundlige Prøver, med i alt 3 Karakterer.
8. Naturhistorie, mundlig Prøve, 1 Karakter.
9. Naturlære, mundlig Prøve, 1 Karakter.

Desuden gives 1 Karakter for Orden med de skriftlige Arbejder ved Examen i det hele. Altsaa i alt 16 Karakterer.

2. De, der agte at indstille sig til Adgangsexamen i Matematik ved den polytekniske Lærestanstalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve

for Skovbrugs elever, maa forinden være prøvede ved den almindelige Forberedelsesexamen i alle 9 ovennævnte Fag og „bestaaede“ med mindst 48 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet. Til „bestaaet med Udmærkelse“ kræves 120 Points. Have de kun taget Forberedelsesexamen med 2 Sprog, maa de underkaste sig en særlig Prøve i det tredje af det Omfang, som nedenfor er foreskrevet og heri opnaa Karakteren „bestaaet“.

3. De, der ville indstille sig til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Landinspektørelver, Dyr læger, Landbrugselever og Havebrugselever, skulle, forsaavidt ikke anden Adgangsberettigelse haves (jfr. Undervisningsplanen for den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole), ligesom ogsaa de, der ville indstille sig til farmaceutisk Examen, Tandlægeexamen og juridisk Examen for Ustuderede, forinden have taget almindelig Forberedelsesexamen, dog med Forbigaaelse af et af de tvende levende Sprog, Fransk eller Tysk, efter frit Valg. Altsaa i alt 15 Karakterer. Til „bestaaet“ kræves 45 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet, til „bestaaet med Udmærkelse“ 112½ Points. En særskilt Prøve i Latin maa Farmaceuterne underkaste sig og deri opnaa Karakteren „bestaaet“; se nedenfor Nr. 7.

4. Fordringerne i de enkelte Fag fastsættes saaledes:

- a) Modersmaalet. Der opgives som læst 2 Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Øhlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Vessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.).

Skriftlig Prøve: Gjengivelse af et bekendt Stof; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

Mundlig Prøve: Ren og forstandig Oplæsning af et Digt og et prosaisk Stykke, Prøve i

Sprogets Grammatik, saavel Formlære som Sætningslære, Samtale om Indholdet af det, der opgives læst; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

- b) Engelsk. Der opgives læst saa meget, som svarer til mindst 300 Sider af Tauchnitzers Udgaven af sunbeam stories, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Skriftlig Prøve: Oversættelse fra Engelsk til Dansk; der tillægges Bedømmelsen af det danske Sprogs Renhed i denne Version Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet.

Mundlig Prøve: Ved Prøven i det læste lægges særlig Vægt paa Oversættelsen paa korrekt Dansk og høres i Sprogets Grammatik; desuden oversættes et ikke læst prosaisk Stykke.

1 Karakter, som regnes dobbelt.

- c) Tysk. Der opgives af to eller flere Forfattere saa meget, som svarer til mindst 250 Oktavsider, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Mundlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- d) Fransk. Der opgives som læst saa meget, som svarer til 250 Sider i Michel Levy Frères Udgave af bibliothèque contemporaine.

Mundlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- e) Historie. Der kræves Kjendskab til Fædrelands-historiens og den almindelige Verdenshistories Grundtræk og Hovedbegivenheder omtrent i det Omfang, som er givet ved V. A. Blochs Lærebog for Realskoler. Mundlig Prøve. 1 Karakter.

- f) Geografi. Der prøves i fysisk og politisk Jordbeskrivelse tillige med de uundværligste Sætninger af den matematiske Geografi. Mundlig Prøve. 1 Karakter.

- g) Mathematik og Regning.

Skriftlig forelægges to eller flere Opgaver i praktisk Regning af en saadan almindelig Natur, at der ikke fordres Kjendskab til bestemte

Handelsforhold eller til Udtryk, der ere ejendommelige for enkelte Virkekredse. 1 Karakter.

I Arithmetik fordres Kundskab til Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser, Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner, Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning, Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med en som med flere Ube kjendte.

Til skriftlig Behandling forelægges en eller flere Opgaver, som kræve lette Anvendelser af hvad der er læst, og mundlig prøves i Theorien og dens Anvendelse. Iblandt Opgaverne i Regning og Arithmetik bør altid én give Lejlighed til at vise praktisk Anvendelse af Logarithmer. 1 Karakter.

I Plangeometri fordres læst det for danske Lærebøger sædvanlige fælles Stof. Prøven er dels skriftlig, Løsning af Opgaver ved Konstruktion og Beregning eller lette Beviser, som slutte sig nær til det bekjendte, dels mundlig i Theorien og dens Anvendelse. 1 Karakter.

- h) Naturhistorie. Der prøves i Zoologi og Botanik, dog ikke i videre Omfang end der kan læres ved Hjælp af Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser og af Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren. Der lægges særlig Vægt paa, at Examinanden paa Naturgjenstandene selv kan paavise de Forhold, hvorom der handles. Mundlig Prøve. 1 Karakter.
- i) Naturlære. Der fordres Kjendskab til Legemernes almindelige Egenskaber, til Ligevægts-

lovene for Kræfter virkende paa de enkelte Maskiner, til Trykforhold i Vædsker og Luftarter, Vægtfyldebestemmelser, Tyngden, Faldet og Cirkelbevægelse, til Varmens Udvikling, Maaling og Forplantning, dens Virkning paa Legemernes Tilstand, til Magnetismens Hovedfænomener og Jordmagnetismen, til Gnidnings- og Berøringselektricitet; til alt dette saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gjældende Love. Mundlig Prøve. 1 Karakter.

5. Opgaverne til den skriftlige Del af almindelig Forberedelsesexamen gives fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

6. Specialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdlg og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$: altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$, $g + = 4\frac{1}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censurers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til nærmest liggende Trediedel, saaledes at hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover, gjøres til $\frac{1}{3}$, og hvad der er under $\frac{1}{6}$, bortkastes.

Ved Sammentællingen af Specialkaraktererne i de enkelte Fag benyttes en anden Skala, hvori ug har Værdien 8, mg 7, g 5, tg 1, mdlg ÷ 7 og slet ÷ 23, og, naar Mellemkaraktererne medtages, $ug \div$ regnes $= 7\frac{2}{3}$, $mg + = 7\frac{1}{3}$, $mg \div = 6\frac{1}{3}$, $g + = 5\frac{2}{3}$, $g \div = 3\frac{2}{3}$, $tg + = 2\frac{1}{3}$, $tg \div = \div 1\frac{2}{3}$, $mdl + = \div 4\frac{1}{3}$, $mdlg \div = \div 12\frac{1}{3}$ og $slet + = \div 17\frac{2}{3}$.

I Examensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning den samlede Talværdi af disse.

7. Ved Prøven i Latin for Farmaceuter forlanges, at Examinanden har ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere, til Indøvelse af Grammatikens Hovedregler, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindeligste Ordforraad, samt saa meget, som svarer til 16 Sider i en Teubners Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Cornelius Nepos, Justinus, Eutropius. Ved Prøven overhøres saavel i Læsebogen som i den læste Del af en Forfatter. Disciple, der have bestaaet 4de Klases Hovedexamen med Godt i Latin, ere fritagne for denne Prøve.

8. Den ved Udgangen af den lærde Skoles 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen giver, naar den er bestaaet med mindst 33 Points, den samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fag-examina som den almindelige Forberedelsesexamen.

9. Den, der bestaar Skolelærerexamen med Hovedkarakteren „Meget duelig“, kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Engelsk og et af de to Sprog, Fransk eller Tysk, efter eget Valg, med saadanne Karakterer, hvis Talværdi svarer til Værdien af et „Meget Godt“ og et „Temmelig Godt“ erhverve sig de Rettigheder, som almindelig Forberedelsesexamen giver; og kan denne Tillægsprøve aflægges enten for Examenskommissionen for Privatister eller ved en af de Skoler, der have faaet Ret til at afholde almindelig Forberedelsesexamen.

10. Den, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, bliver, naar han inden 5 Aar derefter indstiller sig til Skolelærerexamen, at fritage for Prøve i Historie, Geografi, Mathematik, Naturlære og Naturhistorie, forsaavidt han ønsker saadant, og ville i saa Fald de ham ved førstnævnte Examen meddelte Karakterer i nævnte Lærefag være at optage i hans Examensvidnesbyrd for Skolelærerexamen og med Hensyn til Beregningen af Hovedkarakteren ved denne

at tage i Betragtning efter deres Værdi ifølge Reglerne for samme.

11. Den, der har bestaaet almindelig Forberedelses-examen, kan indstille sig til Afgangsexamen for Studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi og Naturhistorie har opnaaet Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 15 Points, supplerer den med en Prøve i Latin (mundlig og skriftlig) og derved opnaar Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 6 Points; og i sproglighistorisk Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Arithmetik har opnaaet 21 Points, supplerer den med en Prøve i latinsk Stil og derved opnaar mindst „Tømmelig Godt“.

12. Skoler, som med Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kunne holde almindelig Forberedelsesexamen, lade de Lærere, som have undervist Disciplene, examinere hver i sit Fag under den Kontrol, som Ministeriet anordner. Disse Skoler kunne ogsaa modtage Privatister til Prøven.

13. Til Examenskommission for Privatister sammenkalder Ministeriet et passende Antal Mænd, som foruden Fagkundskaben besidde Erfaring i Skoleundervisning. Kommissionen vælger selv de Kræfter, den behøver til Examens Ordning og Tilsyn ved de skriftlige Prøver.

14. Almindelig Forberedelsesexamen afholdes ved Skolerne én Gang aarlig, enten til Paaske eller i Tiden mellem den 15de Juni og 15de Juli, for Examenskommissionen to Gange aarlig, i Januar og Juni Maaned. Skjønt de i det foregaaende angivne Fordringer ere beregnede paa Disciple, der have fyldt 16 Aar, skal det dog ikke være forment yngre Personer at indstille sig til Examen, dog ingen førend han har fyldt sit 15de Aar.

15. Den almindelige Forberedelsesexamen af-

holdes første Gang i Juni 1883; den nuværende Realafgangsexamen af højere Grad afholdes sidste Gang i Sommeren 1882, de nuværende tvende Forberedelsesexaminer ved Universitetet sidste Gang i Januar 1883 og den nuværende Realafgangsexamen af lavere Grad sidste Gang ved Paaske 1883.

**2. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet
(til Bestyreren af N. N. Realskole)
af 14. September 1881.**

I behagelig Skrivelse af 2den ds. har Hr. Bestyreren forespurgt, om de i Anordning af 30. August d. A. angaaende den almindelige Forberedelsesexamen opstillede Fordringer ikke ogsaa gjælde for vordende Officerer, saavel af Land- som Søetaten, og for dem, der ville ansættes som Embedsmænd i Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet, og i saa Fald, for hvilke af disse Bestemmelserne i Anordningens § 2, og for hvilke Bestemmelserne i § 3 staa ved Magt.

Foranlediget heraf skulde Ministeriet tjenstligst tilbagemelde, at der i ovenberørte Henseender i Lovgivningen ikke haves andre Bestemmelser end Loven af 25. Juli 1880 § 13 og den sig dertil sluttende Forskrift i Anordningen af 5. Marts 1881 § 18, hvorefter som Elever i Officerskolens næstældste Klasse kunne optages Befalingsmænd og Menige, der have bestaaet enten Afgangsprøven fra Skolens yngste Klasse eller almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad eller de hermed ligestillede Prøver, og Forskriften i Anordningen af 18. Februar 1881 § 1, hvorefter som Elever ved Reservelejtnantskolen antages Skippere og Styrmand, der enten have bestaaet Afgangsexamen ved en Realskole, som svarer til almindelig Forberedelsesexamen af lavere Grad eller o. s. v., medens der hidtil ikke kjendes nogen almindelig Bestemmelse om, at Adgangen til Ansættelse i visse Stillinger under Post, Telegraf- og Jernbanevæsenet skulde

være betinget af bestaaet almindelig Forberedelses-examen. Ligesom den ved Anordning af 30. Avgust 1881 indrettede ny almindelige Forberedelsesexamen selv i dens mindre Omfang selvfølgelig giver den i Anordning af 18. Februar 1881 § 1 ommeldte Adgang til Optagelse som Elev ved Reservelejtnantskolen, saaledes tør det ogsaa betragtes som utvivlsomt, at Adgangen til Officerskolens næstældste Klasse i Henhold til Anordningen af 5. Marts 1881 § 18 staar aaben for dem, der underkaste sig den ny almindelige Forberedelsesexamen med 3 fremmede Sprog, under samme Vilkaar som hidtil for dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad.

**3. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet
til Rektoren for Aarhus Kathedralskole
af 28. September 1881.**

I Anledning af en Forespørgsel fra Rektoren for Aarhus Kathedralskole om Gjennemførelsen af kongelig Anordning af 30. Avgust 1881 angaaende Sammensmeltning af de tvende Realexamina og af de tvende Forberedelsesexamina har Ministeriet udtalt, at:

1. Naar det i Anordningens § 2 forlanges, at der ved en særlig Prøve i det tredje Sprog skal opnaas Karakteren „bestaaet“, forstaas herved, at Examinator og Censorer enes om det Skjøn, at Examinanden har lagt tilstrækkelig Kundskab for Dagen; skal Resultatet endelig udtrykkes i en Karakter, bør den ingenlunde være under $g \div$. Dette gjælder ogsaa om „bestaaet“ for Farmaceuter i Latin.

2. Det er ikke tilladt, for at skaffe Realdisciplen i de sidste Aar en forstærket Undervisning i nogle Fag, at overskride det i Loven af 1. April 1871 fastsatte Maximum af 30 ugentlige Timer. Opgivelsen af tysk Stil maa give en Tidsbesparelse fra Tysk, en ringe Besparelse vindes ogsaa fra Naturlære, en Ind-

skrænkning af Timerne i Tegning og Skrivning vil heller ikke findes utilstødelig.

3. Naar det i § 3 hedder, at ved Examen efter frit Valg et af Sprogene (Tysk eller Fransk) kan forbigaaes, da gjælder dette ogsaa Skolens Undervisning, saa at de Realdisciple, der ønskes fritagne for Tysk eller Fransk, ikke skulle deltage i de Timer, der henlægges dertil. I modsat Fald vilde der enten intet vindes ved Bestemmelsen om det ene Sprogs Udelukkelse fra Prøven eller arbejdes saa lidt i dette Sprog, at Undervisningen ingen Nytte gjør.

4. Ved den i Anordningens § 14 indeholdte Bestemmelse om, at ingen maa indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen, førend han har fyldt sit 15de Aar, berøres ikke den Rektor ved Lov af 1. April 1871 § 3 ogsaa for Realisternes Vedkommende givne Bemyndigelse til undtagelsesvis at optage Disciple i 1ste Klasse i en Alder af under 11 Aar. Derimod vil det mulig være ønskeligt at holde en for ung Discipel 2 Aar i samme Klasse.

**4. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet
(til Bestyreren af N. N. Realskole)
af 30. September 1881.**

Med Hensyn til Forstaaelsen af Anordning af 30. Avgust d. A. angaaende almindelig Forberedelsesexamen har De i Skrivelse af 16de ds. forespurgt:

1. ad § 4. I hvilket Omfang skal Grammatikken meddeles? Skal Syntaxen medtages? Spørgsmaalet stilles navnlig for Tyskens Vedkommende.

2. ad § 9. Kan den for Seminarister anordnede Tillægsprøve tages ved en af de avtoriserede Realskoler?

3. ad § 11. Er det ligegyldigt, i hvilke to Sprog den, der vil indstille sig til Afgangsprøven for Studerende, er examineret ved Forberedelsesexamen?

4. ad § 12. Ere de Realskoler, som nu have

Ret til at afholde Afgangsprøve af højere Grad, uden videre bemyndigede til at afholde Realexamen efter den nye Ordning, eller skal der indhentes ny Adkomst?

5. ad § 14. Er Bestyreren berettiget til efter eget Skjøn at fremstille en Elev, der er under 16 Aar, til Prøven, eller skal der søges ministeriel Bevilling dertil?

I den Anledning undlader Ministeriet ikke at tilbagemelde:

ad 1. I Almindelighed maa Grammatikens Omfang være givet ved Fordringerne til det læste Pensums Størrelse og Disciplenes Alder. At Syntax maa medtages i dansk Grammatik, følger af Anordningens Ord; med Hensyn til Omfanget og Fremstillingsformen forbeholder Ministeriet sig en senere Udtalelse ved Henvisning til en eller flere bestemte Lærebøger. I tysk Grammatik maa ligeledes det vigtigste kjendes, dog, da Stilen er bortfaldet, ikke saa meget som forhen; Kapers Udgave af Hjorts Grammatik antages at indeholde det mest knebne Minimum, medens Simonsens Grammatik indeholder mere end nødvendigt. Den franske Syntax vil der næppe blive Lejlighed til at gaa meget ind paa, saa meget mere som en fuldstændig Indøvelse af Formlæren her er meget vigtig; men der gives ved Læsningen ikke ringe Lejlighed til at gaa ind paa de mest fremtrædende Ejendommeligheder af den franske Syntax.

ad 2. Ja.

ad 3. Medens Engelsk er obligatorisk Fag, kan der vælges frit mellem Tysk og Fransk som det andet Sprog.

ad 4. De Skoler, som have Tilladelse til at afholde Realafgangsexamen af højere Grad, behøve ingen Tilladelse til at fortsætte med den nye Examen, før den Tid er udløben, ud over hvilken den givne Tilladelse strækker sig.

ad 5. For Disciple, der fylde 15 Aar før Examen, skal ingen Aldersdispensation søges.

5. Cirkulære fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet

af 10. November 1881.

Efter derom med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og højere Realskoler ført Brevvexling vil Ministeriet til Forstaaelse og Anvendelse samt Fuldstændiggjørelse af enkelte Forskrifter i den kongelige Anordning af 30. August d. A. angaaende den almindelige Forberedelsesexamen herved have fastsat følgende:

1. Det kan ingenlunde anses for nødvendigt, at de i Henhold til Anordningens § 4 lærte Pensa i Engelsk, Tysk og Fransk alle skulle være repeterede i Skolerne i det sidste Aar før Afgangsexamen, da en Del af det, der læses i anden Klasse, af sammenhængende Text og ikke altfor pueril Beskaffenhed, maa kunne medtages i det til Examen opgivne, og der endvidere allerede i tredje Klasse bør repeteres en Del, som er saa let, at dets gjentagne Læsning i fjerde Klasse ikke kan være nødvendig. Man kan i denne Klasse ved Siden af fortsat Læsning og dettes Repetition meget vel indskrænke sig til Repetition af det mere vanskelige af tredje Klasses Arbejder.

2. De 250 Sider, som skulle opgives i Fransk, beregnes efter *bibliothèque contemporaine*, *Mérimée nouvelles* med ca. 1100 Bogstaver paa Siden; de 250 Sider, som skulle opgives i Tysk, beregnes paa samme Maade som Engelsk med ca. 1300 Bogstaver paa Siden.

3. Tysk kan opgives efter brugte Læsebøger.

4. Ved den første Examen i Juni 1883 fordres af dem, som prøves i samtlige 3 fremmede Sprog, kun opgivet som læst 200 Sider i Engelsk (kun Prosa), 150 Sider i Fransk og 200 Sider i Tysk (hvoraf henvend

$\frac{1}{6}$ Poesi), men af dem, som kun prøves i to fremmede Sprog, 250 Sider i Engelsk (hvoraf henved $\frac{1}{6}$ Poesi) og 200 Sider i Tysk (deraf ca. $\frac{1}{6}$ Poesi) eller Fransk. Siderne i de forskjellige Sprog beregnes som under 2 angivet.

5. Bedømmelsen af engelsk Version, forsaavidt den influerer paa Karakteren i Engelsk, sker med Hovedvægten paa Forstaaelsen af det fremmede Sprog, men forsaavidt den skal medvirke til Karakteren for Modersmaalet, alene med Hensyn til Retskrivning, Interpunktion og dansk Sprog. Hvor det ellers kan lade sig gjøre, vil en retfærdig Bedømmelse maaske lettest opnaas ved at Læreren i Dansk tages til Censor i Engelsk eller omvendt.

6. Enhver Skole, som hidtil kun har afholdt Realafgangsexamen af lavere Grad, faar først Tilladelse til fra 1883 eller senere at holde den nye almindelige Forberedelsesexamen efter en Undersøgelse, som viser, at den fyldestgjør de Krav, Undervisningen maa stille.

7. Skoler, der ville have Ret til at afholde den almindelige Forberedelsesexamen, skulle foruden i de Fag, hvori der prøves ved Examen, tillige meddele Undervisning i Religion, Skrivning, Tegning, Gymnastik og Sang. I Religion skal Bibelhistorien gennemgaaes efter en udførligere Lærebog, den kristelige Tros- og Sædelære efter en mindre. Til Undervisningen i Naturlære vil der blive krævet anskaffet de paa medfølgende Fortegnelse nævnte Apparater.

8. Kontrollen med den almindelige Forberedelsesexamen og den forud for Examenstilladelsen gaaende Undersøgelse overdrages til den nuværende „Undervisningsinspektion for de lærde Skoler og højere Realskoler“, bestaaende som hidtil af tre Medlemmer, men i dens Navn sker den Ændring, at Ordene „højere Realskoler“ blive til „Realskolerne“.

9. Forsaavidt Examenskontrollen naar et Omfang, som gjør det umuligt for Inspektionens Med-

lemmer noget Aar at besøge alle Realskolerne i Examenstiden, gjøres Forslag til Ministeriet om Valget af Examenskommissærer for det enkelte Aars Examen ved de Skoler, hvortil intet Medlem af Inspektionen kommer.

10. Til den forud for Examenstilladelsen gaacnde Undersøgelse af Skolerne kan Inspektionen tilkalde fremmed Hjælp udenfor sin Midte.

**6. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet
(til Festyrenen for Vordingborg Realskole)
af 6. December 1881.**

I Gjensvar paa Deres Forespørgsel i Skrivelse af 16. f. M. undlader man ikke tjenstligst at tilbagemelde:

1. Udtalelsen i Cirkulære af 10. f. M. Nr. 3 om, at Tysk ved almindelig Forberedelsesexamen kan opgives efter de i Skolen brugte Læsebøger, var foranlediget ved en Tvivl hos nogle Skolebestyrere, som fremkaldtes af Anordningens Ord om Tysk: „Der opgives af to eller flere Forfattere osv.“ Da Anordningen ikke gjør en saadan tilsyneladende Indskrænkning med Hensyn til Engelsk og Fransk, maa det end mere være fuldkommen frit at opgive det læste Pensum i disse Sprog efter bestemte Læsebøger, hvorfor Cirkulæret heller ikke har kunnet udtale sig derom.

2. Beskaffenheden af Undervisningen i Modersmaalet maa væsentlig afhænge af Læreren individuelle Forudsætninger og Takt. Hvad særlig den grammatiske Side angaar, vil det samme Maal kunne naas ad forskellige Veje; en Lærer vil maaske f. Ex. foretrække at benytte en mindre Lærebog og ved Siden deraf at give adskillige Punkter mundlig, en anden vil foretrække en udførligere Bog og saa fremdeles. Det antages derfor for at være tjenligst for Undervisningen, at Læreren har frie Hænder i Valget af Læremidler,

og det er kun som Exempler paa Lærebøger, der i det hele i Omfang og Fremstillingsmaade maa anses for passende, at man iblandt de utallige eksisterende danske Sproglærer af højst forskjelligt Værd nævner Bojesens, Bondesens, Dorphs og Schneekloths Bøger.

Da det er Ministeriet bekendt, at der paa nogle Steder hersker uklare Forestillinger om, hvilke Fordringer der ved Prøven i Modersmaalet under den mundlige Samtale om Indholdet af det, der opgives læst, kunne stilles til Examinanden, skal man ikke undlade tillige at tilføje, at Anordningens Ord kræve hverken Kundskab til vedkommende Forfatters Arbejder i Almindelighed eller til hans Betydning i Literaturen, lige saa lidt som den forlanger nogen Fremsigelse af udenad lærte Stykker; kun for Indholdet af de for Examinandens Alder og Standpunkt passende læste Skrifter skal der gøres Rede. Har nogen lært et Digt eller Brudstykker af det læste udenad, saa kan det kun være ham til Lettelse ved en Udtalelse om Indholdet; men ogsaa uden dette maa en forstandig Læsning og mulig oftere Gjenslæsning føre til en for Indholdets Gjengivelse i det hele eller i Enkeltheder tilstrækkelig Forstaaelse. Det maa saaledes kunne fordres af den, der har opgivet et dramatisk Værk som læst, at han kjender dettes Hovedpersoner, har en Forestilling om deres deri skildrede Karakterer, kan gjøre Rede for deres Færd, Handlinger og Skjæbne, kort sagt fremstille Hovedtrækkene i hele Stykkets Gang. Naturligvis kommer det en Examinand til gode, at han af Naturen besidder eller ved Flid har erhvervet sig Lethed i at udtrykke sin Tanke mundlig, men paa den anden Side bør en ubehjælpelig Fremstilling ikke virke synderlig nedsettende paa Examinandens Karakter, naar han lægger en rigtig Forstaaelse af Indholdet for Dagen.

7. Cirkulære fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet
af 10. Marts 1882.

1. For Skoledisciples Vedkommende vil den mundlige Prøve i det læste i Engelsk, Tysk og Fransk være at indskrænke til det sproglige Stof, der er repeteret i det sidste Aar, dog saaledes, at dette ikke maa udgjøre under 150 Sider Engelsk, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi, 125 Sider Tysk, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi, og 125 Sider Fransk; desuden oversættes, saaledes som i Anordningen bestemt, i samtlige tre Sprog et ikke læst prosaisk Stykke. For Privatisternes Vedkommende har det derimod sit Forblivende ved det i bemeldte Anordning fastsatte, saaledes at Stykker af det hele som læst foreskrevne Pensum maa kunne gøres til Gjenstand for Examinationen.

2. Det danske Sprog i den engelske Version vil være at bedømme af den danske Lærer i Forbindelse med de andre Censorer i Dansk, saaledes at Bedømmelsen udøver en forhøjende eller formindskende Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet.

8. Plan for Sangundervisningen i de offentlige lærde Skoler.

Formaalet for denne Undervisning er, at Eleverne kunne bringes til ikke blot at kunne deltage i Korsange (to- tre- og firstemmig Sang) med smukt og musikalsk Foredrag, men ogsaa at kunne synge enkeltvis smukt og sikkert*), og at de ved deres Afgang

*) Hermed menes ikke at uddanne Disciplene til Solosangere, men kun at følge en med Held paa flere Steder i Udlandet benyttet Fremgangsmaade, nemlig at lade Disciplene efter hinanden synge hver sin Strofe eller Sætning af en Sang. Ved at synge alle Versene af Sangen igjennem paa denne Maade, vil man kunne faa hort hver enkelt Discipel; Læreren kommer derved til at kjende hver Discipels Stemme og følge

fra Skolen have lært de almindelig anvendte Koraler, Folke- og Fædrelandsange saaledes, at de have tilegnet sig dem som deres Ejendom. Af Theori erhverves saa meget Kjendskab til Noder og Takt, at Eleverne saa vidt muligt kunne synge à prima vista i de letteste Tonearter. Af Musikens Historie bør Eleverne gjøres bekendte med de mest fremtrædende af Landets Komponister.

Undervisningen meddeles i fire Afdelinger*).

1. Afdeling.

Enstemmige Koraler, Fædrelands- og Folkesange samt Sangene til det samlede Kor indøves. Af Koraler fremhæves følgende:

1. Alene Gud i Himmerig.
2. Lovsynger Herren.
3. Nu takker alle Gud.
4. Op al den Ting, som Gud har gjort.
5. Befal du dine Veje.
6. Nu ringe alle Klokker mod Sky.
7. Lovet være du Jesu Krist.
8. Julen har Englelyd.
9. Du Herre Krist.
10. Krist stod op af Døde.
11. Jeg véd et lille Himmerig.
12. Det kimer nu til Julefest.

Et Antal af 10 enstemmige Folke- og Fædrelandsange bør være lært i Aarets Løb.

Under Indøvelsen af de forskjellige Sange lære

dens Udvikling, uden at der gaar mere Tid til end om Sangen var bleven sunget igjennem af alle Disciplene paa én Gang, al Mislyd og utydelig Udtale kan fjernes, og Disciplen lærer at bære sin Stemme frem paa en smukkere Maade end naar han stadig synger i Kor.

*) Med Hensyn til Iuddelingen efter Klasser eller efter Stemmer overlades det til Rektor og Syngelæreren i Forening at ordne dette efter Skolens Tarv.

Eleverne at anvende Stemmen, f. Ex. ved korrekt Toneansætning, Vejrtrækning og Syngen paa Vokalerne. Ligeledes maa der lægges Vægt paa en tydelig Udtale af Texten. Eleverne bør af og til høres enkeltvis (i Sætninger) i de lærte Sange før at blive fortrolige med at synge alene. Der maa gennemgaaende kun synges mezzo-forte og piano. Tonomfanget maa ikke til daglig Brug være større end til e. Her bør Eleverne allerede begynde med at gjøres bekendte med Noderne i C-Dur, fra g til \bar{g} , og øves i at synge dem frem og tilbage. C ($\frac{4}{4}$) Takt forklares og øves. C-Dur og A-Mol Skalaen med tilhørende Akkorder indøves fra Skoleaarets Begyndelse og gjentages i hver Time. Sopranstemmen til de flerstemmige Sange indøves og for disses Vedkommende gjælder ikke Reglen om Toneomfanget.

2. Afdeling.

Repetition af de i forrige Afdeling lærte Sange; af nye Koraler anbefales følgende til enstemmig Sang:

1. Den signede Dag med Fryd vi se.
2. Vi tro, vi alle tro paa Gud.
3. Til Himlene rækker Din Miskundhed Gud.
4. Giv jeg, o Herre, følger dig.
5. Guds Menighed syng.
6. Nu hviler Mark og Enge.
7. Den yndigste Rose er funden.
8. Julen har bragt velsignet Bud.
9. Vær velkommen Herrens Aar.
10. Jesu dine dybe Vunder.
11. Frygt mit Barn den sande Gud.
12. Jesu din søde Forening at smage.
13. Af Højheden oprunden er.
14. Herre jeg har handlet ilde.

Ved Repetition af de tidligere lærte Koraler kan der skiftes med Texterne. Navnlige anbefales at synge Texter, som passe til Aarets kirkelige Tider. Af

Følge- og Fædrelandssange læres mindst 10, dog kun enstemmigt. Enkelte tøstemmige Sange bør indstudies, og i Henseende til disse bør det iagttages, at Toneomfanget for første Stemmes Vedkommende ikke overstiger f og at de kunne synges uden Ledsagelse af Instrument. Antallet af disse Sange retter sig efter, hvor mange Sange Afdelingen skal lære til den samlede Korsang. Eleverne synges Træffeøvelser i C-Dur og lære at træffe de lettere Intervaller samt gøres bekendte med Dur- og Mol-Skalaens Bygning. $\frac{3}{4}$ Takt læres og øves. G-Dur og E-Mol, F-Dur og D-Mol Skalaer med tilhørende Akkorder indøves, saa at Eleverne ved Skoleaarets Slutning kunne synges rent og smukt i C-Dur, A-Mol, G-Dur, E-Mol, F-Dur og D-Mol med tilhørende Akkorder. Forsøgene med at lade Eleverne synges alene (i Strofer) fortsættes.

3. Afdeling.

Indøvelse af nogle tøstemmige — og hvis Forholdene tilstede det — enkelte trestemmige Sange. 10 enstemmige Følge- og Fædrelandssange bør læres i Aarets Løb. Af Koraler anbefales følgende til enstemmig Sang:

1. Jesus er mit Liv i Live.
2. Jeg vil din Pris udsjunge.
3. Himlen aabnes, Mørket svinder.
4. Jesus lever, Graven brast.
5. Vor Gud han er saa fast en Borg.
6. Naturen holder Pintsefest.
7. Kirken den er et gammelt Hus.
8. Enhver som tror og bliver døbt.
9. Hvo ikkun lader Herren raade.
10. Med Sorgen og Klagen hold Maade.
11. I Jesu Navn bør al vor Gjærning ske.
12. Saa vil vi nu siges hverandre Farvel.

Repetition af det i de forrige Afdelinger lærte, og Texterne til Koralerne skiftes, som det er foreslaet

i 2den Afdeling. Øvelserne i Sang efter Noder fortsættes. Af nye Skalaer indøves D-Dur og H-Mol, A-Dur og Fis-Mol, B Dur og G-Mol samt den kromatiske Skala. Taktøvelserne fortsættes. Alt- eller Tenor- og Basstemmerne indøves til den samlede Korsang.

4. Afdeling. (Alle Klassers Sammensang.)

Indøvelse af mindst 6 flerstemmige Sange. Tostemmige Træffeøvelser i C-Dur og A-Mol anbefales. De yngste Klasser synge da 1ste Stemme, de ældre Klasser 2den Stemme. Lette Folke- og Fædrelands-sange eller Berggreens tostemmige Koralbog kan benyttes til disse Øvelser. Enkelte enstemmige af de tidligere lærte Koraler og Fædrelandssange gaas igjennem. De flerstemmige Sange maa synges à capella.

Der bør føres en særlig Protokol for Sang-undervisningen. I denne indføres alt, hvad der efterhaanden læres, og i hvilke Bøger det findes. Ligeledes, hvor mange af Eleverne der synge og hvor mange der ikke synge. Ved Indstuderingen benyttes Violin, Piano eller Harmonium.

Ved Skolens Morgen-Lovsange bør de fleste af disse synges enstemmigt, for at Eleverne kunne faa Øvelse i at deltage i Menighedssangen. Harmonium bør, saafremt Skolen ejer et saadant, da ledsage Sangen.

Som Haandbøger henvises til Berggreens II—III eller IVstemmige Koralbog, hvorefter alle de i Planen ommeldte Koralmelodier læres; Sannes Træffeøvelser; Berggreens, Sannes og Jastraus Skolesange, samt, hvis der kan dannes en Mandskvartet, Studenterforeningens eller Karl Mortensens Kvartetsange.

9. Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de lærde Skoler for Skoleaaret 1881—82.
(Affattede paa Grundlag af Forholdene den 1ste Oktober 1881.)

1. Discipelfrekvensen.

	1ste Klasse.		2den Klasse.		3dje Klasse.		4de Klasse.		5te Klasse	6te Klasse	I alt.
	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)			
Metropolitanskolen	(30) 30	(")	(29) 29	(")	(36) 36	(")	(34) 34	(")	19	17	165
Frederiksborg Skole	(15) 23	(6)	(18) 35	(17)	(14) 24	(10)	(11) 16	(5)	9	7	114
Roskilde	(22) 36	(14)	(26) 37	(11)	(27) 36	(9)	(29) 33	(4)	17	22	181
Rønne — 40	(4) 15	(11)	(4) 7	(3)	(8) 13	(5)	(4) 5	(1)	"	"	80
Odense	(33) 44	(11)	(26) 34	(8)	(21) 33	(9)	(20) 23	(3)	26	17	177
Nykjøbing	(8) 18	(10)	(12) 18	(6)	(13) 16	(3)	(6) 10	(4)	10	3	75
Aalborg	(19) 42	(23)	(20) 39	(19)	(20) 28	(8)	(11) 18	(7)	10	5	142
Aarhus	(25) 35	(10)	(23) 38	(13)	(25) 39	(14)	(11) 13	(2)	12	11	148
Ribe	(9) 21	(12)	(9) 15	(6)	(9) 14	(5)	(5) 7	(2)	5	3	65
Viborg	(15) 25	(10)	(12) 15	(3)	(13) 17	(4)	(12) 14	(2)	10	9	90
Randers	(15) 27	(12)	(15) 23	(8)	(13) 17	(4)	(9) 9	(")	10	14	100
Horsens	(22) 37	(15)	(13) 19	(6)	(21) 31	(10)	(10) 11	(1)	5	6	109
Tilsammen..... 40	(217) 353	(136)	(207) 309	(102)	(223) 304	(81)	(162) 193	(31)	133	114	1,446
Sorø Skole	(30) 43	(13)	(24) 33	(9)	(27) 39	(12)	(15) 23	(8)	18	10	166
I alt ... 40	(247) 396	(149)	(231) 342	(111)	(250) 343	(93)	(177) 216	(59)	151	124	1,612

I Rønne Skoles 2 nederste Klasser er der 40 Disciple, nemlig: i 1ste Klasse 14, i 2den Klasse 26 Disciple.
NB. (st.) betegner: "Studerende Disciple", (R.) betegner: "Realdisciple".

2. Beneficiefordelingen.

	Metropolitan- skolen.	Frederiksborg Skole.	Roskilde Skole.	Rønne	Odense	Nykjøbing	Aalborg	Aarhus	Ribe	Viborg	Randers	Horsens	I alt.	Pct. af Beneficie- pladserne
Discipeltallet den 1. Oktbr. 1881 var:	165	114	181	80	177	75	142	148	65	90	100	109	1,446	"
Antallet af extraord. Gratister udgjorde	1	1	5	"	4	3	2	1	5	3	1	2	28	"
Til Rest..	164	113	176	80	173	72	140	147	60	87	99	107	1,418	"
Antallet af Beneficiepladserne*)	8	19	29	27	29	12	23	25	10	15	17	18	232	"
Disse ere saaledes fordelte:														
1. Næringsdrivende	1+ ³ / ₂	6+ ¹ / ₂	8+ ³ / ₂	9+ ¹ / ₂	7+ ⁴ / ₂	1	8+ ⁵ / ₂	6+ ³ / ₂	" ² / ₂	2	2+ ³ / ₂	1+ ¹³ / ₂	71 ¹ / ₂	31 ₉₉
2. Kommunale Bestillingsmænd, Skole- lærere, Pensionister m. fl.....	" ³ / ₂	5+ ¹ / ₂	6	2+ ¹ / ₂	4+ ² / ₂	1	2+ ² / ₂	3+ ⁸ / ₂	2+ ¹ / ₂	4	4+ ⁴ / ₂	1+ ⁶ / ₂	48 ¹ / ₂	21 ₉₉
3. Embedsmænd	1+ ¹ / ₂	2	3+ ² / ₂	3+ ² / ₂	2	3	5	2+ ³ / ₂	1+ ¹ / ₂	1	" ² / ₂	1	29 ¹ / ₂	12 ₈₂
4. Jordbrugere.....	"	1+ ¹ / ₂	4	4+ ¹ / ₂	3+ ³ / ₂	3	3	3+ ² / ₂	3	5	2+ ¹ / ₂	" ¹ / ₂	37	16 ₉₉
5. Enker (efter alle Klasser).	1+ ² / ₂	2+ ² / ₂	4+ ³ / ₂	3+ ¹ / ₂	6+ ⁵ / ₂	4	1+ ¹ / ₂	3	2	3	4	3+ ¹ / ₂	43 ¹ / ₂	18 ₉₁
I alt..	3+ ¹⁰ / ₂	16+ ⁵ / ₂	25+ ⁸ / ₂	21+ ⁹ / ₂	22+ ¹⁴ / ₂	12	19+ ⁸ / ₂	17+ ¹⁶ / ₂	8+ ⁴ / ₂	15	12+ ¹⁰ / ₂	6+ ² / ₂	230	

NB. Brokerne betegne, hvor mange Pladser der have været delte.

Under Nr. 1 ere henregnede Prokuratorer, praktiserende Læger, Landinspektører, private Fuldmægtige og andre Betjente. Under Nr. 4 ere henregnede Gaardmænd, Husmænd, Forpagtere og Forvaltere.

De 29 ¹/₂ Beneficiepladser under Nr. 3 falde med 12 paa gejstlige, 7 ¹/₂ paa militære og 10 paa civile Embedsmænds Sønner.

*) For Metropolitanskolen ¹/₂₀, for Rønne Skole ¹/₃ og for de øvrige Skoler ¹/₆ af Discipeltallet.

10.

Endelig skal her meddeles Ministeriets Cirkulære af 13. Oktober 1881, der vel endnu ikke er gjen-nemført, men dog som foreløbigt Aktstykke til en Omordning af Skoleplanen har almindelig Betydning.

Spørgsmaalet om Børnenes Overbebyrdelse i de lærde Skoler har længe ligget Ministeriet paa Sinde. Skjont en saadan Overbebyrdelse ikke, efter hvad der hidtil er oplyst, kan siges at være fuldt ud paavist, har Ministeriet dog faaet det Indtryk, at en saadan i alt Fald delvis er til Stede og det særligt i Mellemklasserne, i den Alder, hvor den legemlige Udvikling almindeligvis tager stærkest paa, og derfor Børnene mindst kunne taale aandelig Overanstængelse.

Skolens Opgave kan vel siges at være den at give de unge et almindeligt Dannelsesgrundlag, at udvikle deres Tænkeevne og Evnen til at udtrykke sig tydeligt og klart, samtidigt hermed at gjøre sit til at give dem en sund legemlig Udvikling, og endelig at meddele dem en vis Kundskabsmasse, hvis Fastsættelse vel maa noget rette sig efter Tidernes vekslede Krav, men som dog aldrig maa træde hindrende i Vejen for de to førstnævnte Formaals Opnaaelse. Den sundt legemlige Udvikling maa søges direkte naaet igjennem Gymnastikundervisningen — som maa tildeles mindst 4 ugentlige Timer —, gennem Frikvartererne, der vistnok kunne være 10' mellem hver Time og 25' Kl. 12, hvis Skoletiden er samlet, og gennem Ferierne. Af disse er Sommerferien formentlig for kort, den bør forlænges med 7 til 11 Dage. I denne Forbindelse maa endvidere tages under nøje Overvejelse, om det ikke for Børnenes Sundhed vilde være af stor Betydning at dele Skoletiden i en Formiddags- og en Eftermiddagsskoletid med 2 à 3 Timers Frihed imellem, hvor Forholdene maatte gjøre dette muligt. Indirekte maa den legemlige Udvikling fremmes ved ikke igjennem aandelig Overanstængelse at hæmme den. Hvad der lægger den største Byrde paa Børnene, er Hjemmearbejdet. Den samlede Skoletid kan ikke være kortere end den er, men et Hjemmearbejde af 4 à 5 Timer daglig, som synes at være temmelig almindelig, er for meget, og kan i mange Tilfælde ikke præsteres, uden at den legemlige Udvikling lider derved, i alt Fald naar ses bort fra Skolens øverste Klasse, hvor Forholdene, henset til den nærforstaaende Examen, ere exceptionelle, og hvor Disciplene tillige ere i en Alder, hvor et noget strængere aandeligt Arbejde uden Skade kan fordres. Indtil 4de Klasse medregnet burde Hjemmearbejdet for en Dreng med almindelig Evner næppe gaa ud over 3 Timer. For at opnaa

dette vil det først og fremmest være af Betydning, at Skolens Lærere ved Gjennemgang paa selve Skolen af det foresatte lette Arbejdet hjemme, og ikke hovedsagelig indskrænke sig til en Examination i de givne Lektier. Ministeriet har vel ingen Grund til at mene, at Lærerne forsomme deres Pligt og ikke efter bedste Skjønnende lede Undervisningen; heller ikke bør selvfølgelig Børnenes Arbejde lettes paa saadan Maade, at de fritages for virkeligt Selvarbejde; men alligevel tror Ministeriet at kunne udtale, at en noget forandret Methode, hvorved der lagdes noget mindre Vægt paa den daglige Examination og paa Hjemmearbejdet og noget mere paa Arbejdet paa selve Skolen, vilde fremkalde heldige Resultater. Hvorvidt de temmelig almindelige Klager over den altfor stærke Udvikling af Faglærersystemet i Skolerne ere grundede, tør Ministeriet ikke have nogen Mening om, men skulde dog anmode Rektorerne om at have deres Opmærksomhed henvendt herpaa, og om fornødent gjøres, lægge Baand paa enkelte Faglæreres mulige Lyst til at overvælde Børnene med alt for megen Detail. Under Forudsætning af den nuværende Skoleordens Vedbliven kan uden Skade nogen Lettelse opnaas ad følgende Vej. Naar bortses fra Religionsundervisningen, hvis store Vigtighed ikke staaar tilbage for noget andet Fag, ere særlig Latin, Dansk og Mathematik de Fag, hvorigjennem Skolens første og Hovedformaal søges naaet. Ved Optagelsen i nederste Klasse bør ikke fordres Kundskab i Tysk, derimod i Latin, saameget som man med Rimelighed kan forlange, at Børnene fra deres 10de til 12te Aar med ca. 4 à 6 Timers ngentlig Undervisning kunne have læst. Fordringerne til 4de Klasses Hovedexamen i Latin og latinsk Stil, der nu efter kun faa Aars Studium maaske ere temmelig store, vilde i saa Fald ingenlunde være urimelige. Tysk og Engelsk gjøres til valgfri Fag, saaledes at et skal og kun et maa vælges. Det engang valgte fortsættes hele Skolen igjennem, og det er et Spørgsmaal, om dette Fag bør paabegyndes før i 3lje eller maaske 2den Klasse. Ved den endelige Examen bør ikke fordres mere i det end ved den almindelige Forberedelsesexamen. I Græsk og de levende Sprog bør formentlig den grammatiske Undervisning ikke drives videre end højst fornødent; den bør i alt Fald ikke være Hovedsagen — det er først og fremmest gjennem Latinundervisningen og dernæst igjennem Undervisningen i Dansk, at den grammatiske Uddannelse skal søges naaet. I Geografi, i Naturhistorie og Naturlære for den sproglig-historiske Afdelings Vedkommende bør ikke fordres mere end der fordres ved den almindelige Forberedelsesexamen.

Under den nuværende Lovgivning vil det ikke være muligt at gaa videre. Det maa imidlertid vistnok indrømmes, at den

gjældende Ordning ved sine Bestemmelser om 4de Klasses Hovedexamen og den derpaa følgende Deling lægger et stærkere Tryk paa Drengene i 14—16 Aars Alderen end nødvendigt; og just denne Alder er vistnok den mindst skikkede til anspændt aandeligt Arbejde. Denne Ordning er heller ikke særdeles heldig for selve Undervisningens rette Fremme. For den sproglig-historiske Afdelings Vedkommende fordres det befalede Kvantum Mathematik lært i 4 Aar, og der gives derpaa 2 Aar til saa vidt muligt at glemme det lærte, medens dog den naturlige Ordning synes at være den, at man udstrakte det matematiske Studium over alle 6 Skoleaar uden naturligvis at fordre mere end nu. Og hvad den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling vedrører, da fordres nu det samme i Latin ved 4de Klasses Hovedexamen af denne Afdeling som af den sproglig-historiske; men da Afdelingen saa aldeles standser med Latinen midt i Studiet, uden at have faaet en Ende paa det, uden at have kunnet opnaa et virkeligt Udbytte deraf udover i alt Fald det rent grammatiske, synes der heri at være noget urimeligt, der kan trænge til at rettes. Denne Ulempe vil ikke lidet formindskes ved at fordre Latin ved Optagelse i nederste Klasse, men dog ingenlunde bortfalde. Den nuværende mindre heldige Ordning bør derfor søges ændret i den Retning, at Delingen i de to Afdelinger ophæves, saaledes at den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling falder bort, at med 4de Klasses Hovedexamen ender Undervisningen i Geografi, Naturhistorie og Tysk eller Engelsk, men at forøvrigt denne Examen ikke faar større Betydning end hvilkensomhelst af de andre Klassers Hovedexamen — der kan dog være Spørgsmaal, om denne Examen ikke kunde vedblivende give de samme Rettigheder som hidtil, naar de, der have underkastet sig den, senere toge en Tillægsexamen i Mathematik — og at der i Stedet for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling oprettes en treaarig Afdeling, hvortil enhver, der har taget den almindelige Forberedelsesexamen i Henhold til Anordningen af 30. August 1881 eller den hidtidige Forberedelsesexamen af højere Grad, har Adgang, og hvor der foruden i de Fag, hvori nu undervises i den matematisk-naturvidenskabelige Afdelings to sidste Aar, tillige gives Undervisning i Latin. Ved Afgangsexamen for denne treaarige Afdeling vil da kunne fordres noget lignende i Latin, som nu fordres i Græsk ved den sproglig-historiske Afdelings Afgangsexamen. Denne treaarige Afdelings Afgangsexamen maa saa give Adgang til Universitetet og de samme Rettigheder som Afgangsexamen fra den nuværende matematisk-naturvidenskabelige Afdeling. Naar et nyt Lovforslag om den lærde Skoles Ordning forelægges, vil det formentlig være rigtigt at foreslaa de to nederste Klasser

gjenoprettede, hvor Omstændighederne maatte synes at tale derfor. Franskens Stilling som det vigtigste af de levende fremmede Sprog i den lærde Skole forekommer det Ministeriet bør be-
vares. Dog synes Fordringen af fransk Stil til Afgangsexamen at kunne opgives.

Udkast til Lov om Undervisning i de lærde Skoler.

§ 1. Undervisningen i den lærde Skole forbereder til Universitetet.

§ 2. Den egentlige lærde Skole inddeles i 6 (8) etaarige Klasser. Hvor Omstændighederne maatte tale derfor, kan Undervisningsministeren gjenoprette de to i Henhold til Lov af 1ste April 1871 ophævede nederste Klasser. I Skoler, hvor Elevantallet i de to øverste Klasser ikke overstiger 20, kan Ministeren give Rektor Lov til midlertidigt at samle dem i én Klasse.

§ 3. Optagelsen i Skolens nederste Klasse sker med det fyldte 12te (henholdsvis 10de) Aar. Dog kan den ske i et halvt Aars yngre Alder. Ingen kan optages i en højere Alder, end at et fuldstændigt Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20de Aar. Undtagelser fra denne sidste Regel kan Rektor give.

§ 4. Undervisningsfagene ere: Religion, Modersmaalet, derunder Oldnordisk, Latin, Mathematik, Gymnastik og Sang, Fransk, Græsk, Engelsk eller Tysk, Historie, Geografi, Naturhistorie, Naturlære, Skrivning og Tegning. — Den egentlige Skoletid til samtlige Fag og Øvelser, Gymnastik og Sang alene undtagne, maa ikke udgjøre mere end 30 Timer. — Engelsk og Tysk ere valgfri Fag, saaledes at et skal og kun et maa vælges.

§ 5. Den ved Udgangen af 4de (6te) Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen giver, naar den er bestaaet med et vist Pointstal og suppleres ved en Prøve i Mathematik, hvilket alt nærmere bliver at fastsætte af Ministeren, samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagexaminer som den almindelige Forberedelsesexamen.

§ 6. Ved de lærde Skoler, hvor Omstændighederne tillade det, foreløbig ved Soro lærde Skole, Roskilde, Odense, Aarhus og Aalborg Kathedralskoler, oprettes en Afdeling, delt i 3 etaarige Klasser, hvori unge Mennesker i 15 til 16 Aars Alderen, der have bestaaet den almindelige Forberedelsesexamen (af højere Grad), kunne optages.

§ 7. Undervisningsfagene ere: Religion, Modersmaalet, derunder Oldnordisk, Mathematik, Gymnastik og Sang, Naturlære, Fransk, Latin og Historie. — Bestemmelserne i § 3 om det fyldte 20de Aar og i § 4 om Timetallet gjælde ogsaa for denne Afdeling.

§ 8. Afgangsexamen for begge Afdelinger i øverste Klasse afholdes ved selve Skolen. Den er dels skriftlig, dels mundlig. — De skriftlige Opgaver for alle Examinander ere: to Opgaver i Dansk og en Oversættelse fra Fransk til Dansk, og særlig for dem, der have gennemgaaet den egentlige lærde Skole: en Oversættelse fra Dansk til Latin, og tre matematiske Opgaver, hvoraf en i praktisk Regning, og for dem, der have gennemgaaet den treaarige Afdeling: en Oversættelse fra Latin til Dansk og mindst tre matematiske Opgaver. — Fordringerne ved den mundlige Examen bestemmes ved kongelig Anordning.

§ 9 = § 7 i Lov af 1ste April 1871, dog saa at Ordene: De som have taget den sproglig-historiske Afgangsexamen — ændres til: De som have taget Afgangsexamen, efter at have gennemgaaet den egentlige lærde Skole, — og Ordene: De som have bestaaet den matematisk-naturvidenskabelige Afgangsexamen — ændres til: De som have taget Afgangsexamen, efter at have gennemgaaet den treaarige Afdeling.

§ 10 = § 9 i Lov af 1ste April 1871, dog udelades Slutningen fra: „enten saavel” og ud.

§ 11 = § 10 i Lov af 1ste April 1871, dog saa, at første Punktum, og i andet Punktum Ordene: „efter den Tid” udelaaes, og at tredje Punktum affattes saaledes: Forinden maa de, der tage Afgangsexamen for den egentlige lærde Skole, have bestaaet en Prove i de Fag, som afsluttes i Skolen inden Oprykningen i den næstøverste Klasse, og de, som tage Afgangsexamen for den treaarige Afdeling, i Forvejen have taget den almindelige Forberedelsesexamen (af højere Grad).

Som noget, der i en almindeligere Betydning angaar Skolen, skal her meddeles, at den 1. April d. A. oprejstes en Mindesten for Morten Børup lige udfor Skolens Hovedindgang, mellem denne og Domkirkens Kors Midtparti. Samme Dag lod jeg indrykke nedenstaaende Stykke i Byens Aviser „Aarhus Stiftstidende“ og „Jyllandsposten“:

Da jeg for en Del Aar siden fattede den Tanke at faa oprejst et Mindesmærke om Morten Børup paa det Sted, hvor han ligger begravet, og ved velvillig Imødekommen fra forskjellige Sider blev sat i Stand til at bringe denne Tanke til Udførelse, anser jeg det

for min Skyldighed, næst efter at aflægge Regnskab for de ydede Pengebidrags Anvendelse, at give Offentligheden de nødvendige Oplysninger om denne Sag. Det havde oprindelig været min Hensigt at foretage Afsløringen af Mindestenen ved en lille Festlighed i Kathedralskolen, til hvilken dette Minde særlig er knyttet; men jeg maatte opgive det, fordi der indkom Bidrag fra Byens andre Skoler, hvis Lærere og Lærlinge ikke burde udelukkes ved en saadan Lejlighed, men da manglede her Plads til en saa stor Forsamling. Naar jeg nu vælger denne Maade at bringe Sagen frem, er det i den Forudsætning, at alle vedkommende Bestyrere ville gjøre deres Skolebørn bekendte med Mindestenens Betydning paa den Maade, som er dem bekvemmest og synes dem passende.

Efter paalidelige Efterretninger fandtes her „imellem Kirken og Skolen“, som det hedder i Blichers Digt, en flad Ligsten over Morten Børups Grav, der imidlertid var sønderbrudt og ødelagt ved dette Aarhundredes Begyndelse. Professor R. Nyerup beretter, at han ved sin første antikvariske Rejse i Jylland for 80 Aar siden forgjæves søgte Stenen, hvoraf nogle enkelte Brudstykker maaske fandtes. Men det er nu saa heldigt, at der er opbevaret en Tegning af Stenen, og hvad der var fremstillet paa den, i den haandskrevne Beskrivelse af Domkirken Mindesmærker, der er forfattet af Schiwe og afskrevet af Kr. Cramer, der var Degn ved Domkirken i forrige Aarhundrede.

Det syntes da at være i sin Orden, da Domkirken modtog en fuldstændig ydre Restavration, at forny Mindet om en af Byen og hele Landet saa bekendt Mand, hvis Navn er kjendt af ethvert dansk Barn, der ikke opfostres aldeles i Vankundighed. Vel have de 400 Aar, der er forløbet siden hans Virksomhed, afbleget og udvisket de fleste Enkeltheder og Kjendsgjerninger af hans Liv, saa at han lige saa meget

lever i Sagnet som i Historien; men desto kraftigere og mere velsignet har hans Gjerning været, naar Billedet af ham endnu kan staa saa levende i Folkets Bevidsthed, oprisket ved Digternes smukke Skildringer. Her skal jeg ikke gjentage de almindelige Beretninger, men kun tilføje, at da han efter en lang, berømmelig Skolegjerning trak sig tilbage til en rolig Stilling som Sognepræst ved Domkirken, i hvilken Stilling han døde 1526, tilhører han lige meget Kirken og Skolen, skjønt han skylder sin Navnkundighed til Skolen alene.

Spørgsmaalet om, hvorledes en Mindesten over ham burde være, var let at afgjøre. Da den skulde staa paa det Sted, hvor han havde levet og virket, og hvor hans Støv hviler, maatte den have Karakter af et Gravminde; og Agtelse for det historisk givne bød tillige, at Fremstillingen paa den gamle, oprindelige Ligsten bevaredes. Efter min Anmodning viste Bygningsinspektør Professor Walther den forekommende Velvilje at gjøre et Udkast og senere en udarbejdet Tegning til Mindesmærket, der er blevet udført af Sten- og Billedhugger Jul. Herskind i Aarhus, der har vist lige saa stor Interesse for Sagen som opofret Tid og Kræfter for at frembringe et smukt og varigt Arbejde. Disse to Mænd skyldes derfor den største Anerkjendelse og Tak for hvad de have ydet. Paa Stenens Forside er øverst anbragt den Medaillon i Relief, der fandtes paa Ligstenen, med M. Børups Emblemer og en latinsk Omskrift; nedenfor er sat en kort dansk Indskrift af samme Indhold, med Angivelse af hans Dødsaar og naar Stenen er rejst. Stenen selv er af bornholmsk Syenit, en Stenart, der er betydelig haardere end almindelig Granit, af en smuk blaagraa Farve og bearbejdet med den fineste Hugning. Den er det første og hidtil eneste offentlige historiske Mindesmærke her i Byen om en her levende berømt Mand fra Fortiden, og dens Beskaffenhed er

er saadan, at den i al sin Simpelhed vil kunne trodse Tidens Tand i mange kommende Aarhundreder. Den er overgivet Aarhus Bys Styrelse (Borgmester og Raad) som Byens Ejendom mod det Løfte, at der vil blive sørget for dens Bevarelse; men det er at ønske, at enhver Aarhusianer, gammel og ung, vil betragte den som sin Ejendom og gjøre sit for at den ikke mishandles ved Kaadhed eller Overlast.

Jeg skal endnu kun her tilføje:

Mindestenen er henved 4 Alen høj og bestaar af en Sokkel og Stenen selv, der med Indskæring paa alle fire Hjørner ender i en Trekant foroven. Indskriften paa Forsiden omkring Morten Børups Emblem (en Greb, et Ris og en Ferle korslagte) lyder: Doctor Martinus Borup, s. s. theologiæ professor et quondam huius scholæ rector; nedenunder: Til Minde om Morten Børup, Rektor ved Kathedralskolen i Aarhus, † 1526. Opreist 1882.

Derhos er en Marmormedaillon, der blev udført som Model til Emblemet, erhvervet af Skolen til at indmures i Solennitetssalens Væg.

II.

Skolens Lærere. Fag- og Timefordelingen.

I Lærerpersonalet er iaar ikke foregaaet nogen Forandring. Kun er Timelæreren Cand. philolog. N. F. Stegmann d. 31. Maj f. A. konstitueret som Lærer.

Fag- og Timefordelingen, som med de nedenfor nævnte Undtagelser har bestaaet uforandret i hele Skolcaaret, har været denne:

Rektor, Professor Dr. phil. Lund: Græsk og Oldnordisk i VI og V Kl., 1 ugl.
Time med den math.-naturv. Afdeling i VI Kl. til alm. Kulturhistorie. . . . 16 Timer ugl.

Overlærer Ostermann: Matematik i VI og V Kl., Naturlære i VI og V sprogl. Kl.	22 Timer ugl.
Overlærer Kleisdorff: Engelsk i alle Klasser undt. 1. R., Latin i V og I Kl.	28 Timer ugl.
Overlærer Neergaard: Græsk i III Kl., Latin i VI, IV og III Kl.	28 Timer ugl.
Adjunkt Schaldemose: Fransk i alle Klasser.	26 Timer ugl.
Adjunkt Gram: Religion i alle Klasser og Dansk i VI, V, IV, IV Realkl., III og III Realkl.	24 Timer ugl.
Adjunkt Lohse: Tysk i alle Klasser, med Undtagelse af II, I og II Realkl., Græsk i IV Kl. og Latin i II Kl. . . .	29 Timer ugl.
Adjunkt Engell: Historie i alle Klasser, med Undtagelse af II, II Realkl., I og I R., Matematik i II Kl.	25 Timer ugl.
Adjunkt Hoffmeyer: Naturhistorie i alle Klasser og Geografi i alle Klasser med Undtagelse af I Kl.	32 Timer ugl.
Adjunkt Mylord: Naturlære i VI og V math., IV Kl. og III Kl., geom. Tegn. i VI math., Matematik og Regning i I og I Realkl.	29 Timer ugl.
Adjunkt Christensen: Matematik i IV, III og II Realkl. samt geom. Tegn. i V, IV, III og II Kl.	33 Timer ugl.
Konst. Lærer Stegmann: Dansk i I Kl. og I Realkl., Tysk i II Kl., II Realkl. og I Kl., Historie i II Kl., II Realkl., I Kl. og I Realklasse, Geografi i I Kl., Engelsk i I Realkl.	33 Timer ugl.
Skrive- og Tegnelærer, Kammerjunker, Kaptejn Baggesen: Skrivning og Tegning.	14 Timer ugl.
Syngelærer Müller: Sang.	5 Timer ugl.

Gymnastiklærer, Kaptejn Baumann:

Gymnastik..... 18 Timer ugl.

Gymnastikassistenterne Wasmann og

Petersen 20 Timer ugl.

Fra 10. Oktober blev, paa Grund af Forandringen ved Realexaminerne, Undervisningen i III Realkl. i Engelsk og Regning forøget med 1 Time til hver, som toges fra Tysk og Skrivning. — Fra Midten af Marts d. A. bortfaldt de særlige Timer for III r Kl., da den eneste Discipel der gik ud.

	I		II		III		IV		V		VI		Sum af Lærer-timer.
	St.	R.	St.	R.	Sp.	M.	R.	Sp.	M.	Sp.	M.	Sp.	
Dansk	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	22
Oldnordisk ..	"	"	"	"	3	"	"	"	2	2	2	2	4
Tysk	2	3	4	3	3	3	2	2	2	2	(2)	(2)	24
Fransk	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	26
Engelsk	"	3	3	3	3	1	"	2	2	2	2	2	17
Latin	6	"	8	"	7	7	8	"	8	"	8	"	45
Græsk	"	"	"	"	"	"	5	"	6	"	5	"	21
Religion	2	2	2	2	2	2	2	"	1	1	1	1	13
Historie	2	2	2	4	3	3	2	2	3	3	4	4	30
Geografi	2	2	2	3	1	1	2	2	2	"	"	"	14
Naturhistorie ..	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"	"	"	20
Naturalære	"	"	"	"	2	2	"	3	3	3	3	5	21
Mathem. og Regn..	6	6	6	8	4	6	8	5	7	8	10	"	68
Skrivning	2	2	1	2	2	"	1	"	"	"	"	"	9
Tegning	"	"	2	1	"	1	2	"	"	"	"	"	5
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	339
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5
Gymnastik	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	18
	37	37	37	37	36	36	35	36	36	36	36	36	362

Det hvert Fag i hver Klasse tillagte Timetal ses af foranstaaende Tabel. Ved VI—III Kl. betyder S og M den sproglig-historiske og mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling i hver Kl. Ved III og II Kl. betegner R den Afdeling, der forberedes til den højere Realafgangsexamen, r den, der forberedes til den lavere.

Tabellen viser, hvorledes Undervisningstimerne have været fordelte paa Fagene i de forskjellige Afdelinger. Ved Kombinationer ere disse Timer nedbragte til den for hvert Fag angivne Sum af Lærertimer.

I tredje Klasse har Undervisningen været fælles for M og R i Naturlære og geom. Tegning, samt 1 Time i Dansk.

I fjerde Klasse har Undervisningen været fælles i Latin, Geografi og Naturhistorie, 2 Timer i Dansk, Tysk og Fransk, samt 5 Timer i Mathematik; M og R have haft fælles Undervisning i Naturlære og geom. Tegning.

I femte Klasse har Undervisningen været fælles i Oldnordisk, Fransk, Engelsk og Historie.

I sjette Klasse har Undervisningen været fælles i de samme Fag som i femte Klasse.

Femte og sjette Klasse have haft fælles Undervisning i Dansk og Religion.

III.

Disciplene. Afgangsprøverne.

Af de 135 Disciple, som Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift (se dette S. 19), udmeldtes før og efter Hovedexamen 6: V. Langballe, F. Dalgas, A. C. L. Brandt, V. F. Svendsen, A. G. C. Pedersen og F. V. Weinschenck; efter be-
 staact Afgangsexamen dimitteredes 11 Studenter (8 af den sproglig-historiske, 3 af den mathematisk-natur-

videnskabelige Retning) og 4 Realister med den højere, 2 med den lavere Realafgangsexamen, hvis Navne og Examenskarakterer findes anførte nedenfor. Ved det ny Skoleaars Begyndelse var Antallet af ældre Disciple saaledes 112. Der optoges den 15. August 1881 et Antal af 34 ny Disciple, saa at Skoleaaret begyndte med 146. I Løbet af samme er senere optaget 3 og udmeldt 6, saa at Antallet for Øjeblikket er 143 fordelt i Klasserne som nedenfor er angivet. De udmeldte findes anførte hver paa sit Sted. — I den følgende Liste opføres Disciplene med Undtagelse af 6te og 5te Klasse, hvor Omflytning kun har fundet Sted efter Hovedexamen og Halvaarsexamen i December, efter den Plads, de havde ved Skoleaarets Begyndelse eller deres Optagelse i Skolen med Tilføjelse i () af deres nuværende Klassennummer i Maj 1882. Ved dem alle er Faderens Navn og Stilling vedføjet, og naar intet andet Sted angives, er deres Hjem i eller ved Aarhus. De med * foran betegnede Disciple ere optagne i Begyndelsen eller i Løbet af indeværende Skoleaar; disses Fornavne og Alder ere fuldstændig meddelte. Et efter Navnet tilføjet (S) eller (M) betegner i de studerende Klasser (III—VI), om en Discipel hører til den sproglig-historiske eller mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

Fordringerne ved Optagelsesproven ere (ifølge Anordning af 5. August 1871) følgende:

1. I Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Proveskrift.
2. I Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider.
3. I Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog.
4. I Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog.
5. I Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en frag-

VI Klasse.

F. V. Brasch (S) (Partikulier B.). C. O. Cortes (M) (Skuespildirektør C.). V. Esmann (S) (Kammerraad, Sagfører E.). A. E. H. Gudme (S) (Provst G. i Ormslev). R. J. Gøtsche (S) (Forpagter G. paa Lyngballegaard). J. A. Kjærtinge (M) (Tandlæge K.). C. J. Kristensen (S) (Højskoleforstander K. i Ask). J. C. Meyer (M) (Brøndehandler M.). R. E. V. Mohnsen (M) (Proprietær M. til Kalstrup). E. F. Rahr (S) (Grosserer R.). S. M. Sørensen (S) (Stiftsprovst S.). I alt 11 Disciple, 7 af den sproglige, 4 af den mathematiske Retning.

V Klasse.

*Knud Ove Bayer (f. 7. Juli 1864) (S) (Premierløjtnant B. i Aarhus). R. H. V. Bierre (S) (fhv. Proprietær B.). L. U. la Cour (M) (Kaptejn la C.). A. V. Horneman (S) (Havneingeniør H.). H. Jensen (S) (Kaptejn J.). L. R. Laursen (S) (Gaardejer L. i Tinning). E. Meyer (M) (Apotheker M.). D. H. V. N. R. Petersen (S) (afd. Gaardejer P. Jacobsen i Gødvad). M. Rasmussen (S) (Gaardejer R. Sørensen i Hørret). *Ditlev Frederik Vilhelm Steensgaard, f. 30. April 1858 (S) (Lærer S. i Lisbjerg) (optaget med særlig Tilladelse af Ministeriet). T. S. J. Thomsen (S) (Pastor T. i Brabrand). *Svend Zahlmann, f. 30. Jan. 1866 (S) (Oberst Z.) (overført fra Odense Kathedralskole). C. A. Fritz (M) (Landskabsmaler F.) (udmeldt fra 1. April 1882). — I alt først 13, tilsidst 12 Disciple, 10 af den sproglige, 2 af den mathematiske Retning.

mentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udforligere. 6. I Religion: Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus. 7. I Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog. 8. I Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple Opgaver som dem, der pleje at henføres under Reguladetri.

IV Klasse.

1 (1). L. Beeh (S) (Kaptejn, Kontorchef B.). 2 (4). V. C. M. C. Thulstrup (M) (Oberst, Overbaneingeniør T.). 3 (5). A. V. Petersen (S) (Murer P. i Skanderborg). 4 (8). H. E. M. Müller (S) (Vejnspektør M.). 5 (2). R. Wasmann (S) (Jernbaneassistent W.). 6 (9). J. J. Marcussen (S) (Murer M.). 7 (7). L. B. Rasmussen (S) (Gaardejer R. i Lemming). 8 (3). P. S. M. Wellejus (S) (Pastor emer. W.). 9 (6). H. W. Secher (M) (Kjøbmand S.). 10 (10). A. H. Winge (M) (Prokurator W.). 11 (11). P. Lassen Pedersen (S) (Gaardejer P. i Kasted). I alt 11 Disciple, hvoraf 8 af den sproglige, 3 af den matematiske Retning.

IV Realklasse.

1 (2). O. A. Kaae (Kjøbmand K.). 2 (3). O. W. Wanseher (Premierløjtnant, Kontorchef W.). *3 (1). Alfred Worm, f. 6. Januar 1866 (Pastor W. i Gudum). I alt 3 Disciple.

III Klasse.

1 (9). H. V. Rasch (S) (Bogholder R.). 2 (17). C. F. Hassenfeldt (S) (Kjøbmand H.). 3 (18). S. V. Nielsen (S) (Redaktør, Sagfører N.). 4 (2). A. P. E. Lund (S) (Skolelærer L. i Agri). 5 (7). J. Thomsen (S) (Broder til T. S. J. Thomsen i V Kl.). 6 (1). C. P. H. Pedersen (M) (Skolelærer P. i Strands). 7 (6). L. V. Cortes (M) (Broder til C. O. Cortes i VI Kl.). 8 (12). H. E. Møller (S) (afd. Kjøbmand M.). 9 (5). N. M. G. Nielsen (S) (fhv. Lærer N.). 10 (10). H. A. Wulff (S) (Konsul, Grosserer W.). 11 (12). C. Mielche (S) (Oberstløjtnant M.). 12 (15). A. K. H. Nielsen (M) (Kjøbmand N.). 13 (3). A. L. O. Jensen (M) (Pastor J. til Vejlbj). 14 (14). J. E. Horneman (S) (Broder til A. V. Horneman i V Kl.). 15 (21). S. Krarup (M) (Apotheker K.). 16 (8). S. A. Møller (S)

(Skolelærer M. i Virring). 17 (16). S. P. J. Rasmussen (S) (fhv. Skolelærer R.) 18 (19.) A. Meyer (S) (Broder til E. Meyer i V Kl.). 19 (4). S. J. Ueberwald (S) (afd. Stabssergent U.). 20 (25). G. J. Sørensen (M) (Redaktør S. i Silkeborg). 21 (20). H. A. Gøtsche (M) (Broder til R. J. Gøtsche i VI Kl.). 22 (11). N. V. Schaldemose (S) (Adjunkt S.). 23 (22). A. A. Tørsleff (S) (Proprietær T. til Kollerup). 24 (24). N. M. Fritz (M) (Broder til C. A. Fritz i V Kl.). 25 (23). H. S. Sørensen (M) (Tvillingbroder til Nr. 20). Ialt 25 Disciple, 16 af den sproglige og 9 af den matematiske Retning.

III Realklasse.

1. J. Friis (Jægermester F. til Lyngbygaard), udmeldt fra 1. Novbr. 1881. 2. L. C. V. Busse (Hattemager B.). 3 (2). O. Jensen (afd. Gaardejer J. Olesen i Bjødstrup). 4 (1). O. Bech (Grosserer B. i Kjøbenhavn). 5 (10). L. C. K. Houmann (Kjøbm. H.). 6 (6). H. C. G. Petersen (Propr. P. i Bygballe). 7 (3). J. P. Sørensen (Kontorbud S.). 8 (4). S. Klem (Apotheker K. i Hornslet). 9 (5). C. Gøtsche (Kjøbmand G.). 10. V. C. Biering (Sagfører B.), udmeldt fra 1. April 1882. 11 (8). S. Friis (Hofjægermester F. til Duclund). 12 (7). L. B. Ewert (Kunstdrejer E.). 13 (9). C. J. R. Baumann (Kaptejn B.). I alt først 13, tilsidst 11 Disciple.

II Klasse.

1 (14). A. V. M. T. Asmussen (Kapt. A.). 2 (4). O. J. Olsen (Overlærer O. ved Nordre By-skole). 3 (1). N. Nielsen (Gaardejer N. i Kasted). 4 (2). T. V. Poulsen (Skolelærer P. i Skaade). 5 (9). H. Sørensen (Broder til S. M. Sørensen i VI Kl.). 6 (10). A. Sørensen (Broder til foregaaende). 7 (5). K. T. Christiansen (Snedkermester C.). 8 (8). J. L. Andersen (Skolelærer A. i Tranbjerg). 9 (15).

J. C. A. Schwarz (Pastor S. i Vithen). 10 (20).
 J. C. Hée (Proprietær H. til Vesterkejlstrup). 11 (13).
 C. B. Nielsen (Oversergent N.). 12 (7). C. Lassen
 (Pastor L. i Egebjærg paa Sjælland). 13. A. Ravn
 (General R. i Kjøbenhavn) udmeldt fra 1. April 1882.
 14 (6). H. Petersen (flv. Senator P. i Haderslev,
 nu i Aarhus). 15 (19). R. Holm (Overlæge Dr. H.,
 Sindsygeanstalten ved Aarhus). 16 (18). A. A. Weng
 (Prokurator W. i Skanderborg). 17 (16). G. C. Jen-
 sen (Broder til Nr. 13 i III Kl.). 18 (21). J. C.
 Jensen (Snedker J.). 19 (22). G. H. M. Koch
 (Forpagter K. i Viby). 20 (21). A. T. Gøtsche
 (Broder til R. J. Gøtsche i VI Kl. og Nr. 21 i III
 Kl.). 21 (12). N. C. H. Nielsen (Proprietær N.,
 Reginchøj). *22 (17). Christian Frederik Berg, f. 9.
 Septbr. 1867 (Godsejer B. til Gyllingnæs). *23 (3).
 Johannes Herskind, f. 12. April 1867 (Pastor H. i
 Veerst ved Kolding). *24 (.1). Peter Mikkelsen
 Schjødt Hansen, f. 21. Febr 1868 (Proprietær H.)
 I alt først 24, tilsidst 23 Disciple.

II Realklasse.

1 (6). V. E. Meyer (Overlærer M. ved Søndre
 Byskole). 2 (1). C. J. J. Jacobsen (Adoptivfader
 Skræder J.). 3 (2). H. C. F. Wissing (Garver W.).
 4 (3). P. N. Secher (Proprietær S. til Hjortshøjland).
 5 (8). F. G. V. Sørensen (Snedker S.). 6 (9). N.
 C. E. Nielsen (Skomager N.). 7 (5). P. Hansen
 (Proprietær H. til Rolsøgaard). 8 (4). N. G. Petersen
 (Kjøbmand P.). 9 (7). L. P. A. Birek (Kjøb-
 mand B.). 10 (14). H. F. Tørsleff (Proprietær
 T. til Gunneruplund). 11 (10). V. Woldbye (Gros-
 serer W.). 12 (13). M. J. Storm (Distriktslæge S.,
 Rosenholm). 13 (9). H. J. Nielsen (afd. Proprietær
 N. til Ravnsbjerg). 14 (12). H. Mørk (Konsul,
 Redaktør M.). I alt 14 Disciple.

I Klasse.

1 (13). H. Handest (Lærer H.). 2 (18). L. T. Stabell (Bankbogholder S.). 3 (12). M. B. Fritz (Broder til C. A. Fritz i V Kl. og Nr. 24 i III Kl.). *4 (14). Lauritz Baadsgaard, f. 26. Juni 1869 (afd. Kjøbmand B. i Karby paa Mors). *5 (20). Paul Bang, f. 11. Avgust 1869 (Tegnelærer B.). *6. Gerbard Peter Brammer, f. 9. Juni 1870 (afd. Bankbestyrer B. i Nykjøbing p. F.), udmeldt fra 1. Januar 1882. *7 (6). Arent Henrik Brasch, f. 25. April 1869, (Partikulier B.). *8 (9). Marius Christensen, f. 27. April 1869 (Gaardejer C. i Lystrup). *9 (3). Søren Christensen, f. 24. Juni 1868 (Proprietær C. til Højbygaard). *10 (8). Hans Frandsen, f. 7. November 1869 (Kjøbmand F.). *11 (7). Emil Carl Jørgen Halling, f. 28. Marts 1870 (Sadelmager H.). *12 (4). Johannes Christian Johansen, f. 18. Marts 1869 (Lærer J. i Jaungyde). *13 (17). Axel Jørgensen, f. 27. Februar 1870 (Tømmerhandler J.). *14 (15). Jens Edvard Malling, f. 24. Avgust 1868 (Togfører M. i Aarhus). *15 (21). Mogens Blak Gjern Mørk, f. 12. Avgust 1868 (Broder til Nr. 14 i II Realkl.). *16 (2). Niels Peter Nielsen, f. 28. Oktober 1865 (Gaardejer N. i Lemming ved Silkeborg). *17 (1). Jens Gjeding Ormslev, f. 21. Septbr. 1869 (Kjøbmand O.). *18 (11). Axel Theodor Kasper Quistgaard, f. 27. Juli 1868 (Jægermester Q. til Tousgaard). *19. Aage Ravn, f. 30. Avgust 1869 (Broder til Nr. 13 i II Kl.), udmeldt fra 1. April 1882. *20 (10). Søren Christian Thorvald Sørensen, f. 4. Februar 1868 (Stiffader Gaardejer Dam i Virring). *21 (5). Peter Engelbrecht Thomsen, f. 13. Februar 1867 (Lærer T. i Ravnholt). *22 (16). Knud Valdemar Rafn, f. 12. Maj 1870 (Toldkasserer R.). I alt først 22, tilsidst 20 Disciple.

I Realklasse.

1 (3). N. M. Wistoft (Kjøbmand W.). *2 (2). Olaf Henrik Arbøe, f. 12. September 1868 (Arki-
tekt A.). *3. Carl Marius Berthelsen, f. 27. Nov.
1868 (Kjøbmand B.). 4 (8). G. Hanssen (Kaptejn
H.). *5 (4). Christen Andreas Husted, f. 24.
April 1868 (Overretssagfører H. i Silkeborg). *6 (5).
Hans Vilhelm Kjærtinge, f. 31. Juli 1868 (Broder
til J. A. Kjærtinge i VI Kl.) *7 (12). Tycho August
Christian Overbye, f. 1. Oktober 1867 (Kjøbmand
O. i Skanderborg). *8 (10). Hans Julius Sabroe, f.
8. September 1868 (Kunstdrejer S.). *9 (6). Jens
Christian Peter Sørensen, f. 23. Marts 1869 (Fuld-
mægtig S.). *10 (1). Isak Vilhelm Tegner, f. 12.
August 1868 (Justitsraad, Overingeniør T.). *11 (7).
Ove Christian Tegner, f. 24. November 1869 (Broder
til foregaende). *12 (9). Carl Johan Rafn, f. 17.
Maj 1869 (Broder til Nr. 22 i I Kl.). *13 (11).
Niels Christian Nielsen, f. 18. September 1868
(Fabrikant N.). I alt 13 Disciple.

Til de i Juni—Juli 1881 afholdte Afgangsprøver
indstillede sig efterfølgende 11 studerende Disciple,
4 Realister til den højere Realafgangsexamen og 2 til
den lavere, hvilke alle bestode med nedenfor nævnte
Resultat. Derhos bestode 10 Disciple af IV Kl. Op-
rykningsprøven, af hvilke 9 opflyttedes i V Kl. og 1
forlod Skolen.

I. Afgangsexamen for Studerende.

Af den sproglig-historiske Retning.

1. Assens, Peter Frederik, født 20. Decbr. 1861.
2. Fjelstrup, Frederik August Ferdinand, født
1. Januar 1864.
3. Gede, Mikael Henrik Christian, f. 17. April 1862.

4. Gudme, Olaf Joakim, født 16. Novbr. 1862.
5. Hansen, Hans Madsen, født 6. Juli 1859.
6. Lange, Hans Ostenfeldt, født 13. Oktbr. 1863.
7. Petersen, Carl Thorvald Oskar, f. 11. Jan. 1863.
8. Secher, Edvard Emil, født 26. Maj 1862.

Af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

9. Hammerich, Jens Worsaae, f. 22. April 1863.
10. Lassen, Magnus Anton, født 16. Maj 1863.
11. Willerup, Gustav Edvard Frederik, født 7. Jan. 1863.

2. Realafgangsexamen af den højere Grad.

1. Friis, Hans Christian Anker Amundin, født 31. Oktbr. 1863.
2. Friis, Gerhard Peter, født 4. Maj 1863.
3. Irgens-Bergh, Christian Carl Andreas, født 24. Avgust 1865.
4. Woldbye, Søren Fulling, født 15. Jan. 1865.

3. Realafgangsexamen af den lavere Grad.

1. Rasmussen Mørk, Søren Marius, født 21. September 1865.
2. Muchitsch, Arthur Laurits Emil, født. 13. Oktober 1865.

De skriftlige Prøver foretoges 15—17. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, de mundtlige 21. Juni—12. Juli efter den i Indbydelsesskriftet angivne Tabel. De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare følgende:

A. Afgangsexamen for Studerende.

a. Udarbejdelse i Modersmaalet. a. (Fri Opgave)
Paa hvilke Maader virke de civiliserede Nationer til Kulturens Udbredelse iblandt de lavere Folkeslag, og hvilke Pligter paa-hvile dem i Forholdet til disse?

b. (Bunden Opgave) De vigtigste italienske Stater i Middealderen og deres Betydning.

2. Oversættelse fra Latin. Cicero, postquam priore de divinatione libro Quintum fratrem Stoicorum de ea re sententiam defendentem fecit, in altero ad ea, quæ dicta erant, inter alia hæc se respondisse scribit:

Ego ne utilem quidem arbitror esse nobis futurarum rerum scientiam. Quæ enim vita fuisset Priamo, si ab adolescentia scisset, quos eventus senectutis esset habiturus? Abeamus a fabulis; propiora videamus. Clarissimorum hominum nostræ civitatis gravissimos exitus in eo libro, qui inscriptus est Consolatio, collegimus. Quid igitur? ut omittamus superiores, Marcione Crasso putas utile fuisse, tum, quum maximis opibus fortunisque florebat, scire, sibi, interfecto Publio filio exercituque deleto, trans Euphratem cum ignominia et dedecore esse pereundum? Quo vero cruciatu animi Cæsarem putamus vitam acturum fuisse, si divinasset fore, ut in eo senatu, quem maiore ex parte ipse cooptasset, in curia Pompeiana, ante ipsius Pompeii simulacrum, tot centurionibus suis inspectantibus, a nobilissimis civibus, magna ex parte etiam a se omnibus rebus ornatis, trucidatus ita jaceret, ut ad eius corpus non modo amicorum, sed ne servorum quidem quisquam accederet! Certe igitur ignoratio futurorum malorum utilior est quam scientia. Nam illud quidem dici, præsertim a Stoicis, nullo modo potest: „Non transisset Euphratem Crassus; Non suscepisset bellum civile Cæsar.“ Non igitur fatales exitus habuerunt. Volunt ætatem Stoici evenire omnia fato. Nihil ergo illis profuisset futura divinare. Atque etiam omnem fructum vitæ superioris perdidissent. Quid enim posset iis esse letum, exitus suos cogitantibus? Ita, quoquo se vertent Stoici, jaceat necesse est omnis eorum sollertia. Si enim id, quod eventurum est, vel hoc vel illo modo potest evenire, fortuna valet plurimum. Quæ autem fortuita sunt, certa esse non possunt. Sin autem certum est, quid quaque de re quoque tempore futurum sit, quid me adjuvant haruspices, quum res tristissimas portendi dixerunt?

3. Arithmetisk Opgave. At bestemme x , y , z under den simpleste Form saaledes, at

$$u + \frac{1}{u} = xu^2 + yu + z$$

tilfredsstilles, naar de tre Storrelser a , b , c sættes i Stedet for u . Oplosningen kræves ikke udført ved Determinanter, men det ønskes paavist, hvorledes det for x fundne Udtryk fremkommer ved Anvendelsen af Determinanter.

Ex. Hvor store blive x, y, z , naar a, b, c ere de tre Rødder i Ligningen

$$125t^3 + 100t^2 - 1 = 0,$$

hvis fjerde Rød er $\frac{1}{5}$?

4. Geometrisk Opgave. 1. I et Tetraeder ABCD træffer Axen i en Omdrejningskegelflade (ret cirkulær Kegleflade), der tangerer de tre Hjørnet ved D begrænsende Planer, Trekanten ABC i Punktet O. Bevis, at

$$\frac{\angle BOC}{\angle BDC} = \frac{\angle AOB}{\angle ADB} = \frac{\angle COA}{\angle CDA}.$$

2. I en Trekant ABC, hvor Vinklerne A og B ere spidse, er trukket Højderne paa a og b . En Cirkel, hvis Radius er given, er indskreven i den af Højderne og Siden c dannede Trekant, og dens Berøringspunkt med Siden c deler denne i de givne Stykker p og q . Sider og Vinkler i $\triangle ABC$ udtrykkes ved p, q, r . Vis, at Opgaven forudsætter r mindre end saavel p som q . For $r = \frac{1}{2}, p=2, q=3$ udføres Regningerne, og derefter undersøges, hvorledes r maa være, naar $p=2, q=3$, for at gjøre Vinklen C spids, ret eller stump.

5. Opgave i Projektionstegning. Et tresidet Prisme med uligesidet Grundflade i den vandrette Billedplan (Projektionsplan) og med Sidekanterne skraat stillede imod begge Billedplaner er givet. Fra hver Vinkelspids i Grundfladen afsættes op ad Sidekanten et Stykke dobbelt saa langt som den lige overfor Vinklen liggende Side i Grundfladen. Sporene for den ved Endepunkterne af disse tre Stykker bestemte Plan konstrueres tillige med den sande Størrelse af den Trekant, der har de samme Endepunkter til Vinkelspidser.

6. Beregningsopgave. En Kommune behøver et Laan paa 1,000,000 Kroner. A vil ndlaane denne Sum til $4\frac{1}{2}$ pCt. aarlig imod at faa den betalt med Renter og Renters Renter i lige store aarlige Beløb i 18 Aar; hvor store blive disse Beløb? B tilbyder Laanet til 5 pCt. og vil betales med 70,000 Kr. aarlig, indtil Kapitalen med Renter og Renters Renter er betalt; hvor længe varer det, inden Gjælden er betalt? En Rigmand C i selve Kommunen tilbyder at yde 2,500 Kr. til hver af Kommunens aarlige Udbetalinger, saa fremt det første Tilbud til den lavere Rentefod modtages, imod at han, efter 19 Aars Forløb, naar alle Afdrag til A ere erlagte, faar sit hele Tilgodehavende betalt paa en Gang; hvilken Kapital tilkommer der ham med Renter og Renters Renter til $4\frac{1}{2}$ pCt.?

$$\log 1,045 = 0,01911629.$$

7. Fransk Stil. Man tror i Almindelighed, at Ludvig den trettende, paa samme Tid som han anerkjendte Richeliens Geni, frygtede, misundte og endog hadede sin mægtige Minister. Der er imidlertid Kjendegjæringer, som synes at bevise det modsatte. Her er et Exempel derpaa. I Februar 1628 blev Kongen paa Grund af sin Helbred nødt til at forlade Belejringen af la Rochelle. Han overlader da Kardinalen den mest udstrakte Myndighed og udnævner ham til General-Løjtnant for sine Hære. Men til disse Beviser paa sin Tillid føjer Suverænen Vidnesbyrd om sin dybe Hengivenhed. En samtidig Forfatter fortæller, at Kongen skiltes fra sin Minister med Taarer i Øjnene. "Jeg forlader Hr. Kardinalen med den største Sorg," sagde han til Hr. de Guron, "og jeg frygter, at der skal hændes ham nogen Ulykke. Det største Tegn paa Hengivenhed, som han kan give mig, er ikke at udsætte sig saa dristig for Faren. Jeg beder ham at betænke, at mine Sager vilde staa meget slet, dersom jeg kom til at miste ham". Nøjagtigheden af denne Beretning bekræftes ved et Brev, som Richelieu den ellefte Februar skrev til Ludvig den trettende selv, og i hvilket han takker Kongen for de Vidnesbyrd om hans Godhed og hans Æmhed, som det har behaget denne at give ham saavel personlig som igjennem Hr. de Guron. At takke en Suveræn for hans Æmhed, dersom han ikke havde vist nogen, vilde næsten have været en Fornærmelse, som Richelieu sikkert ikke vilde have tilladt sig.

Alle Tallene skrives helt ud med Bogstaver. — nøde, *contraindre*. — Belejring, *siège* — udstrakt, *étendu*. — Myndighed, *pouvoir*. — General-Løjtnant, *lieutenant général* — Bevis, *preuve*. — staa slet, *ndtr. være i slet Tilstand (état)*. — Beretning, *récit*. — Fornærmelse, *offense*.

B. Afgangsexamen for Realister og 4. Klasses Examen.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. Skildring af Italiens naturlige Beskaffenhed og Produkter.

2. Latinsk Stil. Om en Krig, der førtes imellem Croton og Locri, to græske Byer i den Del af Italien, som kaldtes Stor-Grækenland, fortælles der vidunderlige Ting. Efter at Crotonienserne havde paaført Locrenserne Krig, tog disse deres Tilflugt til Spartanerne; men de vægrede sig ved at hjælpe dem og befalede dem at bede Castor og Pollux om Hjælp. Da Locrenserne havde gjort dette, sendte Crotonienserne Gesandter til Delphi for at raadspørge Oraklet. Disse blev der svaret, at Fjenderne burde besejres ved Løfter til

Guderne snarere end vel Vaaben. Crotonienserne lovede derfor Apollo en vis Del af Byttet; men saa snart Locrenserne havde erfaret, hvad deres Fjender havde gjort, lovede de selv hemmelig Guden en endnu større Del. I det Slag, som derpaa blev leveret, ydede de taknemmelige Guder Locrenserne saa kraftig Hjælp, at disse sejrede, endskjønt de kun havde 15,000 Soldater og deres Fjender 120,000. Dersom man kan tro Sagnet, blev Sejren den samme Dag, paa hvilken der blev kæmpet i Italien, hørt baade i Corinth og Olympia og Athen og Lacedæmon.

Croton, Gen. onis. — vidunderlig, mirus. — tage sin Tilflugt til, decurrere ad. — Løfte til Guderne, votum. — lover, voveo. — hemmelig, clam. — endnu, etiam. — kraftig, præsens. — Sagn, fama. — Tallene skrives helt ud med Bogstaver.

3. Tysk Stil. Da Alexander var vendt tilbage fra Indien, sendte han Veteranerne, efter at han havde udmærket dem ved rige Gaver, under Craterus's Anførsel til Macedonien; selv blev han i Mesopotamien, da han vilde gjøre Babylon til sin Hovedstad. Medens han her ordnede det store Riges Sager, faldt han i en svær Sygdom. Da dette blev bekendt, begave Soldaterne sig til den kongelige Borg og bade om Tilladelse til at se Kongen. Tilladelsen blev givet dem, og alle kyssede de, den ene efter den anden, den døende Konges højre Haand. Ikke længe efter døde Kongen. Nogle have troet, at han er bleven dræbt ved Gift, andre have paastaet, at Fraadseri har været Aarsagen til hans Død; men de fleste Historiegranskere mene, at han er død, fordi hans Legeme er blevet svækket ved uhyre Anstrængelser. Ikke blot Kongens Venner begræd hans Død, men mange Macedonere og Persere ilede til og opfyldte Byen med Jammerskrig. Hans Legeme blev af Ptolemæus bragt til Memphis og nogle Aar senere til Alexandria, som Alexander selv havde anlagt.

Paastaa, behaupten. — Fraadseri, Schwelgerei — Historiegransker, Geschichtsforscher. — begræde, beweinen. — Macedonere, Macedonier. — ile til, herbeileiten. — Jammerskrig, Jammergeschrei.

4. Arithmetik. 1. Et Laan paa 2000 Kr. skal betales med Renter og Renters Renter til 5 pCt. aarlig om 10 Aar. Men efter de første 5 Aars Forløb afdrages 2000 Kr., hvor meget er der da at betale, naar de 10 Aar ere gaaede?

$$2. \text{ Af Ligningen } \frac{6y^{3/4} - 8b^{3/4}}{y^{3/4} + 2b^{3/4}} - \frac{y^{3/4} + 4b^{3/4}}{y^{3/4} + 4b^{3/4}} = 2 \text{ findes } y.$$

$$3. \text{ Udtrykket } y = \frac{1}{x-2} \left(\frac{3x^2 - 5x + 2}{4(x-1)} - \frac{x^2 - x + 1}{x+1} \right)$$

bringes paa den simpleste Form og Værdien af y angives for $x=1$ og $x=2$,

5. Geometri. 1. Bevis følgende Sætning: Naar der fra en Tangents Berøringspunkt O med en Cirkel udgaar to rette Linier, som skære Cirklen i A og B og derefter skære en med Tangenten parallel Linie i a og b, saa er $\angle AOB \sim bOa$. — Proportionerne imellem Siderne angives.

2. Et givet Parallelogram ABCD skal forandres til et lige saa stort, som skal indeholde Diagonalen AC, men det nye Parallelograms Vinkler lige overfor Diagonalen skulle være saa store som en given Vinkel. Hvorledes tjener Konstruktionen til at bestemme en Grænse for den givne Vinkels Størrelse?

3. Fra et vilkaarligt Punkt i en Cirkelperiferi slaas en Bue med Korden til 120° som Radius. Derved deles Cirkelns Areal i to ulige store Dele: bestem den største Dels Forhold til den mindste med 4 rigtige Decimaler.

C. Realafgangsexamen af lavere Grad,

hvortil Skolen selv gav følgende skriftlige Opgaver:

Dansk Stil. 1. Østersoen. 2. Livet og Virksomheden i Aarhus Havn.

Regning. I.

a) Hvad koster 1 Alen Silketøj i Aarhus, naar 1 Meter noteres til 6,89 Franc i Paris, og Omkostningerne ved Førsendelsen beløbe sig til $10\frac{1}{2}\%$ p'ct.?

b) At beregne fjerde Proportionalen til

$$\frac{a-1}{a+1}, \frac{a^2-a^2+a-1}{a^2+a^2-a-1}, \frac{a^2-1}{a^2+1}.$$

II.

a) I en Rektangel er den ene Side 17,013 Tommer og tre Gange saa stor som den anden.

Man skal finde Kubikindholdet af det Legeme, der beskrives, naar Rektangelen drejes om den største Side.

b) Paa en retvinklet Trekants Sider tegnes Halvcirkler. Find Arealet af den Figur, som begrænses af Halvcirklerne, naar man véd, at Katheterne ere 6,8032 og 9,9018 Tommer.

Ved Afgangsexamen for Studerende samt den højere Realafgangsexamen (og tildels IV Kl. Examen) var Medlem af Undervisningsinspektionen Docent Thomsen tilstede og deltog i Bedømmelsen af Dansk Stil, Latin og Oldnordisk, samt i Latin i IV Klasse. Som tilforordnede Censorer mødte Dr. Petersen i Mathematik og Naturlære; Dr. Paludan i Fransk; Overlærer Gemzøe i Græsk; Overlærer Jørgensen i Historie; Adjunkt Hauschultz i Mathematik, Adjunkt Herskind i Tysk og Engelsk.

Afgangsexamen for Studerende.

Juli 1881.	Dansk Stil. I.	Dansk Stil. II.	Oldnordisk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Latin, skriftl.	Latin, (mund- lig det læste).	Latin, (mund- lig, ikke læst).	Græsk.	Naturfære.	Arithmetik, (skriftlig).	Arithmetik, (mundlig).	Geometri, (skriftlig).	Geometri, (mundlig).	Mekanisk Fy- sik med Optik.	Kemisk Fysik med Astroomi og Meteorologi.
Assens, P. F.	mg.	g.	mg. +	g. +	"	mg. +	tg. +	g. +	g. g.	g. +	tg. +	tg. +	"	"	"	"	"	"
Fjelstrup, F. A. F.	mg.	mg.	ug. +	mg.	"	mg. +	ug. +	mg. +	g. g.	mg. +	ug. +	ug. +	"	"	"	"	"	"
Gede, M. H. C.	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	"	mg. +	mg. +	mg. +	mg. g.	mg. +	mg. +	mg. +	"	"	"	"	"	"
Gudme, O. J.	g.	mg. +	mg.	g. +	"	g. +	ug. +	g. +	mg. g.	mg. +	mg. +	mg. +	"	"	"	"	"	"
Hammerich, J. W.	mg.	mg.	mg. +	g. +	g. +	"	mg. +	"	"	"	"	"	mg. +	mg. +	mg.	mg.	mg. +	mg. +
Hansen, H. M.	g.	g. +	g. +	g. +	"	g. +	mg. +	g. +	g. +	g. +	mg. +	mg. +	"	"	"	"	"	"
Lange, H. O.	mg.	mg.	ug. +	mg. +	mg.	"	ug. +	mg.	ug. +	ug. +	ug. +	ug. +	"	"	"	"	"	"
Lassen, M. A.	g. +	g.	g. +	g. +	g. +	ug. +	g. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	g. +	mg. +	g. +
Petersen, C. T. O.	mg.	mg.	ug. +	mg. +	"	mg. +	ug. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	"	"	"	"	"	"
Secher, E. E.	g. +	mg. +	mg. +	g. +	"	mg.	mg.	"	mg. +	mg. +	mg. +	g. +	"	"	tg. +	g.	g. +	tg. +
Willerup, G. E. F.	tg. +	g. +	mg. +	g. +	g. +	"	g. +	"	"	"	"	"	g. +	g. +	tg. +	g.	g. +	tg. +

De bestode saaledes alle: P. F. Assens erholdt 3. Karakter med 50 Points; F. A. Fjelstrup 1. Karakter med 103 Points; M. H. C. Gede 1. Karakter med 91 Points; O. J. Gudme 1. Karakter med 89 Points; J. W. Hammerich 1. Karakter med 89 Points; H. M. Hansen 2. Karakter med 70 Points; H. O. Lange 1. Karakter med Udmærkelse med 105 Points; M. A. Lassen 2. Karakter med 74 Points; C. T. O. Petersen 1. Karakter med 103 Points; E. E. Secher 1. Karakter med 86 Points; G. E. F. Willerup 3. Karakter med 51 Points.

Afgangsexaminer for Realister.

Juli 1881.	Dansk Stil.	Dansk.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Skrivning og Tegning.
A. Afgangsexamen af højere Grad.												
Friis, H. C. A. A.	g.	"	tg.+	tg.	mg.	mg.+	mg.÷	g.+	g.+	g.+	g.+	"
Friis, G. P.	g.+	"	g.	g.	g.+	mg.+	ug.÷	ug.÷	ug.÷	mg.	mg.+	"
Irgens-Bergh, C. C. A.	g.	"	g.+	g.÷	mg.÷	g.	g.	g.+	mg.÷	mg.÷	mg.÷	"
Woldbye, S. F.	g.	"	g.÷	mg.	mg.÷	g.÷	g.÷	g.÷	g.+	g.÷	g.÷	"
B. Afgangsexamen af lavere Grad.												
Rasmussen-Mørk, S. M.	mg.	mg.	mg.	"	"	mg.	mg.	ug.	mg.	g.	"	g.
Muchitsch, A. L. E.	g.	mg.	mg.	"	"	g.	mg.	mg.	g.	g.	"	mg.

De bestode saaledes: G. P. Friis med 72 Points, C. C. A. Irgens-Bergh med 62, H. C. A. A. Friis med 59, S. F. Woldbye med 52, S. M. Rasmussen-Mørk med 60 og A. L. E. Muchitsch med 55.

IV Klases Hovedexamen.

Juli 1881.	Dansk.	Latin.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhist.	Naturlære.	Græsk.
L. R. Laursen.	mg.+	ug.÷	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.÷	mg.	ug.÷	"	mg.+
M. Rasmussen.	mg.+	mg.+	mg.÷	ug.÷	ug.÷	ug.	ug.	ug.÷	ug.	"	ug.÷
R. H. V. Bierre.	mg.+	mg.+	ug.÷	ug.	ug.	ug.÷	mg.	mg.+	ug.	"	mg.÷
D. H. V. N. R. Petersen .	mg.÷	g.+	g.+	g.÷	g.	mg.+	g.÷	g.÷	ug.÷	"	mg.÷
F. Dalgas.	mg.÷	mg.÷	mg.+	mg.	mg.+	ug.÷	mg.+	mg.+	ug.	ug.	"
L. H. la Cour.	mg.÷	g.+	g.	g.+	mg.÷	ug.	ug.	mg.+	mg.+	ug.÷	"
H. Jensen.	mg.	mg.÷	g.	mg.÷	mg.÷	ug.	g.	mg.÷	mg.+	"	g.÷
T. S. J. Thomsen.	mg.+	mg.	mg.	ug.÷	ug.÷	ug.÷	g.	mg.	mg.	"	mg.
A. W. Horneman.	mg.	mg.	mg.÷	g.	ug.÷	ug.÷	g.÷	g.÷	mg.	"	g.+
C. A. Fritz.	mg.÷	g.÷	g.	g.+	g.÷	ug.÷	tg.+	tg.+	g.+	"	mdl.

Privatisterne C. C. V. Hansen opnaede i Latin mg.÷, Tysk mg.÷ og Fransk g.,
 D. F. N. Steensgaard: skriftlig Latin g÷, Tysk g+, Fransk g.

Angaaende Kathedralskolens Forberedelsesskole, der som saadan har bestaaet siden den ny Skolcordnings Indførelse, væsentlig for at erstatte Tabet af de to nederste Klasser, men tillige som Fortsættelse af Hr. Albecks tidligere Drengeskole omfatter Børn fra den yngre og yngste skolesøgende Alder, skal her meddeles, at den fremdeles bestyres af Hr. Albeck og Adjunkt Schaldemose, at den for Tiden tæller 127 Elever fordelte i 6 Klasser, at af Kathedralskolens Lærere underviser Overlærer Kleisdorff, Adjunkterne Lohse, Engell og Hoffmeyer foruden Bestyrerne navnlig i de øverste Klasser, samt at der derhos er 3 faste Lærere, 1 Lærerinde, 1 Tegnelærer og 1 Gymnastiklærer. Ligesom denne Anstalt i de senere Aar har afgivet det største Antal af de i Kathedralskolen optagne Disciple og der herfra henvises til den, naar der forespørges om Børns Forberedelse til den lærde Skole, saaledes søges den ogsaa af et ikke ubetydeligt Antal udenbys Dreng, der først senere kunne optages her, fordi det maa antages, at de der, hvor hele Undervisningen er beregnet paa den lærde Skole, ville finde den sikreste og bedste Forberedelse dertil. Dette kan nemlig siges uden i nogen Maade at vrage andre Skoler eller Lærere, fordi disse ikke kunne have det bestemte og udelukkende Maal og ikke staa i saa direkte Forbindelse med den lærde Skole, som denne Forberedelsesskole.

Udenbys Disciples Forældre eller Værger gjøres opmærksomme paa, at det er af stor Betydning, hvor og hvorledes Dreng anbringes i Byen, naar de forlade deres egentlige Hjem. Det er ingenlunde nok, at der sørges for deres legemlige Behov ved passende Bolig, Kost og Pleje, men der maa ogsaa være det tilbørlige Tilsyn med deres Opførsel og Arbejde. I den Henseende maa Skolen, hvem alt dette er i høj Grad

magtpaaliggende, meget ønske, at der hersker Enighed imellem den og Disciplenes Foresatte, og derfor indstændig anmode disse om at tage Hensyn til følgende Foranstaltninger angaaende Disciple, der ikke ligefrem ere satte i Huset hos Folk, der betragte dem som deres egne og have Vilje og Evne til at sørge for deres saavel aandelige som legemlige Vel.

1. Naar en udenbys Discipel optages i Skolen, meddeles det Rektor, hvor han agtes anbragt, og ligesom Anvisning i denne Henseende vil blive givet, saaledes forventes det, at Forældrene ville tage tilbørligt Hensyn til Rektors Misbilligelse af Valget.

2. Skolen bør altid være underrettet om, hvor saadanne Disciple bo, samt naar de flytte, hvilket ikke maa ske uden Forældrenes Vidende og Tilladelse.

3. Det fraraades indstændig at sætte Disciple paa Steder, hvor de have alene Bolig med Kost, men mangle Tilsyn. Det gaar ikke an, at Port- eller Gadedørsnøgle stilles til deres vilkaarlige Raadighed.

4. Det forventes, at der ved Aftale mellem Rektor, Forældre og Værter tilvejebringes et saadant Tilsyn med slige Disciples Arbejdstid og Opførsel i deres Bolig, at Skolen kan være tilfreds dermed.

5. For Disciple, som ikke ere anbragte i Pension, bør der kunne angives en Værge i Byen, som kan repræsentere de fraværende Forældre. Om Overtagelse af saadant Hværv kunne Forældre, naar de ikke kjende nogen dertil skikket Person, henvises til at forhandle med en af Lærerne.

IV.

Skolens Beneficier.

A. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Rektors

Indstilling*), have i Skoleaaret 1881—82 været til-
lagte følgende Disciple:

1. Fri Undervisning: R. E. W. Mohlsen,
C. J. Kristensen, C. O. Cortes, M. Rasmussen, D. H.
V. N. R. Petersen, L. R. Laursen, H. R. V. Bierre,
P. S. M. Vellejus, J. J. Marcussen, R. Wasmann,
H. V. Rasch, S. J. Ueberwald, L. H. la Cour, A.
V. Petersen, H. E. Møller, L. C. V. Bussø og O. J.
Olsen.

2. Undervisning mod nedsat Betaling:
H. E. M. Müller, P. L. Petersen, L. B. Rasmussen,
S. A. Møller, A. P. E. Lund, C. P. H. Petersen,
A. V. N. T. Asmussen, J. P. Sørensen, J. L. Andersen,
A. V. Horneman, N. M. G. Nielsen, S. P. J. Rasmus-
sen, O. Bech, T. V. Povlsen, C. B. Nielsen og A.
L. O. Jensen.

3. Mellemste Stipendium (70 Kr., alt at
udbetale): C. A. Fritz.

4. Laveste Stipendium (40 Kr., alt at ud-
betale): L. V. Cortes, A. E. H. Gudme, G. H. M.
Koch og N. C. H. Nielsen.

5. Extraordinær Gratist: N. W. Schaldemose.

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning,
at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i For-
bindelse staaende Stipendier, som kunne stiles til Ministeriet
eller til Rektor, maa indgives til Rektor ved det ny Skole-
aars Begyndelse, senest til Begyndelsen af September. Ansøg-
ningen maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Ved-
kommendes Formuesstilling og ledsages af paalidelige Vidnes-
byrd fra bekendte Mænd. Uagtet et Beneficium kun til-
deles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har
nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom
Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til
Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater
ansøges ikke, men tildeles efter Indstilling og Bestyrelsens
Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium for
efter et Aars Skolegang.

6. Puggards Legat (80 Kr., 40 Kr. at udbetale, 40 Kr. at oplægge): C. A. Kaae.

B. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner (2 Portioner, hver paa 80 Kr.), hvortil Lensbesidderen af Grevskaftet Bregentved udnævner, oppebæres af C. Mielche og P. S. M. Vellejus.

C. Rosenkrantz's Legat (aarlig 93½ Kr.), uddeles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifterens, Rigsraad Rosenkrantz's Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm. Heraf fik: H. R. V. Bierre 33½ Kr., A. E. H. Gudme, D. H. V. N. R. Petersen og C. J. Kristensen hver 20 Kr.

D. Pastor Hertels Legat (henved 20 Kr. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemlklasserne. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. L. Beck fik Joh. Petersen: Billeder af Livet i Oldtiden; W. C. M. C. Thulstrup: Wessels Værker og Joh. Ewalds udvalgte Skrifter; A. P. E. Lund: Øhlenschlägers Nordens Guder og Aladdin.

E. Student Davidsens Legat (2 Portioner, hver paa 20 Kr.) tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden: L. R. Laursen og M. Rasmussen.

F. Foghs Legat (1 Portion paa 20 Kr.) tildeles en Dimittend efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard, nu Godsejer Mourier-Petersen: H. O. Lange.

G. Stougaards Legat (1 Portion paa 16 Kr.) tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden: C. T. O. Petersen.

H. Pastor Schoubyes Legat (2 Portioner paa 85 Kr. 40 Ø. og 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend eller Student af Testators Slægt: M. A. Lassen og O. J. Gudme.

I. Kantor J. Kabells Legat (1 Portion paa

84 Kr. 95 Ø.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend: F. A. F. Fjelstrup.

K. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 84 Kr. 90 Ø.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend: C. T. O. Petersen.

L. Nis Nissens Legat. Renterne for 1881 udgjorde 1053 Kr. 33 Ø., hvilket Beløb af Rektor og Lærerne kort før Juleferien blev saaledes fordelt:

1. De $\frac{4}{5}$ af de faste Renter (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel) 842 Kr. 66 Ø.: R. E. V. Mohnsen 92 Kr. 66 Ø., D. F. V. Steensgaard 80 Kr., V. A. Petersen og H. E. Møller hver 50 Kr., R. Laurson, M. Rasmussen, R. H. V. Bierre, P. Lassen Pedersen, P. S. M. Vellejus og C. J. Kristensen hver 40 Kr., A. E. H. Gudme, L. U. la Cour, A. V. Horneman, C. O. Cortes, D. H. V. N. R. Petersen, S. J. Ueberwald og J. J. Marcussen hver 30 Kr.; L. B. Rasmussen, A. P. E. Lund, H. E. M. Müller, N. G. M. Nielsen og C. P. H. Petersen hver 20 Kr.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egentlig at behøve Understøttelse udmærke sig ved Flid og Sædelighed) 210 Kr. 66 Ø.: R. J. Gotsche 30 Kr. 66 Ø., E. F. Rahr, H. Jensen og L. Beck hver 25 Kr., P. V. Brasch, V. Esmann, V. C. M. C. Thulstrup, C. Mielehe, H. Sørensen, N. Nielsen og T. V. Povlsen hver 15 Kr.

V.

Uddrag af Skolens Regnskab for Finansaaret 1881 - 82.

	Indtægt.	Kr. Ø.
Beholdning d. 1. April 1881	13,830.	97
Arvefæsteafgift	1,293.	41
Forudbetaling	291.	73

Lateris 15,416. 11

	Transport	15,416.	11
Tiendeafgift		18,265.	24
Forudbetaling		14,244.	95
Indtægter af Kirker og Præstekald		932.	69
Forudbetaling		1,147.	26
Renter af Indskrivningsbevis		96.	„
Renter af Prioritetsobligationer og Spare-			
kasse		4,171.	21
Skolekontingenter		13,910.	20
Indskrivningspenge		360.	„
Testimonier		160.	„
Forskjellige Indtægter		30.	„
Kjøbesum for Arvefæsteafgift		403.	09
Tilskud fra Skolefonden *)		9,000.	„
Indfriet Kapital		4,200.	„
Bibliotheket		40.	„
Kabells Legat under Bibliotheket		458.	34
Indeholdt i Gager		1,203.	26
Stipendiefonden		260.	89
	Lateris	84,299.	24

*) For dem, der gjerne strax bemærke denne Post og opgive, hvor stort Tilskud Skolerne kræve, bemærkes, at for denne Skoles Velkommende er Tilskuddet en nominal Post, da der til Gjengjæld indsendes aarligt Overskud af lignende Størrelse, idet Kassebeholdningen til ingen Tid maa overskride et vist Beløb; i Finansaaret 1881—82 er saaledes modtaget 9,000 Kr., indsendt 28,000 Kr.; 1880—81 modtaget 10,000 Kr., indsendt 30,000; 1879—80 modtaget 17,000 Kr., indsendt 10,000 Kr.; 1878—79 modtaget 12,000 Kr., indsendt 10,000 Kr.; 1877—78 modtaget 12,000 Kr., indsendt 11,000; 1876—77 modtaget 13,000 Kr., indsendt 10,000; 1875—76 modtaget 14,500 Kr., indsendt 18,000 Kr.; 1874—75 modtaget 8500 Kr., indsendt 16,000 Kr.; 1873—74 modtaget 2500 Rdl., indsendt 3000 Rdl.; 1872—73 modtaget 2500 Rdl., indsendt 2300 Rdl.; 1871—72 modtaget 3000 Rdl., indsendt 3000 Rdl.; 1870—71 modtaget 4400 Rdl., indsendt 2000 Rdl.; 1869—70 modtaget 3000 Rdl., indsendt 4000 Rdl.; 1868—69 modtaget 6000 Rdl., indsendt 6000 Rdl., og saaledes fremdeles, saa at Skolen i Virkeligheden ikke trænger til Tilskud.

	Transport	84,299.	24
Rosenkrantz's Legat	93.	50
Fogh Wilsters	—	20.	”
Stougaards	—	16.	”
Dauidsens	—	40.	”
J. Kabells	—	80.	”
A. L. Kabells	—	80.	”
Puggaards	—	100.	”
Schoubyes	—	165.	40
Nissens	—	1,478.	94
	Summa	86,373.	08

	Udgift.	Kr.	Ø.
Skatter af Jordebogskontoen	1,700.	57
Kirkerne	493.	50
Indsendt Overskud	28,000.	”
Lønninger	27,620.	”
Honorar for Inspektion	300.	”
Løn til Pedel	475.	”
Erstatning for Skolepenge	1,184.	”
Timbetaling	4,552.	”
Pensioner og Ventepenge	2,768.	09
Bibliotheket	945.	17
Kabells Legat under Bibliotheket	458.	34
Bygningernes Vedligeholdelse	640.	59
Hovedreparation	654.	10
Leje af Badehus	80.	”
Inventariets Vedligeholdelse	729.	52
Brændsel	1,352.	76
Belysning	49.	90
Skatter	405.	35
Regnskabsføring	920.	”
Rengjøring	357.	86
Porto, Skrivematerialier og Afskrivning	..	500.	84
Programmer	278.	65

Lateris 74,466. 24

	Transport	74,466. 24
Andre Udgifter		82. 95
Til Indøvelse i Skydning		259. 98
Indsendt til Livsforsikring og Forskud		1,057. 43
Stipendiefonden		261. 12
Rosenkrantz's Legat		93. 50
Fogh-Wilsters	—	20. „
Stougaards	—	16. „
Davidsens	—	40. „
J. Kabells	—	84. 95
A. L. Kabells	—	84. 97
Puggaards	—	103. 45
Schoubyes	—	165. 40
Nissens	—	1,480. 82
Udsat rentebærende		4,603. 09
	Summa	82,819. 90
Beholdning den 31. Marts 1882		3,553. 18
	Balance	86,373. 08

VI.

Undervisningen.

Oversigt over hvad der er læst og lært i Skoleaaret 1881—82.

Dansk.

(Gram, undtagen i I og I R., II og II R. Stegmann.)

I Kl. og I Realkl. Funchs Læsebog for Mellemlklasserne er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Holst's større poetiske Læsebog og Johansens „Livet i Danmark“ ere adskillige Digte lærte udenad. Bojesens danske Sproglære læst og repeteret. 1 Stil om Ugen.

II Kl. og II Realkl. Funchs Læsebog for Mellemlklasserne. Af Holst's større poetiske Læsebog og Johansens „Livet i Danmark“ ere en Del Digte lærte udenad. Arentzens nordiske Mythologi. Som i

de følgende Klasser er der nu og da læst et større Digtværk. I II Realkl. er Bojesens Sproglære repeteret. 1 Stil om Ugen.

III Kl. og III Realkl. Samme Læsebog og Lærebøger som i foregaaende Klasse; desuden er Flors Haandbog i den danske Literatur bleven brugt. 1 Stil om Ugen. Den matematiske Afdeling af III Kl. har lært Dorphs græske Mythologi. Partier af Iliaden (Wilsters Oversættelse) ere forelæste og forklarede for den ligesom i IV R. III Realkl. 1 Time Grammatik.

IV Kl. og IV Realkl. Læreren har søgt at gjøre Disciplene i begge Afdelinger bekendte med de vigtigste Forfattere og Værker i den poetiske Literatur, bestandig med Flors Haandbog som Grundlag. Dorphs græske Mythologi er repeteret af IV Realkl. Iliaden (Wilsters Oversættelse). 1 Stil om Ugen, hvortil Æmnet i Reglen er hentet fra Skolefagene.

V og VI Kl. i Forening. Der er meddelt en Oversigt over Literaturen fra Holberg til Øhlenschläger. 2 Stile om Maanedens. Svensk efter Hammerichs Læsebog. Desuden har Rektor anvendt 1 Time om Ugen med VI Klasses matematiske Afdeling til at gjenneegaa den almindelige Kulturhistorie, navnlig Oldtidsfolkene og den ældre Middelalder.

Oldnordisk.

(Rektor.)

V Kl. Wimmers Læsebog S. 1—53 er gennemlæst og repeteret, Wimmers mindre Formlære læst med ikke faa Udeladelser, siden er den flere Gange gjentaget og et og andet mere medtaget. Under Læsningen er foretaget Analyse, dels af et mindre til hver Gang foresat Stykke, dels af de vigtigste Sprogformer, med stadig Henførelse til Dansk og tilknyttede sproghistoriske Bemærkninger. Lejlighedsvis literaturhistoriske Oplysninger.

VI Kl. Wimmers Læsebog S. 53—60 og 74—

121, Wimmers mindre Formlære flere Gange gennemgaact med Forbigaaelse af alt mindre vigtigt. Hver Gang er analyseret en Del af Lektien, og det hele Pensum er repeteret. Der opgives til Afgangsexamen Wimmers Læsebog S. 1—60 og 74—121.

Tysk.

(Lohse, undtagen I, II R. og II Stegmann)

I Kl. og I Realkl. Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 146—155 og 172—207. Af Kapers tyske Sproglære de vigtigste Afsnit af Formlæren. Realkl. mundlig Stil paa Skolen og Gloser efter Ankjærs Stiløvelser.

II Kl. og II Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 1—52. Kapers tyske Sproglære, Formlæren. Realklassen har en Gang om Ugen haft mundlig Stil eller Oversættelse fra Bladet.

III Kl. og III Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 215—230, 239—246, 258—270 og 276—289, og af den poetiske Del S. 412—419 (Uhland); Realkl. S. 119—147 og 167—195. Maanedslæsning efter samme Bog S. 119—147. Extemporallæsning. Kapers tyske Sproglære. Realkl. har lært Gloser efter Ankjærs Stiløvelser.

IV Kl. og IV Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 116—128, af den poetiske Del S. 17—33 og 39—62 (Bürger, Goethe, Schiller), Schillers Wilhelm Tell. Maanedslæsning: Archenholtz's Geschichte des 7-jährigen Krieges S. 1—100. Extemporallæsning. Grammatik repeteret. Realisterne have skrevet en ugenlig Stil efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser, desuden haft mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

V Kl. Goethes Hermann u. Dorothea og (som Maanedslæsning) Italienische Reise, 1ster Theil.

Wielands Oberon, Lessings Laokoon. Extemporal-læsning i A. Eggers Deutsches Lehr- u. Lesebuch, 2ter Theil, 1ster Band S. 128 ff. (das 18. Jahrh. osv., med Udvalg). Grammatik. En ugenlig Stil.

VI Kl. Goethes Götz v. Berlichingen; Herders Cid; Lessings Minna v. Barnhelm. Maanedslæsning: Goethes Aus meinem Leben, 2ter Theil. Grammatik. En ugenlig Stil. Extemporallæsning i Eggers Lehr- und Lesebuch II, 1 S. 128 ff.

Fransk.

(Schaldemose.)

I Kl. og I Realkl. Sicks Læsebog, 1ste Afd. S. 25—97. Ahn 1ste Kursus 75—91. De regelmæssige og uregelmæssige Verber efter Sicks Grammatik.

II Kl. og II Realkl. Sicks Læsebog for de lavere Klasser, 2den Afd. S. 1—25, 27—28, 30—31, 34—63, 66—90. Sibberns Stiløvelser, 1ste Afs. 18 Stykker af 1—47. Af Formlæren Hunkjønnsdannelsen, Flertalsdannelsen, Pronomen og regelrette Verber.

III Kl. og III Realkl. Sick 2den Afd. S. 90—155, III R. desuden 165—180. Sibberns Stiløvelser, Stykkerne 50—78. Af Formlæren repeteret Pronomen og regelrette Verber.

IV Kl. og IV Realkl. Sick 2den Afd. læst S. 150—191; repeteret og opgiven S. 52—63, 66—68, 71—130, 139—158 og 180—191. Efter Garrigues Grammatik Formlæren og af Syntaxen §§ 101—121, 209—216 og 247—259. Som Maanedslæsning ca. 130 Sider af Souvestre.

V Kl. Pios Lectures fr. S. 1—210. Efter Garrigues Grammatik det vigtigste af Syntaxen. Som Maanedslæsning, dels 3 Fortællinger af Souvestre, dels efter eget Valg; i alt ca. 300 Sider. 1 Stil ugenlig.

VI Kl. Sicks franske Læsestykker. Extemporal-

læsning: Oversættelse af Pios Lectures. Efter Garrigue: Formlæren og det vigtigste af Syntaxen. Maanedslæsning indtil efter Jul efter eget Valg, ca. 300 Sider. Ca. 40 Stile.

I alle Klasser ere daglig læste udenad enten Gloser eller korte franske Stykker.

Engelsk.

(Kleisdorff, undtagen I R. Stegmann.)

I Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 1—22. Sammes Elementarbog S. 1—22. De danske Stykker i Elementarbogen ere skrevne dels hjemme dels paa Skolen.

II Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 24—51; Sammes Læsestykker S. 1—26, 33—61. Sammes Elementarbog S. 24—44. 32 Hjemmestile (Oversættelse); af og til Diktatstile og Afskrift.

III Realkl. Listovs Læsestykker S. 98—170, 178—224. Løkkes Læsebog for Mellemlklasserne S. 1—16. Som Maanedslæsning: Marryat, The Settlers S. 1—108. Listovs Stiløvelser S. 10—23. Rosings Formlære. 28 Versioner og Stile; desuden Diktatstile og Afskrift.

IV Realkl. Løkkes Læsebog for Mellemlklasserne S. 1—56, 59—88, 112—135, 138—147. Listovs Læsestykker S. 103—155, 178—205, hvilket opgives til Afgangsexamen. Extemporallæsning ofter Løkkes Læsebog. Som Maanedslæsning: Marryat, Jacob Faithful S. 87—214. Rosings Formlære. Listovs Stiløvelser S. 35—47 (mundlig og skriftlig). Omtrent 20 Stile.

V Kl. Løkkes Læsebog for Mellemlklasserne S. 1—6, 7—56, 59—72. Listovs Elementarbog (mundlig og skriftlig).

VI Kl. Løkkes Læsebog for Mellemlklasserne S. 1—6, 8—14, 23—24, 26—28, 30—38, 40—55, 59—64, 66—74, 79—80, 82—87, 98—134, 138—155.

Dickens Skizzer udgivne af Løkke S. 59—81; hvilket opgives til Afgangsexamen.

Desuden er læst som Maanedslæsning: Dickens Skizzer S. 1—8, 15—21, 26—32, 46—58, 157—175. Som Extemporallæsning S. 33—45, 100—125. Løkkes Grammatik.

Latin.

I Kl. (Kleisdorff.) Forehammers Læsebog undtagen S. 22—23. Alle de danske Stykker skrevne. Madvigs Sproglære: Formlæren.

II Kl. (Lohse.) Fibigers og Pios udvalgte Stykker S. 90—106. Madvigs Sproglære: det vigtigste af Formlæren. Stile hjemme og paa Skolen efter Iversens Stiløvelser. Kern og Krebs: Latinske Ord og Talemaader.

III Kl. (Neergaard.) Fibigers og Pios udvalgte Stykker S. 117—121 og 140—145. Ciceros Taler for Ligarius og Deiotarus. Ovids Forvandlinger (efter Bloch): Pyramus og Thisbe, Verdensaldrene og Deucalion. Madvigs Sproglære § 261—381; repeteret det tidligere læste. 1 Stil hjemme hver Uge; stadig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. Kern og Krebs: Latinske Ord og Talemaader S. 24—46.

IV Kl. (Neergaard.) Fibigers og Pios Udvalg S. 61—62, 112—129, 205—210 og 216—224. Ciceros 4 Taler imod Catilina. Ovids Forvandlinger (efter Bloch): Europa, Pentheus, Ino og Athamas, Pyramus og Thisbe (818 V.). Madvigs Sproglære repeteret. 1 Stil hjemme om Ugen; mundlige og skriftlige Stiløvelser paa Skolen. Kern og Krebs: Latinske Talemaader.

V Kl. (Kleisdorff.) Ciceros Tale for Archias, og Cato major. Livius 7de Bog og 8, 1—10, 27, 1—30. Vergils Æneide 1ste og 2den Bog. Thomsen: det romerske Stats- og Privatliv, de 4 første

Afsnit. Som Extemporallæsning: Flemmers Udvalg af Sølvalderens Forfattere S. 1—86. Omtr. 30 Versioner.

VI Kl. (Neergaard.) Horats' Oder 1ste og 2den Bog, alle Epistlerne. Cicero de officiis I, 1—21. Tacitus' Annaler (Thomsens Udvalg) S. 1—54. Forrige Aars Læsning repeteret. Literaturhistorie efter Tregder, Antikviteter efter Thomsens Lærebog. Fra Bladet er læst Henrichsens Opgaver, 90 Sider, og Fibigers og Pios Udvalg, omtrent 20 Sider.

Til Afgangsexamen opgives:

Horats' Oder, 1ste og 2den Bog, alle Epistlerne. Vergils Æneide, 1ste og 3die Bog. Livius 21de Bog. Tacitus Annaler (Thomsens Udv.) S. 1—54. Cicero de Offic. 1ste Bog, 1—20, Cato og Lælius, sammes Tale for Roscius.

Græsk.

III Kl. (Neergaard.) Lunds Læsebog S. 7—14; Xenophons Anabasis III, 1, § 1—41. Bergs Formlære. Dorphs Mythologi.

IV Kl. (Lohse.) Xenophons Anabasis 2den Bog; Homers Iliade 7de Bog. Bergs Formlære. Dorphs Mythologi.

V Kl. (Rektor.) Herodot 7de Bog; Homers Iliade (1), 2, 3 og 4 Bog; Platons Apologi. Tregders Mythologi. Christensen: det græske Statsliv. Grammatik repeteret.

VI Kl. (Rektor.) Platons Menon; Tregders Anthologi S. 1—57, 70—76 og 80—101. Mythologi og Literaturhistorie efter Tregder. Christensen: det græske Statsliv. Bergs Formlære. Forrige Aars Læsning repeteret.

Til Afgangsexamen opgives: Herodot 4de Bog. Demosthenes' Kranstale. Platons Menon. Homers Odysse 10de, 11te og 12te Bog. Tregders Anthologi (ca. 1700 Vers).

Religion.

(Gram.)

I Kl. og I Realkl. Balslevs Lærebog til „Troen“, dernæst Hovedstykkerne af Resten. Assens mindre Bibelhistorie: det gamle Testamente og Hovedpunkterne af det ny Testamente.

II Kl. og II Realkl. Balslevs Lærebog fra „Troen“ til Slutningen. Første Hovedstykke repeteret. Assens mindre Bibelhistorie: det ny Testamente; det gamle Testamente repeteret. Bibellæsning.

III Kl. og III Realkl. Balslevs Lærebog og Assens mindre Bibelhistorie ere repeterede. Bibellæsning.

V og VI Kl. Matthæus's Evangelium. Stykker af Lucas's Evangelium. Oversigt over Apostlenes Gjerninger og Pavlus's større Breve. Hovedpunkterne af Kirkehistorien i de tre første Aarhundreder. Den augsburgske Trosbekjendelse.

Historie.

(Engell, undtagen I, I R., II og II R. Stegmann.)

I Kl. og I Realkl. Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler.

II Kl. og II Realkl. Middelalderens Historie og Nordens Historie til 1523.

II r har desuden læst Blochs Lærebog 2den Del indtil den store nordiske Krig.

III Kl. og III Realkl. Samme Bog, 2den Del og den nyere og nyeste Tids Historie til 1815.

IV Kl. Nordens Historie fra Aar 1660 efter Blochs Lærebog for Realskoler; Oldtidens Historie efter Thrige's Lærebog til Aar 340.

IV Realkl. læst og repeteret det hele Kursus.

V Kl. Thrige: Oldtidens Historie fra Roms Anlæggelse. Bloch: Middelalderen og den nyere Tid.

VI Kl. Thrige: Nordens Historie og Oldtiden.

Bloch: Middelalderen, den nyere og nyeste Tid. Dog er Nordens Historie tildels lært efter Blochs Lærebog.

Geografi.

(Hoffmeyer, undtagen I Stegmann.)

I og I Realkl. Indledningen, Nord- og Østevropa efter Erslevs Geografi Nr. 2.

II og II Realkl. Mellem- og Sydevropa undtagen Balkanhalvøen. De mindre Realister have desuden særlig læst Asien og Afrika.

III og III Realkl. Asien, Afrika, Amerika og Avstralien.

IV og IV Realkl. har repeteret hele Geografien samt læst matematisk Geografi efter et dikteret Uddrag.

Naturhistorie.

(Hoffmeyer.)

I og I Realkl. Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr og egentlige Bløddyr efter Feddersens „Dyreriget“.

II og II Realkl. Bløddyrene og den almindelige Del efter Feddersens „Dyreriget“. Indledningen til Botaniken og de Bægerblomstrede efter Erslevs „Planteriget“.

II r. Det samme Pensum efter Feddersens og Erslevs „Natures Bog“.

III og III Realkl. Plantefamilierne undtagen de Bægerblomstrede, Anatomien og Fysiologien efter Erslevs „Planteriget“. Straaledyr og den almindelige Del efter Feddersens „Dyreriget“.

IV og IV Realkl. Repetition af hele Zoologien og Botaniken.

V Kl. matematiske Afdeling: Foghs Geologi helt gennemgaaet.

Naturlære.

III Kl. og III Realkl. (Mylord.) Ligevægt,

Varme, Magnetisme og Gnidningselektricitet efter Lorenz's Lærebog.

IV Kl. og IV Realkl. (Mylord.) Læren om Bevægelsen, Lyset og Galvanismen samt Repetition af Resten af Lorenz's Lærebog. Kemien efter Jespersens Lærebog.

V Kl. 1) Den mathematisk-naturv. Afdeling. (Mylord.) Schmidts Lærebog i Experimental-fysiken, første Del. 2) Den sproglig-hist. Afdeling. (Ostermann.) Schmidts mindre Lærebog, til Bevægelse. Jørgensens Astronomi til Aberrationen.

VI Kl. 1) Den math.-naturv. Afdeling. (Mylord.) Schmidts Lærebog i Experimental-fysiken, 2den og 3dje Del, med enkelte Forbigaaelser. Repeteret hele det læste Pensum. 2) Den sprogl.-hist. Afdeling. (Ostermann.) Electricitet, Lyden og Lyset efter Schmidts mindre Lærebog. Jørgensens Astronomi: fra Planetbaernes Elementer. Repeteret hele det læste Pensum.

Mathematik.

I Kl. og I Realkl. (Mylord.) Regning: Blandede Opgaver, Kursregning, Rentesregning og Procentregning. Geometri: Steens „Hovedformerne i Rummet“, Kap. 1. Arithmetik: Steens „Elementær-Arithmetik“, I Kl. til Proportioner, I R. til bruden Multiplikator, med tilhørende Opgaver.

II Kl. (Engell) og II Realkl. (Christensen.) Steens elementære Geometri til Rumstørrelsers Maaling. Geometrisk Tegning 1 Time om Ugen. Arithmetik: Proportioner og Decimalbrøk efter Steens elementære Arithmetik, Potens efter Steens elementære Algebra, til Bogstavbrøkers Forkortning. En Del Opgaver ere løste skriftligt dels i Hjemmet dels paa Skolen. Praktisk Regning 1 Time om Ugen: sammensat Reguladetri og Delingsregning. De Disciple, der forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad, have haft særlige

Øvelser i 2 ugentlige Timer i praktisk Regning og Logarithmer.

III Kl. og III Realkl. (Christensen.) Steens Geometri § 77—147. Realklassen og den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling desuden geometriske Konstruktioner og praktisk Regning. Arithmetik: Potens og Rod til § 28 samt Ligningers Oplosning og Anvendelser til § 61 efter Steens elementære Algebra. Skriftlige Hjemmearbejder hver Uge.

IV Kl. og IV Realkl. (Christensen.) Steens elementære Arithmetik og Algebra. Steens Geometri. Realklassen og den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling geometriske Konstruktioner. 1 Gang om Ugen Hjemmeopgaver.

V Kl. (Ostermann.) Steens rene Matematik til Annuiteter (inkl.), med Undtagelse af Regning med forkortet Decimalbræk. Steens Stereometri. J. Petersens Trigonometri. J. Petersens Konstruktions-Opgaver, omtrent 200 gennemgaaede paa Skolen. Opgaver hjemme to Gange om Ugen.

VI Kl. (Ostermann.) J. Petersens analytiske Geometri. J. Petersens Konstruktions-Opgaver ca. 100, med Undtagelse af den største Del af Drejningstheorien, gennemgaaede paa Skolen. Repeteret hele det matematiske Pensum. Opgaver hjemme 2 Gange om Ugen. Projektionstegning, i V Kl. ledet af Christensen, i VI Kl. af Mylord.

Tegning, Skrivning og Sang

er indøvet paa samme Maade som i det foregaaende Aar. Da Frihaandstegning efter Ministeriets Tilladelse bortfaldt i øverste Realklasse, har denne Øvelse været indskrænket til meget lidet, nemlig kun særligt for de andre Realklasser, idet den geometriske Tegning, der er lagt i Matematiklærerens Haand, har optaget Tiden i de nederste studerende Klasser. Til Sang

har i det hele været anvendt 5 Timer om Ugen, nemlig 1 til Sømmensang, 1 for de ældre Disciple (VI—IV Kl.), 1 for III Kl. og III Realkl., 1 for II Kl. og II Realkl., 1 for I Kl. og I Realkl.

Der er i dette Fag blevet arbejdet for Gjennemførelsen af den ifjor fra Ministeriet modtagne Plan, men da samtlige Klasser maatte begynde forfra, staar Sangen for Øjeblikket for den theoretiske Sides Vedkommende ved det Maal, der er sat for første Klasse, kun fjerde Syngeklasse er naact en Del videre. Der vil hengaa endnu tre Aar, før Planen kan være fuldstændig gennemført, men det Resultat, der er naact i Aar, er tilstrækkeligt til at vise, at den kan gennemføres. Samtlige Disciple ere tilstede ved Klassernes særlige Sangtimer, og i Sømmensangstimen ere kun nogle faa blevne underviste i Skrivning.

Gymnastik.

Ligesom i forrige Skoleaar har der i dette været anvendt 18 Timer om Ugen til denne Undervisning, nemlig 16 hele Timer og 4 halve. Disciplene have været fordelt paa 4 Hold, der hver har haft 4 Timer og de to yngste desuden to halve Timer paa de Dage, da de ingen hel Time havde, for at de kunde faa Legemsøvelse hver Dag. Første Hold (VI og V Kl.) har indøvet Hugning, Exercits og Gymnastik, i Sommerhalvaaret tillige en Gang om Ugen Salon- og Riffelskydning; andet Hold (IV og III Kl.) Gymnastik og Exercits; tredje Hold (II Kl. og II Realkl.) og fjerde Hold (I Kl. og I Realkl.) Gymnastik og forberedende Øvelser. De to sidste Hold have været paa over 30 Disciple. Skydeøvelserne begyndte den 20. Maj og ophørte den 17. September. Svømningen begyndte 17. Juni og ophørte 3. September.

Lørdag d. 22. April d. A. indfandt Sanginspektøren Kantor Sanne sig og inspicerede Sangundervisningen for samtlige Klasser.

Torsdag den 25. Maj d. A. inspiceredes Gymnastikundervisningen af Gymnastikinspektøren Kammerherre Oberst Wegener.

Indberetning om Udfaldet af Skarpskydningen i Skydeaaet 1881:

Antal Disciple som deltog i Øvelsen.	Afstand.	Skuddenes Antal.	Træffere.	Points.	Totalsum.
11	100 Al.	323	311	710	1021
11	200 -	258	217	376	593
11	300 -	344	287	551	838
11	400 -	110	80	139	219

Samtlige Skud ere afgivne med den for Hæren reglementerede Baglade-Ingeniør-Karabin mod de for Hæren normerede Skiver.

Ved Præmieskydningen den 17. Septbr., hvori 10 Disciple deltog, opnaedes af Præmietagerne følgende Resultat:

Præmietager.	Alder.	Afstand.	Skud.	Træffere.	Points.	Totalsum.
E. Meyer	18 Aar.	300 Al.	5	5	15	20
J. A. Kjærtinge .	18 -	300 -	5	5	13	18
A. E. H. Gudme	17 -	300 -	5	5	13	18

Præmierne bestode i: 1) Et Vækkerur. 2) Joh. Ewalds Skrifter. 3) Blichers Noveller.



VII.

Bibliotheket

har i Aar faaet en betydelig Tilvæxt ved Indlemmelsen af Stiftsbibliothekets Bøger. Dette, som blev oprettet 1821, kom i Stand og blev forøget ved frivillige Gaver af Bøger eller Pengebidrag, saa at det efterhaanden, især ved Rektor Blaches ivrige Bestræbelser, steg til et Antal af ca. 10,000 Bind. Da imidlertid dette Bibliothek aldrig har haft faste Indtægter, men har maattet leve af tilfældige Hjælpemidler, som i Tidens Løb flød meget sparsomt og tilsidst helt standsede, og det desuden har lidt betydeligt under Mangel af et passende Lokale, idet det har maattet flytte fra det ene daarlige Sted til det andet, saa at mange Bøger ere forsvundne og endnu langt flere ere blevne fordærvede af Fugtighed, kom det mere og mere i Forfald, og i over 30 Aar ere ingen nye Bøger blevne anskaffede. Et godt Lokale opnaaede det rigtignok i den allersidste Tid, idet det blev opstillet i en Sal paa Loftet af vort nye Musæum (den Sal, som nu benyttes til den historisk-antikvariske Samling). Men der fattedes fremdeles Pengemidler til at komplettere og forøge Bøgerne, og der var ingen Udsigt til at skaffe disse Midler tilveje, hvoraf Stiftsbibliotekerne i andre Byer vedligeholdes, især tvungne Bidrag fra Stiftets Præster. Vor Stiftsøvrighed mente derfor, at de forhaandenværende og endnu brugelige Bøger kunde gjøre større Nytte, naar de indlemmedes i Kathedralskolens Bibliothek, naar dette forpligtedes til at blive tilgængeligt ikke blot for Skolens Lærere, men for enhver, som har Interesse for videnskabelig Syssel. Den indkom med et Andragende i denne Retning til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, som under 11. Maj 1881 tilskrev Stiftsøvrigheden saaledes:

Efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 5te dennes allernaadigst at bifalde, at den ved allerhøjeste Resolution af 11. December 1821 under Navn af "Aarhus Stifts offentlige Bibliothek" stadfæstede Bogsamling maa nedlægges, samt at bemeldte Bibliotheks Ejendele af Bøger, Inventarium m. v. maa overgaa til Aarhus Kathedralskoles Bibliothek paa Vilkaar, at der fra sidstnævnte Bibliothek herefter gives Personer fra Aarhus Stift, eventuelt mod Sikkerhedsstillelse, Adgang til Udlaan 1 à 2 Gange ugentlig af Bøger, som agtes benyttede til literært Studium eller anden videnskabelig Syssel.

Kathedralskolens Bibliothek vil altsaa for Fremtiden være tilgængeligt for enhver, der ønsker at laane Bøger til videnskabelig Brug. Bibliothekaren, Adjunkt Lohse, vil hver Formiddag være at træffe paa Skolen.

De med * mærkede Bøger i nedenstaaende Fortegnelse ere de, der tidligere have hørt til Stiftsbibliotheket. Kun en mindre Del af Bøgerne er optagen i denne Fortegnelse, Resten vil blive meddelt i næste Aars Program.

Mathematik og Naturvidenskab.

Tidsskrift for Mathematik, udg. af H. G. Zeuthen, Aarg. 5.

Kbh. 1881.

Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, udg. af C. F. Lütken og Eug. Warming, Bd. 28. Kbh. 1881.

Tidsskrift for Physik og Chemi, udg. af A. Thomsen, A. Paulsen og Th. Thomsen, 2den Række, Bd. 2. Kbh. 1881.

Botanisk Tidsskrift, udg. af den botan. Forening, red. af H. Kiærshou, Bd. 12. Kbh. 1881.

Det kgl. danske Videnskaberne's Selskabs Skrifter, mathematisk-naturvid. Afdeling, Række 5, Bd. 11, 6 og Bd. 12, 1-6, samt Række 6, Bd. 1, 1-4 og Bd. 2, 1-2. Kbh. 1875-81 4

Crone, C., Om Fladerne af fjerde Orden med Tilbagegangs-keglesnit og deres Konturer, med særligt Hensyn til Realitetsgenskaberne. Kbh. 1881.

Møller, C. F. C., Arithmetiske Opgaver. Kbh. 1879.

Petersen, J., Geometriske Opgaver til Skolebrug, 3dje Udg. Kbh. 1880.

Guillemain, A., Universet, en almenfattelig Fremstilling af Stjernelæren, ved A. Paulsen, H. 7-11. Kbh. 1881

- Maanedsoversigt over Vejrforholdene. Meteorologisk Institut. Kbh. 1879—81.
- Meteorologisk Aarbog, udg. af det danske meteorol. Institut, for 1876 Del 1—2, for 1877 Del 1.
- Mittheilungen der Internationalen Polar-Commission, red. von H. Wild, H. 1 og 2. Petersb. 1882.
- *Leupold, J., Theatrum machinarum generale, Schauplatz des Grundes mechanischer Wissenschaften. Leipzig 1724 fol.
- Schiodte, J. C., Zoologia Danica, Afdildninger af danske Dyr med populær Text, H. 1 og 2. Kbh. 1878 fol.
- Boas, J. E. V., Bidrag til Kundskaben om Conus arteriosus og Arteriebuerne hos Amphibiene. Kbh. 1881.
- Ramann, G., Die Schmetterlinge Deutschlands u. der angrenzenden Länder (med Afbildn. paa 66 Tavler). Arnstadt 1875. 4.

Lægevidenskab.

- *Herbarium pharmaceuticum eller Afbildn. til Prof. Herholdts og Schumachers Fortegnelse over de officin. Lægemidler af Planteriget i de danske Stater. Kbh. 1825.
- Ipsen, E., Bidrag til Bedømmelsen af Knæledsresectionen, udført for Tumor albus, med særligt Hensyn til Enderesultaterne. Kbh. 1881.
- Neumann, L., Symptomatologien af Elephantiasis Arabum pedum, oplyst ved Jagttagelser paa St. Croix. Kbh. 1881.
- Tscherning, E. A., Bidrag til den saakaldte Lokaltuberkuloses Betydning for Tumor Albus. Kbh. 1881.

Historie.

- *Historisk Calender, udg. af L. Engelstoft og J. Møller, Aarg. 1—3. Kbh. 1814, 15, 17.
- Historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening, red. af C. F. Bricka, Bd. 3. Kbh. 1881.
- Historisk Tidsskrift, udg. af den norske histor. Forening, Bd. 3. Krist. 1881.
- Tidsskrift for Nordisk Oldkyndighed, udgiven af det Nord. Oldskriftselskab, Bd. 1—2. Kbh. 1826—29.
- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nord. Oldskriftselskab. Kbh. 1881.
- Samlinger til jydsk Historie og Topografi, udg. af det jydsk hist.-topogr. Selskab, Bd. 9. Aalb. 1881.
- Personalhistorisk Tidsskrift, udg. af Samfundet for dansk-norsk Genealogi ved Fr. Krarup, Bd. 2. Kbh. 1881.
- Danske Magazin, Række 4, Bd. 5, H. 2. Kbh. 1882.
- Aarsberetninger fra det kgl. Geheimearchiv, indeh. Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder, Bd. 6, 6. Kbh. 1881.

Det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs filosofiske og historiske Afhandlinger, Deel 1—7. Kbh. 1823—45. 4.

— — Række 5, Bd. 1—4. Kbh. 1852—74. 4.

Samlingar till Skånes historia, fornkonskap och beskrifning. Tidskrift utg. af Föreningen för Skånes fornminnen och historia, genom M. Weibull. Lund 1868—73.

Samlingar utg. för De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening af M. Weibull, 1—7. Lund 1874—78.

* Historisches Journal, herausg. von Fr. Gentz, 1—6. Berl. 1799—1800.

* Grundtvig, N. F. S., Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng. Kbh. 1812.

* — Udsigt over Verdens-Kroniken. Kbh. 1817.

* Silberschlag, J. E., Chronologie der Welt berichtet durch die heilige Schrift. Berl. 1783. 4.

Register zu G. Webers Allgemeine Weltgeschichte 13—16 Bd. (IV. Gesch. der neuesten Zeit). Lpz. 1831.

* Voyage du jeune Anacharsis en Grèce, 1—7. Paris 1789.

* Recueil de Cartes géogr. etc. de l'ancienne Grèce, relatifs au Voyage du j. A. Herve 1789.

Anna Komnena, Alexiade, overs. af O. A. Hovgård, H. 4 og 5. Kbh. 1881.

Andræ, P., Via Appia, dens Historie og Mindesmærker, Bd. 1. Kbh. 1882.

Böckh, A., Die Staatshaushaltung der Athener, 1—2. Berl. 1817.

Bojesen, E. F., Haandbog i de romerske Antiquiteter, 3 Udg. Kbh. 1852.

* Buchholz, Fr., Philosophische Untersuchungen über die Römer, 1—3. Berl. 1819.

Buttmann, Ph., Mythologus od. gesammelte Abhandlungen über die Sagen des Alterthums, 1—2. Berlin 1828—29.

Christensen, R., Grækenland i de ældste Tider. Kbh. 1878.

* Corradinus, P. M., Vetus Latium profanum et sacrum, vol. 1—10. (i 11 Bind). Romæ 1704—44. 4.

* d'Arnay, Habitues et moeurs privées des Romains. Paris 1795.

* Alex. Donati Roma vetus ac recens utriusque ædificiis illustrata. Amstel. 1695. 4.

Fischer, E. W., Römische Zeittafeln von Roms Gründung bis auf Augustus' Tod. Altona 18.6. 4

Hermann, K. F., Lehrbuch der griechischen Staatsalterthümer, 3. Aufl. Heidelberg 1841.

— Lehrbuch der gottersdienstlichen Alterthümer der Griechen. Heidelb. 1856.

- *Hochheimer, C. Fr. A., System der griechischen Pädagogik, 1—2. Gött. 1788.
- *Jablonski, P. E., Pantheon Aegyptiorum s. de diis eorum commentarius, 1—3. Pref. ad V. 1750—52.
- Krüger, K. W., Historisch philologische Studien. Berl. 1837.
— — 2ter Band. Berl. 1851.
- *Lakemacher, J. G., Antiquitates Græcorum sacræ. Helmst. 1734.
- *Lamberti Bos Antiquitatum Græcarum descriptio brevis, cui testimonia etc. adiecit J. F. Leisnerus. Lips. 1767.
- *Justi Lipsij De militia Romana libri V, commentarius ad Polybium, ed. nova. Antv. 1598.
- * — Analecta s. observationes reliquæ ad Militiam et hosce libros. Antv. 1598.
- * — De cruce libri III unâ cum notis, ed. ultima. Antv. 1606.
- *Jacobi Lydii Syntagma sacrum de re militari nec non de jurejurando dissertatio philol., opus postumum illustr. Sal. van Til. Dordr. 1698. 4.
- Madvig, J. N., Den romerske Stats Forfatning og Forvaltning, Bd. 2. Kbh. 1882.
- *Niebuhr, B. G., Römische Geschichte, 2. Ausg., 1—5. Berl. 1827—45.
- *Onuphrius Panvinus Veronensis De ludis circensibus et de triumphis. Patav. 1642 fol.
- Preller, L., Griechische Mythologie, 1—2. Leipzig 1854.
— Römische Mythologie. Berlin 1858.
- *Jo. Schefferi De militia navali veterum. Ubsaliæ 1654. 4.
- Schoemann, G. F., Antiquitates iuris publici Græcorum. Gryphisw. 1838.
- *Thorlacius, B., Fabula de Psyche et Cupidine, disquisitio mythol. Havn. 1801.
- *Wegener, C. Fr., De aula Attalica literarum artiumque faultrice, vol. 1. Havn. 1836.
-
- *Worm, Ol., Fasti Danici. Hafn. 1633.
- *Ledetraad til Nordisk Oldkyndighed, udg. af det kgl. Nord. Oldskrift-Selskab. Kbh. 1836.
- *Guide to Northern Archæology, by the Royal Society of Northern Antiquaries of Copenhagen, ed. for the use of English readers by the Earl of Ellesmere. London 1848.
- *Atlas de l'Archéologie du Nord représentant des échantillons de l'âge de bronze et l'âge de fer, publié par la Société royale des Antiquaires du Nord. Copenh. 1857 fol.
- *Quistgaard, J., Index chronologicus sistens foedera pacis, defensionis etc. et alia a regibus Daniæ et Norvegiæ inita

cum gentibus intra et extra Europam ab anno 1200 usque ad 1789 Gott. 1792.

- *Saxo Grammaticus, Den Danske Krønike, offuerseet aff Anders Søffrinsson Vedel. 1575 fol.
 - *Viti Beringii Florus Danicus. Otthinæ 1698 fol.
 - *Joh. Messenii Scandia illustrata s. Chronologia de rebus Scandiæ h. e. Sueciæ, Daniae, Norvegiæ atque una Islandiæ Gronlandiæque, primum edita a J. Peringschiöld, tom. 1—10 (i ét Bind). Stockh. 1700—3 fol.
 - *Pontoppidan, E., Marmora Danica selectiora s. Inscriptionum quotquot fatorum injuriis per Daniam supersunt excellentium fasciculus. Hafn. 1739—41 fol.
 - *Vieby, C. H., Holsteens Erobring og Omvendelse til Kristendom af Keiser Carl den Store. Kbh. 1826.
 - *Wippermann, E., Kurze Staatsgeschichte der Herzogthümer Schleswig u. Holstein. Halle 1847.
 - *Simonsen, V., Fyens Vilkaar i den saa kaldte Grevens Feide. Kbh. 1813.
- Troels Lund, Danmarks og Norges Historie i Slutn. af det 16. Aarh. I. Indre Hist. 2den og 3die Bøg: Dagligt Liv. Kbh. 1880.
- Wolff, O., Greve Peder Griffenfeldts Levnet. Kbh. 1820. 4.
- *Falckenskiöld, Mémoires à l'époque du ministère et de la catastrophe du comte de Struensée. Paris 1826.
 - *Heiberg, P. A., Erindringer af min politiske, selskabelige og literære Vandel i Frankrig. Christ. 1830.
 - *Ørsted, H. C., Mindeskrift over Hans Maj. Kong Christian den Ottende. Kbh. 1848. 4.
- Hansen, J., Femten Aar i Udlandet 1864—79. Kbh. 1880.
- *Gronlund, D., Historisk Efterretning om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte og brændte Mennesker. Viborg 1780.
 - *Simonsen, V., Bidrag til danske Slottes og Herreborges Bygnings- og Befæstningshistorie i den catholske Tidsalder. Odense 1840.
 - *Melchior, H. B., Historisk Efterretning om den frie adelige Skole Herlufsholm. Kbh. 1822.
 - *Forhandlinger ved Jubelfesten paa Herlufsholm d. 23. Maji 1816, udg. af A. V. Brorson og C. F. Horneman. Kbh. 1817.
 - Kinch, J., Ribe Bys Historie og Beskrivelse, H. 3. Odder 1881.
 - *Nielsen, N. P., Hellig Trefoldigheds Gilde uldi det danske Compagnie, eller det kgl. Kbhske Skydeselskabs og danske Broderskabs Historie. Kbh. 1836.
 - *Graah, W., Udkast til Danmarks Søekrigshistorie. Kbh. 1818.
 - *Garde, H. G., Efterretninger om den danske og norske Sœmagt, 1—4. Kbh. 1832—35

- Stolpe, P. M., Dagspressen i Danmark, 3—4 (sluttet). Kbh. 1881.
- * Wandall, P. T., De paa Jægerspriis ved Mindesteene hædrede fortjente Mænds Levnets-Beskrivelser, 1—2. Kbh. 1783—94. 4.
- * Lexicon over Adelige Familier i Danmark, Norge og Hertugdømmene, udg. af det kgl. danske geneal. og herald. Selskab. 1—2. Kbh. 1787. 4.
— Supplement dertil ved C. C. L. v. Casteuskiold. Kbh. 1872. 4.
- Hvass, F., Samling af Meddelelser om Personer og Familier af Navnet Hvas, 1—4. Kbh. 1861—80.
- * Vedel Simonsen, Familie-Efterretninger om de danske Ruders Adelslægt, 1—2. Odense 1845.
- Vahl, J., Slægtebog over Afkommet af Christjern Nielsen, Borgmester i Varde o. 1500, H. 1—2. Kbh. 1879—82.
-
- * Espelin, J., Islands Arbækur i sögurformi, 1—6. Kph. 1821—27.
- * Heimskringla edr Noregs Konunga-Sögur (paa Oldnordisk, Dansk og Latin), in lucem prodit opera G. Schöning, Sk. Th. Thorlacius, B. Thorlacius et E. C. Werlauff, 1—5. Havn. 1777—1818 fol.
- * Samling af Minde-Taler, holdne i det kgl. Norske Videnskabers Selskab over adskillige af dets afdøde Medlemmer og udg. af H. J. Wille. Kbh. 1805.
- Nielsen, Y., Bidrag til Norges Historie i 1814, Afhandlinger og Aktstykker, Bd. I, 1—2. Christ. 1881.
- * Lagerbring, S., Kongeriget Sverrigs Historie, et Udtog giennemseet og rettet af Prof. Bützow. Odense 1783.
- * Nordberg, J. A., Konung Carl den XIItes Historia, 1—2. Stockh. 1740 fol.
- * Posselt, E. L., Geschichte Karls 12. Königs von Schweden, nach Voltaire, neue Aufl. Frkf. u. Lpz. 1805.
- * Fabrice, Lettres ou anecdotes du séjour du roi de Suède à Bender. Hamb. 1760.
- * Grev Magnus Stenbocks Levnets-Historie, overs. af Svensk (af C. Malling), 1—3. Kbh. 1789—90.
- * Rettung der Ehre u. Unschuld des weil. königl. Schwedischen Staats-Ministers G. H. v. Schlitz gen. v. Goerz. 1776.
- * Gustav III, König von Schweden, 1—2. Chemnitz 1793.
- * Posselt, E. L., Geschichte Gustaf's III Königs der Schweden u. Gothen. Strassb. 1793.
- * Hellesen, H. F., Det svenske Hof under Kongerne Gustav 3. og Gustav 4. Adolph (efter 2den Deel af Mr. John Brown's Northern Courts). Kbh. 1827.
- * Charaktere u. Anekdoten vom schwedischen Hofe, aus d. Engl. mit Anmerk. von Lueder. Braunsch. 1790.

- * Mémoires d'un Gentilhomme Suédois écrits par lui même dans sa retraite l'année 1784. Berlin 1788.
- * Historisches Gemälde der letzten Regierungs-Jahre des gewesenen Königs Gustav 4. Adolph, aus d. Schwed., 1—2. Hamb. 1810—11.
- * Historisk Skildring af Sverrigs forrige Konges Gustav IV Adolphs seneste Regjeringsaar, med Bilag, overs. ved K. L. Rahbek, 1—3. Kbh. 1810—11.
- * Geschichte der schwedischen Revolution bis zur Ankunft des Prinzen von Ponte Corvo. Kiel 1811.
-
- Sporschi, J., Geschichte der Kreuzzüge. Leipzig 1843.
- * Du Puy, P., Histoire de l'ordre militaire des Templiers. Bruxelles 1751. 4.
- * Münter, Fr., Statutenbuch des Ordens der Tempelherren, Th. 1. Berl. 1794.
- * Thesaurus Historiae Helveticae continens lectissimos scriptores qui reip. Helv. rationem instituta mores disciplinam fata et res gestas sermone Latino explicarunt et illustrarunt. Tiguri 1735. fol.
- Gindely, A., Rudolf II und seine Zeit, Bd. 1—2, 1. Prag 1863—65.
- * Möser, J., Osnabrückische Geschichte, 3te Aufl., 1—3. Berl. u. Stettin 1819—24.
- Camerarius, J., De Philippi Melancthonis ortu, totius vitae curriculo et morte. Lipz. 1566.
- Reiche, K. F., Friedrich der Grosse u. seine Zeit. Leipz. 1840.
- * Tiedge, C. A., Anna Charlotte Dorothea letzte Herzogin von Kurland. Leipz. 1823.
- * Geheime Nachrichten über Russland unter der Regierung Catharinens II und Pauls I, Th. 1—2. Paris 1800.
- Helmolds Slavekronike, i oversættelse af P. Kierkegaard, H. 2 (sluttet). Kbh. 1881.
- * Laharpe, J. Fr., Du fanatisme dans la langue révolutionnaire. Paris 1797.
- * Ségur, Histoire de Napoléon et de la Grande-Armée, 1—2. Paris 1825.
- * Gourgaud, Examen critique de l'ouvrage de M. Ségur: Nap. et la Gr.-A. Paris 1825.
- * Antommarchi, F., Memoiren oder die letzten Augenblicke Napoleons, 1—2. Stuttg. u. Tüb. 1825.
- * Gentz, Fr., Authentische Darstellung des Verhältnisses zwischen England u. Spanien. St. Petersb. 1806.
- * Pradt, Mémoires historiques sur la Révolution d'Espagne. Paris 1815.

- * Rigel, Fr. X., Der siebenjährige Kampf auf der Pyrenäischen Halbinsel 1807–14, Th. 1–3. Rastatt 1819–21.
- * Gützlaff, Geschichte des chinesischen Reiches, herausg. von K. Fr. Neumann. Stuttg. u. Tüb. 1847.
- * Biographien hingerichteter Personen, 1–3. Nürnberg. 1790–92.
- * Pantheon berühmter u. merkwürdiger Frauen, 1–4. Leipz. 1809–13.
- * Haus-Chronik meinen Anverwandten u. Freunden zum Andenken gewidmet. Hamb. 1822.
- * Lang, R. H., Memoiren, Skizzen aus meinem Leben u. s. w., 1–2. Braunsch. 1842.
- * Weisse, Chr. F., Selbstbiographie. herausg. von C. E. Weisse, und S. G. Frisch. Leipz. 1806.
- * Wit, Joh., genannt von Dörriug, Fragmente aus meinem Leben u. meiner Zeit. Brschw. 1827.

Schnitler, D., Ahnndelig Krigshistorie, H. 1–3. Krist. 1878–81.

Lacroix, P., XVII^{me} Siècle, lettres sciences et arts, France 1590–1700. Paris 1882.

Numismatik.

- * Ramus, Chr., Catalogus numorum veterum Græcorum et Latinorum Musei regis Daniae, 1–2. Hafn. 1816. 4.
- * Bellorius, J. P., Adnotationes in XII priorum Cæsarum numismata ab Ænea Vico Parmensi olim edita. Romæ 1730 fol.
- * Patinus, C., Imperatorum Romanorum numismata. Argent. 1671 fol.
- * Paruta, Ph., et Augustinus, L., Sicilia numismatica, 1–3. Lugd. Bat. 1723 fol.
- * Koehler, J. D., Remarques historiques sur les Médailles et les Monnoyes, tom. 1. Berlin 1750. 4.
- * Bizot, Histoire métallique de la république de Hollande, 1–2 avec supplément. Amsterd. 1688.
- * Abbildung u. Erläuterung der 15 Denkmünzen welche bestimmt waren, an dem Pariser grossen Feste unter die franz. aus Deutschland zurückgekehrte Armee ausgetheilt zu werden. 1806. 4.
- * Brenner, E., Thesaurus nummorum Sveo-Gothicorum. Holm. 1731. 4.
- * Danske Medailler og Mynter i det kongelige Kabinet stukne i Kobber og afdeelte i 3 Classer. fol.
- * Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling. Kbh. 1791 fol.

*Thorkelin, G. J., *Dania et Norvegia in sigillis* sec. XIII. Havn. 1786.

*Numophylacium Suhlmannum s. catalogus numismatum quae collegit P. Fr. Suhlmius hastae subiicienda 1800 et 1802, tom. 1-2. Havn.

Geografi og Topografi.

*Allgemeine geographische Ephemeriden, herausg. von F. v. Zach, 1-4. Weimar 1798-99.

* — herausg. von A. C. Gaspari und F. J. Bertuch, 5-11. 1800-3.

* — herausg. von F. J. Bertuch und C. G. Reichard, 12-18. Weim. 1803-5.

* — herausg. von F. J. Bertuch, 19-36. Weim. 1806-11. Petermann's Mittheilungen aus J. Perthes' geographischer Anstalt, herausg. von E. Behm und M. Lindeman, Bd. 27. Gotha 1881.

— Ergänzungshefte Nr. 65-66.

Geografisk Tidsskrift, udg. af Bestyrelsen for det kgl. danske geogr. Selskab og red. af E. Erslev, Bd. 5. Kbh. 1881.

Oppel, A., und Ludwig, A., *Geographische Bildertafeln*, Teil 1: allgem. Erdkunde, 2: typische Landschaften. Bresl. 1881-82.

*Jonas Koldingensis, *Daniæ descriptio nova, insularum ac partium præcipuarum huius plagæ arcticæ theatrum repræsentans. Ad calcem adiectus est eiusdem Authoris Carminum libellus res varias continens.* Francof. ad M. 1594.

*Danckwerth, C., *Neue Landesbeschreibung der zweij Hertzogthümer Schleswich und Holstein.* Husum 1652 fol.

Gliemann, Th., *Geographisk Haandbog af Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Schlesvig, Holsteen og Lauburg.* Kbh. 1829.

— *Den danske Stats geogr. Beskrivelse*, Bd. 1. Kbh. 1817.

Holck, H., *Provincial-Lexicon over Dannemark og Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen.* Kbh. 1778.

Jensen, C. B., *Provincial-Lexicon over Danmark, Deel 1 indeh. Sjællands, Fyens, Laalands-Falsters og Nørrejylland's Stifter.* Odense 1830.

Jonge, N., *Kongeriget Danmarks chorographiske Beskrivelse.* Kbh. 1777. 4.

Niemann, A., *Handbuch der schlesw.-holst. Landeskunde. Topogr. Theil, 1ster Bd.: Herz. Schleswig.* Schlesw. 1799.

*Olufsen, Chr., *Collectanea til et antiqvarisk-topografisk Lexicon over Danmark.* Kbh. 1829.

*Pontoppidan, E., *Versuch einer natürlichen Historie von Norwegen*, übers. von J. A. Scheiben, 1-2. Kopenh. 1753 54.

- * Knudsen, J. M., Søe-Mærkebog indeh. en fuldstændig oplysende Veiledning i Kattegattet, Belterne, Øresund, langs den holsteenske Kyst, samt Beskrivelse over den norske Kyst og dens Havne. Aarhus 1842.
- Gliemann, Th., Geogr.-stat. Beskrivelse over Kjøbenhavns Amt. Kbh. 1821.
- Den ved Øresund beliggende anseelige Stad Helsingøers Beskrivelse. Aalb. 1757.
- Stern, S., Topographic over Frederiksborg Amt. Kbh. 1831.
- Meyer, Beskrivelse over Roeskilde. Kbh. 1793.
- Behrmann, H., Grundrids til en hist.-topogr. Beskrivelse af det gamle Konge- og Bispesæde Roeskilde. Kbh. 1832.
- Petersen, A., Valø og Omegn, en historisk Skildring. Kbh. 1877.
- * Reyersens, A., Beskrivelse over St. Bondts Kirke i Ringsted. Kbh. 1779. 4.
- Beyer, S. M., Beskrivelse over Bringstrup og Sigersted Sogne ved Ringsted. Sorøe 1791.
- Neergaard, J. V., Statistisk-oekon. Beskrivelse over Østerflakkebjerg Herred. Kbh. 1830.
- Larsen, J. H., Holbeks Amt topogr. beskrevet, Bd. 1—2 (i ét Bind). Kbh. 1832—42.
- Lunn, F., Knabstrup i ældre og nyere Tid, et Bidrag til gamle Herregaardes Historie. Kbh. 1876.
- Paludan, P., Beskrivelse over Staden Kallundborg, tilligemed H. J. Paludans Levnetsbeskrivelse. Kbh. 1788.
- Algreen-Ussing, Fr., Efterretninger om Kallundborg. Kbh. 1869.
- hist.-topogr. Efterretninger om Arts Herred. Kallundb. 1861.
- Bing, L. H., Fysisk og oekon. Beskrivelse over Øen Lesøe. Kbh. 1802.
- Resen, P. J., Descriptio et illustratio Samsøe insule maris Balthici, præmissa uti specimen Theatri Daniæ s. potius Atlantis Danici. Hafn. 1675 fol.
- * Rhode, P., Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie, 1ste Bd. Kbh. 1776
- — paany udg. af J. J. F. Friis, 1—2. Kbh. 1859.
- Larsen, J. H., Laaland og Falster, Bd. 2, I (A. Kall Rasmussen, hist.-topogr. Efterretninger om Musse Herred paa L. I: Maribo Sogn). Kbh. 1866.
- — Bd. 2, II (F. R. Friis, hist.-topogr. Efterretninger om Musse Herred paa L. II: Nysted, Saxkjøbing og Landsogne). Kbh. 1872.
- Baden, G. L., Naskovs nuværende Forfatning, dens Mangler, med Forslag til sammes Forbedring. Kbh. 1796.

- N. R. S., Historisk Beskrivelse over Nakskov Kjøbstæd i Lolland, 2. Opl. Kbh. 1784.
- Lange, J. N., Topographie over Langeland. Kbh. 1830.
- Jørgensen, S., Efterretninger om Rudkjøbing Kjøbstæds nuværende Tilstand m. H. t. min Embedsforvaltning saamesteds. 1796.
- Rasmussen, P., Oplysninger betræffende Rudkjøbing Kjøbstad, med Bemærkninger om de danske Kjøbstæder i Almind. og Æen Langeland. Rudkj. 1849.
- Jørgensen, S., Efterretninger om Faaborg Kjøbstæd, et Bidrag til Fædrelandets Statistik. Odense 1816.
- Schrøder, A., Meddelelser om Faaborg Kjøbstad fra ældre og nyere Tid. Faab. 1866.
- Leerbech, H., Forsøg til en Beskrivelse over Ringe Sogn. Odense 1826. 4.
- Boesen, L., Beskrivelse over det smukke og fornøylege Stamhuus og Herresæde Lundsgaard ved Kiertemind i Fyen. Kbh. 1769.
- Søkilde, N. R., Gamle og nye Minder om Brahetrolleborg og Omegn, udg. af Fr. Barfod. Kbh. 1870.
- Lund, Fr. Chr., Beskrivelse over Æen Thorseng. Odense 1823. 4.
- Tommerup, P., Topographie over Drejøe Sogn. Odense 1823.
- Galthen, M., Beskrivelse over Kjøbstæden Ribe fra sin Begyndelse indtil nærværende Tid. Odense 1792.
- Terpæger, P., Inscriptiones Ripenses Latinæ Danicæ Germanicæ, cum præmissa brevi urbis descriptione. Hafn. 1702. 4.
- Bruun, H., Forsøg til en fysisk oekonomisk Beskrivelse over Emlandet Mandøe under Ribe Stift og Amt. Haderslev 1806.
- Wilse, J. N., Fuldstændig Beskrivelse af Stapel-Staden Fridericia. Kbh. 1767.
- Hoffmeyer, J., Aarhus, en Beskrivelse nærmest til Brug ved Undervisningen. Aarh. 1881.
- Hortel, C. V., Forsøg til en antiqvarisk-historisk Beskrivelse over Aarhus Dom- og Cathedral-Kirke, 1—2. Haderslev og Aalborg 1809—10.
- Schytte, K., Kortfattet Beskrivelse over Aarhus Domkirke. Aarh. 1835.
- Oekonomiske Betragtninger over Aarhus-Stift, Nr. 1—4. Kbh. 1757.
- Galthen, M., Forsøg til en Beskrivelse over Kjøbstæden Randers. Aarh. 1802.
- Aagaard, K., Physisk, oecon. og topogr. Beskrivelse over Thye, beliggende i Thisted Amt, Aalborg Stift. Viborg 1802.
- Olavius, O., Oeconomisk-physisk Beskrivelse over Schagen Kjøbstæd og Sogn. Kbh. 1787.

- * Holberg, L., Den berømmelige Norske Handel-Stad Bergens Beskrivelse. Kbh. 1737.

Rejsebeskrivelser.

- Mohnike, G., Skandinavisches. Strals. 1832.
- * Arndt, E. M., Reise durch Schweden, 1—4. Berl. 1806.
- * Munk, J., Navigatio Septentrionalis d. e. Relation eller Beskrivelse om Seiglads og Reyse paa denne Nordvestiske Passage som nu kaldes Nova Dania, igiennem fretum Christian at opsøge, hvilken Reyse den Stormægtigste Herre og Konge Kong Christian den fjerde udi det Aar 1619 allernaadigst berammet, udi Trykt publiceret 1624 og nu anden gang til Trykken befordret og med bemeldte Capitains Liv og Levnets Beskrivelse formeeret. Kbh. 1723.
- * Vorstellungen des Norden oder Bericht von einigen Nordländern u. absonderlich von dem so genandten Grönlande. Hamb. 1675. 4.
- * Egede, H., Det gamle Grönlands nye Perustration eller Naturel-Historie. Kbh. 1741. 4.
- * Egede, P., Continuation af Relationerne betreffende den Grönlandske Missions Tilstand og Beskaffenhed, forfattet i Form af en Journal fra a. 1734—40. Kbh.
- * Egede, N., Tredie Continuation af Relationerne betr. den Grönl. Missions Tilstand og Beskaffenhed 1739—43, med et Tillæg: Prosopographia Kalalitæ, af Olof Lange. Kbh. (indbunden sammen med de to foregaaende).
- * Cranz, D., Historie von Grönland, insbesondere die Geschichte der dortigen Mission. Leipz. 1765.
- * Löwenorn, Extrait de la Relation d'un Voyage fait pendant l'année 1786 pour la découverte de la côte orientale du Groenland, trad. par l'auteur lui-même. Paris 1823.
- * Hanssen, L., Grönlandsfarerne i Aaret 1777, en fødrelandsk Tildragelse. Fridericia 1806
- * Caledonia, von der Verf. der Sommerstunden, 1—1. Hamb. 1802.
- * Beaumarchais, Le Hollandois ou lettres sur la Hollande. Francf. 1738.
- * Voyage dans l'intérieur de la Hollande fait dans les années 1807—12, tom. 1—3. Amst.
- * La Roche, S., Reise von Offenbach nach Weimar u. Schönebeck im J. 1799. Leipz. 1800.
- * Brun, Fr., geb. Münster, Tagebuch einer Reise durch die östl. südl. u. ital. Schweiz. Kopenh. 1800.
- * Jacobi, G. A., Briefe aus d. Schweiz u. Italien, 1 2. Lüb. u. Lpz. 1796—97.

- *Interessante Bemerkungen eines Reisenden durch Frankreich u. Italien. Leipz. 1793.
- *Abgebildetes Neues Romm, auss d. Ital. ins Hochteutsche mit fleiss übersetzt von Alb. Reimaro. Aernhem 1662.
- *Voyages dans les Catacombes de Rome. Paris 1810.
- *Müller, W., Rom, Römer u. Römerinnen, 1—2. Berl. 1820.
- *Santo-Domingo, Tablettes Romaines, 3. éd. Brux. 1924.
- *Brun, Fr., geb. Münter, Römischer Leben, 1—2. Leipz. 1833.
- * — Sitten- u. Landschaftsstudien von Neapel u. seinen Umgebungen. Lpz. 1818.
- *Gjerlew, A. C., Breve over Italien og Sicilien, paa en Rejse i Aarene 1803 og 4, Deel 1—2. Kbh. 1807.
- *Voyage en Sicile et dans la Grande Grèce, trad. de l'allemand. Laus. 1773.
- *Lettres sur la Sicile, par un voyageur italien. Amst. 1778.
- *Münter, Fr., Efterretninger om begge Sicilierne, samlede paa en Reise i disse Lande 1785 og 86, Deel 1—2. Kbh. 1788—90.
- *Sternberg, J., Bemerkungen über Russland, auf einer Reise gemacht im J. 1792 u. 93.
- *Müller, Chr., St. Petersburg, ein Beitrag zur Geschichte unserer Zeit in Briefen. Mainz 1813.
- *Freygang, W., Briefe über den Kaukasus u. Georgien, nebst angehängtem Reisebericht über Persien vom J. 1812, aus d. Franz. übers. von H. v. Struve. Hamb. 1817.
- *R. v. H. g, Reisen durch d. österreichische Illyrien, Dalmatien u. Albanien, 1—2. Leipz. 1835.
- *Vaudoncourt, G., Schilderung des heutigen Griechenlands, aus d. Engl. von Bergk. Leipz. 1821.
- *Sieber, F. W., Reise nach der Insel Kreta im J. 1817, Bd. 1—2. Leipz. 1823.
- *Pontoppidan, D., Reise til Sydamerika. Kbh. 1841.
- *Hall, B., Voyage au Chili, au Pérou et au Mexique 1820—22, tome 1—2. Paris 1825.
- Nordenskiöld, A. E., Vegas färd kring Asien och Europa, H. 5—12 (sluttet). Stockh. 1881.

Rets- og Statsvidenskab.

- *Hofmann, H., Samlinger af publique og private Stiftelser, Foundationer og Gavebreve, som forefindes udi Danmark og Norge, 1—10. Kbh. 1755—65.
- *Bretton, L. P., Systematisk Haandbog i Lovgivningen om Fattig-, Skole- og Veivæsenet, 1—2. Kbh. 1844—46.
- * — Kronologisk Samling af de vigtigste Anordninger,

- Resolutioner og Collegial-Breve vedk. Fattig-, Skole- og Veivæsenet, regnet fra Aar 1780, Deel 1—2. Kbh. 1844.
- Danske Kirkelove samt Udvalg af andre Bestemmelser, vedr. Kirken, Skolen og de Fattiges Forsørgelse fra Reformationen indtil Chr. Vs Danske Lov, udg. af H. Fr. Rørdam, H. 1—2. Kbh. 1881—82.
- Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen, udg. af H. V. Skibsted 1880. Kbh. 1881.
- * Rothe, T., Nordens Staetsforfatning før Lehnstiden, 1—2. Kbh. 1781—82.
- * Den Norske Rigs-Forsamlings Forhandlinger paa Eidsvold 1813, udg. af G. Sverdrup, L. Stoud Platou, Omsen, Bd. 1—2. Christ. 1814.
- * Zeitung für die Verhandlungen der Provinzialstände des Herzogthums Schleswig 1836 (i 2 Bind). 4to.
- * Tidende for Forhandlingerne ved Proindsialstænderne for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter samt for Island og Færøerne 1835—37 (i 2 Bind). 4to.
- * — — for Nørre-Jylland, 1ste Række: Journal over de daglige Forhandlinger, 2den Række: Behandling og Afgjørelse af de Sager, der ere tagne under Overveielse af Committeer 1836 (i 2 Bind). 4to.
- Rigsdagstidende, Forhandlinger paa Folkethinget, Session 8—11 i Aarene 1856—60.
- Forhandlinger paa Landstthinget, Session 8—11 i Aarene 1856—60.
- Anhang A og B (Lovforslag og Udvalgenes Betænkninger) for 8de til 11te Session.
- Forhandlinger paa den forenede Rigsdag, 1ste og 3dje Samling 1852—53.
- Statsrevisorernes Beretninger til Rigsdagen 1850—72.
- Betænkning fra den angaaende Sløifningen af Kbh.s Fæstningsværker paa Sjælland m. v. den 8. Sept. 1858 nedsatte Commission.
- Betænkning afgiven af den til Overveielse af Landets Forsvarsvæsen den 2. Febr. 1866 nedsatte Commission.
- Bilag til Betænkninger om det danske Søværns og den danske Hærs Organisation, afgiven af den d. 2. Februar 1866 nedsatte Commission.
- Rigsraadstidende, 2den, 3dje og 4de Samling 1858, 1859 og 1862, samt Extraordinær Samling 1857 og Overordentlig Samling 1863.
- Oversigt over Forhandlingerne i Rigsraadet i Samlingerne 1856—63, samt Sagregister.

Forelobigt Normalbudget for den 2-aarige Finantsperiode, samt Betænkning derover. 1856.

Statsregnskaber for Aarene 1855—66, samt Betænkninger derover.

* Willis, A., Die Nation, ihre Behörden u. Institutionen, oder Umriss der Regierung, aus d. Engl. übers. von C. Th. Eben. Philad. 1871.

* Aall, J., Nutid og Fortid, et Hæfteskraft, 1—3. Arendal 1833—36. Nationaløkonomisk Tidsskrift, udg. af V. Falbe-Hansen og W. Scharling, Bd. 17. Kbh. 1881.

Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk, 4de Række, Litr. D., Nr. 3. Kbh. 1880.

— Statistiske Meddelelser, 3die Række, Bd. 2 og 3. Kbh. 1880.

Falbe-Hansen, V., og Scharling, W., Danmarks Statistik, H. 16—18. Kbh. 1882.

Hof- og Statskalender for Aaret 1882.

Danmarks og Norges samt Hertugdømmene Slesvig og Holsteens Speil for Aaret 1770.

Uddrag af Aarhus Byraads Forhandlinger for 1880.

* Baden, G. L., Udkast til en Historie af Danmarks og Norges Handel og Næringsveje fra Oldtiden til Nutiden. Kbh. 1806.

* Olufsen, C., Bidrag til en Oversigt af National-Industrien i Danmark. Kbh. 1819.

* Nathanson, M. L., Danmarks Handel, Skibsfart, Penge- og Finantsvæsen fra 1730—1830, Bd. 1—3. Kbh. 1832—34.

* — Udførligere Oplysninger om Handels- og Finantsvæsenet i Christian den 7des og Frederik den 6tes Regjerings-tid. Kbh. 1832.

* Thaarup, Fr., Offentlig Epistel til Hr. Grosserer M. L. Nathanson i Anl. af hans Skrift om D. osv., Nr. 1 og 2. Kbh. 1832—33.

* Bergsøe, A. F., Om Laugsvæsen og Næringsfrihed. Kbh. 1840.

Sprogvidenskab.

Nordisk Tidsskrift for Filologi, Bd. 5, 3—4. Kbh. 1882.

Jahresbericht über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft, herausg. von C. Bursian, Jahrg. 8. Berlin 1881.

Archiv für das Studium der neueren Sprachen u. Literaturen, herausg. von L. Herrig u. H. Viehoff, Bd. 1—5. Elberf. 1846—49.

— herausg. von L. Herrig, Bd. 6—26, Braunsch. 1849—59, og Bd. 65 u. 66. Brschw. 1881.

- *Schischkow, A., Untersuchungen über die Sprache, aus d. Russ. übers., 1—2. Petersb. 1826.
- *Kistemaker, J. H., Kritik der griech., lat. u. deutschen Sprache. Münster 1793.
- *Havercampius, S., Sylloge altera scriptorum qui de linguæ Græcæ vera et recta pronunciatione commentarios reliquerunt, quibus accedit libellus rarissimus G. Postelli de Phoenicum literis. Lugd. Bat. 1740.
- Buttmann, Ph., Griechische Grammatik, 11te Ausg. Berl. 1824.
— Lexilogus oder Beiträge zur griech. Wort-Erklärung hauptsächlich für Homer u. Hesiod, 2. Aufl., 1—2. Berl. 1825.
- Curtius, G., Griechische Schulgrammatik, 2. Aufl. Prag 1855.
- *Basilii Fabri Sorani Thesaurus eruditionis scholasticæ, rec. a J. M. Gesnero. Lips. 1735 fol.
- *Weismann, E., Lexicon latino-germanicum et g.-l., ed. 9. Stuttg. 1732. 4.
- Ingerslev, C. F., Dansk-latinsk Ordbog til Skolebrug. Kbh. 1850.
- Crusius, G. Ch., Vollständiges Wörterbuch zu den Werken des Julius Cæsar, 4. Ausg. Hann. 1853.
- *Fr. Sanctii Minerva s. de causis linguæ Latinæ commentarius. Amstel. 1714.
- *Lange, C. H., Institutiones stili Romani. Lubecæ 1735.
- *Scheller, J. J. G., Ausführliche lateinische Sprachlehre, 2. Aufl. Leipz. 1782.
- *Grotefend, G. Fr., Lateinische Grammatik für Schulen, 3. Aufl., 1—2. Frkf. a. M. 1820.
- Aubert, L. C. M., Beiträge zur latein. Grammatik I (Universitätsprogramm). Christ. 1856.
- Schreiner, E., Latinsk Sproglære til Skolebrug. Krist. 1871.
- *Ordbog over Danske Ordsprog, paa Fransk oversatte. Kbh. 1757. 4.
- *Mad. de Genlis, Fransk Tale-Ovelsesbog. Kbh. 1815.
- Brachet, A., Nouvelle grammaire française fondée sur l'histoire de la langue, 2. édit. Paris 1874.
- Abrahams, A., og Arlaud, C., Franske Noveller og Fortællinger til Skole- og Privatundervisning, I. Kbh. 1882.
- *Chambaud, L., and Robinet, J. B., A new Dictionary English and French, and Fr. a. E., vol. II (the Engl. before the Fr.). Paris 1776. 4.
- *Serenius, J., An English and Swedish Dictionary, 2. edit. Nyköping in Sw. 1757. 4.
- Rask, R., Engelsk Formlære. Kbh. 1832.
- Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch, Bd. 4, Abth. 1, Hälfte 2, Lief. 3; Bd. 6, Lief. 8; Bd. 7, Lief. 1 u. 2. Lpz. 1881.

- Sanders, D., Ergänzungs-Wörterbuch der deutschen Sprache, Lief. 1—11. Stuttg. 1879—82.
- Vandborg, C. N., Tydsk Primitiv-Lexicon, 2. Udg. Kbh. 1831.
- Versuch eines bremisch-niedersächsischen Wörterbuchs, herausg. von d. bremisch-deutschen Gesellschaft, 1—5. Brem. 1767—71.
- Schütze, J. Fr., Holsteinisches Idiotikon, ein Beitrag zur Volkssittengeschichte, 1—4. Hamb. 1800—6.
- Graff, E. G., Diutiska, Denkmäler deutscher Sprache u. Literatur, aus alten Handschr., 1—3. Stuttg. 1826—29.
- Wackernagel, W., Deutsches Lesebuch, 1—3 (1—2: 2te Ausg.). Basel 1839—43.
- Egger, A., Deutsches Lehr- u. Lesebuch für höhere Lehranstalten, 1—3. Wien 1879.
- * Heynatz, J. Fr., Die Lehre von der Interpunktion. Berl. 1773.
- * Heysc, J. C. A., Leitfaden zum gründlichen Unterricht in der deutschen Sprache, 8. Aufl. Hann. 1831.
- * — Theoretisch-praktische deutsche Schulgrammatik, 11. Ausg. Hannover 1834.
- * Herling, S. H. A., Grundregeln des deutschen Styls oder der Periodenbau der deutschen Sprache, 3. Ausg. Frkf. a. M. 1832.
- * Baumgarten, J. C. F., Die vorzüglichsten Regeln der Orthographie u. Materialien zum Dictiren, 4. Ausg. Lpz. 1836.
- * Bormann, K., Methodische Anweisung zum Unterricht in den deutschen Stilübungen, 2te Aufl. Berl. 1838.
- * — Hilfsbuch für deutsche Stilübungen, insonderheit für Uebungen im mündl. Vortrage. Berl. 1839.
- * Wurst, R. J., Elementarbuch zu praktischen Denk- u. Stylübungen für Volksschulen. Reutl. 1840.
- * Wisseler, E., Sammlung vollständiger Entwürfe zu Aufsätzen, 2. Aufl. Wesel 1841.
- Ankjær, E., Tysk Formlære til Skolebrug. Kbh. 1865.
- Hoff, B., og Hoffory, J., Oldislandske Læsestykker til Skolebrug, 1—2. Kbh. 1877.
- Kalkar, O., Ordbog til det ældre danske Sprog (1300—1700), H. 1 og 2. Kbh. 1881.
- Berg, A., Dansk Retskrivningsordbog. Kbh. 1868.
- Recke, E., Principerne for den danske Verskunst efter dens historiske og systematiske Udvikling. Kbh. 1881.
- Rask, R., Ræsonneret Lappisk Sproglære (en Omarbejdelse af Prof. Kn. Leems Lapp. Grammatica). Kbh. 1832.
- Fabricius and Breithaupt, A Malabar and English Dictionary, the 2. edition revised and corrected by Poezold, W. Simpson and the Malabar Catechists. Vepery 1809. 4.

Oldtidens Literatur.

- * *Astronomica veterum scripta isagogica Graeca et Latina* (Proclus, Aratus, Leontius; Cicero, Festus Rufus, Germanicus, Hyginus). Sanctandreae 1589.
-
- * Cl. Æliani *Variae historiae*, annot. J. Kühnii, ed. postr. cur. J. H. Lederlino. Argent. 1713.
- * — *De natura animalium*, gr. et lat. cum animadv. ed. J. G. Schneider. Lips. 1784.
- Anacreontis Carmina, Sapphus et Erinnae Fragmenta*, illustr. E. A. Moebius. Goth. 1826.
- Analecta critica in Anthologiam Graecam*, collegit J. F. Huschke. Jenae 1800.
- Antiphons Tale om Herodes's Drab*, O. Fibigers Kommentar dertil. Kbh. 1854.
- * M. Antonini libri XII eorum quae de se ipso ad se ipsum scripsit, ill. Chr. Wolle. Lips. 1729.
- * — *Réflexions, avec quelques remarques*. Dresde 1754. (i samme Bind: *Le vrai Philosophe ou l'usage de la Philosophie relativement à la Société Civile, à la Vérité et à la Vertu*. Amsterd. 1766.)
- Appian, *Römische Geschichten*, übers. von F. Dillenius, Bdchen. 1—6. Stuttg. 1828.
- * *Aristidis oratio adv. Leptinem, Libanii declamatio pro Socrate, Aristoxeni rhythmic. elementorum fragmenta*, ed. J. Morellius. Venetiis 1785.
- * *Aristophanis Nubes cum scholiis*, rec. G. Hermannus. Lips. 1799.
- *Ausgewählte Komödien*, erkl. von Th. Kock, Bdchen 1: *Die Wolken*, 2: *Die Ritter*. Leipz. 1852—53.
- * *Aristotelis De moribus ad Nicomachum libri X*, interpr. Basil. 1567.
- * — *Rhetoricorum libri III, conversi et explic.* à J. Sturmio. Argent. 1570.
- * — *aliorumque philosophorum ac medicorum (Zimarae, Alexandri) Problemata*. Lips. 1633.
- * — *A treatise on Government*, transl. from the Greek by W. Ellis. London 1776. 4.
- * — *Die Politik*, übers. von C. Garve, herausg. von G. G. Fülleborn. Bresl. 1799.
- *Organon od. Schriften zur Logik*, übers. von K. Zell, Bdchen 5—8. Stuttg. 1840—62.
- Aeschines der Redner*, übers. von Bremi, Bdchen 1—3. Stuttg. 1829.

- Aeschines Tale mod Ktesiphon, med Komm. af Thomsen.
Kbh. 1854.
- Aeschylus' Eumeniden, gr. u. d. mit erläut. Abhandl. von
K. O. Müller. Gött. 1833. 4.
- * Dionis Nicæi Rerum Roman. Epitome, authore J. Xiphilino.
Lutet. 1551.
- * — J. Xiphilino authore et G. Blauco Albiensi interprete.
Lutet. 1551.
- * Dionis Chrysostomi Orationes ex rec. J. J. Reiske, cum eiusd.
aliorumque animadv., 1—2. Lips. 1784.
- * Euclidis Elementa geometriæ, i det Danske Sprog overs. af
E. G. Ziegenbalg. Kbh. 1744. 4.
- * Euripides Hekabe u. Andromache, übers. von C. Fr. Ammon.
Erl. 1789.
- Ausgewählte Tragödien, erkl. von F. G. Schöne,
Bdchen 1: Bakchen, Iphig. in Taurien, 2: Medea.
Leipz. 1851—52.
- * Sententiosa vetustissimorum Gnomiorum quorundam poetarum
opera, vol. 1 (Pythagoreorum aureum carmen, ed. Glandorf)
et 2 (Solonis fragm. poet., ed. Fortlage). Lips. 1776.
- * Hesychii Glossæ sacræ græcæ, exc. J. C. G. Ernesti.
Lips. 1785.
- * Hieroclis Commentarius in Aurea Carmina gr. et lat., rec.
P. Needham. Cantabr. 1709.
- Homers Odyssee, erkl. von J. U. Fäsi, 3. Aufl., 1—2. Berl.
1855—56.
- Iliade, erkl. von J. U. Fäsi, 3. Aufl., 1—2. Berl. 1858.
- * — Ilias, verdeutscht durch Fr. L. Graf zu Stolberg, 1—2.
Flensb. 1781.
- * — Ilias, von J. H. Voss, 1—2. Stuttg. 1814.
- * — Odyssee, von J. H. Voss, 1—2. Stuttg. 1814.
- (—) Eustathii Commentarii ad H. Iliadem, ad fidem exempli
Romani editi, 1—4. Lips. 1827—30. 4.
- (—) — — ad H. Odysseam, 1—2. Lips. 1825—26. 4.
- (—) Index in E. Commentarios in H. Il. et O., studio M.
Devarii. Lips. 1828. 4.
- (—) Scholia in H. Iliadem, ex rec. Imm. Bekkeri, tom. 1.
Berol. 1825. 4.
- (—) Scholiorum in Il. appendix, add. Imm. Bekkerus.
Berol. 1827. 4.
- (—) Brugmann, K., Ein Problem der Homerischen
Textkritik u. der vergleichenden Sprachwissenschaft.
Leipz. 1876.
- Hyperidis Oratio funebris recens reperta, rec. C. G. Cobet.
Lugd. Bat. 1858.

- Isäus der Redner, übers. von Schömann, Bdchen 1—2. Stuttg. 1830.
- Isocratis Orationes, rec. G. E. Benseler, 1—2. Lips. 1851.
- * — Orationes septem et Epistolæ, ed G. Battie. Cant. 1729.
- Ausgewählte Reden, Panegyricus u. Arcopagiticus, erkl. von R. Rauchenstein. Lpz. 1849.
- Kommentar til et Udvalg af I. Talor, Paneg., Arcop., Panath., af O. Fibiger. Kbh. 1853.
- * Flavius Josephus, the genuine works, transl. by W. Whiston, 1—5. Dubl. 1741.
- Lucian, Ausgewählte Schriften, erkl. von J. Sommerbrodt, Bdchen 1—3. Berl. 1860.
- Lysias, med Kommentar af O. Fibiger. Kbh. 1850.
- et Aeschiniis Orationes selectae, comment. instr. a J. H. Bremi. Goth. 1826.
- * Musæi Grammatici De Herone et Leandro carmen, cum scholiis Græcis, rec. M. Röver. Lugd. Bat. 1737.
- * Pausaniae Graeciae descriptio, rec. J. Fr. Facius, 1—4. Lips. 1794—96.
- * Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia, adiuncta est interpret. Latina. P. Stephanus 1599.
- * — Commentarii absolutissimi in P., excudebat J. Le Preux 1587 (indbunden sammen med foregaaende).
- Platon, Ausgewählte Dialoge, erkl. von H. Sauppe, Bdchen 2: Protagoras, 2te Aufl. Berl. 1863.
- Udvalgte Dialoger, bearb. til Skolebrug af F. W. Wiehe, H. 1—3 (Apologien, Kriton, Euthyphron, Menon, Protagoras). Kbh. 1849.
- Udvalgte Stykker af S. B. Thrige (og Anmærkedertil). Kbh. 1871.
- * — Phädon, übers. von A. W. Ortlob. Frkf. 1771.
- * Plutarchi Commentarius quomodo adolescens poetas audire debeat, gr. et lat. rec. opera J. T. Krebsii. Lips. 1779.
- * — Instituta et excerpta Apophthegmata Laconica, rec. Th. E. Gierig. Lips. 1779.
- * Polybe, Histoire, trad. du grec par Dom V. Thuillier, avec un commentaire ou un corps de science militaire par M. de Folard, 1—6. Paris 1727—30. 4.
- * — De militia Romana libellus, versione latina, comment. perpetua et iconibus illustr. opera J. G. Poeschelii. Norimb. 1731.
- Procli Diadochi et Olympiodori in Platonis Alcibiadem commentarii, ed. Fr. Creuzer, 1—3. Fref. a. M. 1820—22.
- * Sophoclis Tragœdiæ septem, cum interpr. latina et scholiis veteribus ac novis, ed. J. Capperonnier et J. Fr. Vauvilliers, 1—2. Paris 1781. 4.

*Sophoclis Tragoediae septem, ed. L. Sahl, 1—2. Haun. 1763.

* — Trachiniae, ed. J. G. C. Hoepfner. Lips. 1791.

Strabo, Geographie, übers. von K. Kärcher, Bdchen 1—12. Stuttg. 1829.

*Suidae et Phavorini Glossae sacrae Graecae, conguessit J. C. G. Ernesti. Lips. 1786.

*Theocriti Reliquiae gr. et lat., ex rec. et cum animadv. Th. Chr. Harles. Lips. 1780.

— Reliquiae, rec. E. Fr. Wüstemann. Goth. 1830.

*Theophrasti Characteres, illustr. S. N. J. Bloch, pars prior. Lips. 1814.

* — Les Caracteres, trad. du grec, avec les Caracteres ou les moeurs de ce siècle, par De la Bruyere, 1—2. Amst. 1701.

Thukydides, mit erklär. Anmerk. herausg. von K. W. Krüger, 1—2. Berl. 1846.

— Geschichte des Peloponn. Kriegs, übers. von C. N. Osiander, Bdchen 1—7. Stuttg. 1829.

* — Periclis oratio funebris, item pestis Atheniensis. Glasg. 1755.

*Tyrtaeus und Kallinus, Kriegslieder. griech. mit erklär. Anmerk. von J. G. Brieger. Zittau 1790.

*Xenophontis Memorabilia Socratis, ed. G. Lange. Halis 1806.

— Memorabilien, erkl. von L. Breitenbach, 2te Aufl. Berl. 1837.

— Anabasis, erkl. von C. Rehdantz, Bd. 1—2. Berl. 1863—64.

* — Von den Einkünften, frey übers. von G. H. Zincken, Wolfenb. 1753.

* — Cyropädie, overs. ved J. Baden. Kbh. 1766.

— Werke, übers. von Walz, Finckh, Christian, Tafel u. Osiander, Bdchen 1—16. Stuttg. 1831.

(—) Der Zug der Zehntausend, nach X. Anabasis, geogr. erläut. von K. Koch. Leipz. 1850.

Ammianus Marcellinus, overs. ved V. Ullmann, H. 8 (sluttet). Kbh. 1881.

C. Julii Caesaris Commentarii de bello civili, erkl. von Fr. Kraner, 7. Aufl. von Fr. Hofmann. Berl. 1878.

*Aur. Corn. Celsi De medicina, cura Th. J. ab Almeloveen. Basil. 1748.

*Censorini liber De Die natali, ut et C. Lucilii Satyrarum quae supersunt, ex rec. Havercampi. Lugd. 1743.

Ciceros Ausgewählte Reden, erkl. von K. Halm, Bdchen 1, 2, 3 og 5. Berl. 1856.

- Ciceronis De imperio Gn. Pompeii oratio, til Skolebrug udg. af V. Voss. Christ. 1874.
- * — Fire Taler mod Catilina, overs. af R. Møller. Kbh. 1817.
- Opera rhetorica, rec. C. G. Schütz, vol. 1—2 (i 4 Bd.). Lips. 1804—6.
- De Oratore, ed. K. J. F. Henrichsen. Havn. 1830.
- * — Von dem Redner, übers. von Fr. C. Wolff. Alt. 1801.
- * — Cato Major et Laelius et Paradoxa, illustr. J. C. F. Wetzel. Lign. 1792.
- De natura deorum, erkl. von G. F. Schömann. Leipz. 1850.
- * — Gespräche über das Wesen der Götter, übers. (von C. V. Kindervater). Zür. 1787.
- Philos. u. rhetor. Schriften, übers. von Fr. K. Kern, Moser u. a., Bdchen 1—26. Stuttg. 1827.
- Epistolae, ex rec. J. Gronovii, cur. J. A. Ernesti. Halæ 1757.
- Briefe, übers. von Moser, Bdchen 1—26. Stuttg. 1835.
- * (—) G. Garatonii Notæ in C. orationes, ex edit. Neap. seorsum editæ per V juvenes Havn., pars 1. Havn. 1825.
- * Cl. Claudiani quæ exstant, rec. N. Heinsius. Amst. 1665.
- * Cornelius Nepos's Store Hærførereres Levnetsbeskrivelser, overs. af C. F. Gerdsen. Kbh. 1819.
- Leben ausgezeichneter Feldherren, übers. von J. Dehlinger, Bdchen 1—2. Stuttg. 1827.
- * Q. Curtii Rufi De rebus gestis Alexandri Magni, ins Deutsche übers. von J. Fr. Wagner. Lemgo 1768.
- * — Om Alexander den Stores Levnet og Bedrivter, overs. af W. Brorson. Kbh. 1808.
- übers. von A. H. Christian, Bdchen 1—4. Stuttg. 1855.
- * Eutropii Historiæ Romanæ breviarium, notis illustr. Anna Tanaquilli Fabri filia. Paris. 1683.
- Abriss der Röm. Geschichte, übers. von Fr. Hoffmann, Stuttg. 1829.
- Geographi Latini minores, rec. Al. Riese. Heilbr. 1878.
- * Q. Horatii Flacci opera. Cantabr. 1699. 4.
- * — cum Lævini Torrentii commentario. Antv. 1608.
- Briefe, aus d. Lat. übers. von C. M. Wieland, 3. Aufl., 1—2. Leipz. 1816.
- Satiren, übers. von C. M. Wieland, neue Ausg., 1—2, Lpz. 1819.
- * — Satirer, overs. af J. H. Smidth. Kbh. 1816.
- Breve, overs. af C. Müller og Fr. Gjertsen. Christ. 1878.
- (—) Dionysii Lambini in H. commentarii, 1—2, ed. nova. Confl. 1829.

- *Justin, Weltgeschichte, übers. u. mit erläut. Anmerk. begleitet von J. P. Ostertag, Bd. 1–2. Frkf. a. M. 1781.
- *J. Juvenalis et A. Persii Satyræ, accur. C. Schrevelio. Lugd. 1648.
- T. Livi Ab urbe condita libri, erkl. von W. Weissenborn, 1–7 (libri 1–10 og 21–34). Lpz. 1853–60.
 — Röm. Geschichte, übers. von C. F. Klaiber, Bdchen 1–27. Stuttg. 1827–34.
- *M. Valerii Martialis Epigrammatum libri XIV, illustr. V. Collesso. Londini 1720.
- M. Valerius Messala Corvinus, L. Ampelius u. S. Rufus, übers. von Fr. Hoffmann. Stuttg. 1830.
- *P. Ovidii Nasonis Metamorphoseon libri XV, ill. D. Crispinus, rec. J. Freund. Oxon. 1606.
 — Metamorphosen, erkl. von M. Haupt, Bd. 1. Leipz. 1853.
 — Metamorphoses, Udvalg til Skolebrug, udg. af W. A. Bloch, H. 1–2, 2det Oplag. Kbh. 1865–76.
 — Klage-Breve, uli vort Danske Sprog overs. af Chr. Falster. Kbh. 1719.
 * — Sende-Breve fra Ponto, overs. af J. Fr. Wedel. Kbh. 1749.
- T. Maccius Plautus, Lesestücke aus seinen Komödien, für den Gebrauch in oberen Gymnasialclassen ausgew. u. erkl. von A. Schmidt. Heidelb. 1877.
- C. Plinius Secundus, Chrestomathia Pl. von J. Urlichs. Berl. 1857.
 * — Naturgeschichte, übers. von G. Grosse, 1–2. Frkf. a. M. 1781–82.
- *C. Plinii Cæcilii Secundi Epistolæ et Panegyricus. Oxon. 1703.
 — Werke, übers. von C. F. A. Schott, Bdchen 1–5. Stuttg. 1829.
- *Poetæ latini minores, cur. J. C. Wernsdorf, 1–4. Altenb. 1780–85.
- *M. Fabii Quinctiliani Declamationes, ex rec. U. Obrechtii. Argent. 1698. 4.
- *C. Crispi Salustij Catilina et Jugurthina cum reliquis collectaneis ab Ascensio utcumque explanatis. Lugd. 1509.
 * — opera omnia, cum comment. variorum. Amst. 1690.
 * — Bellum Catilinarium, zum Gebrauch der obern Klassen der Schulen, von J. D. Büchling. Lpz. 1801.
 * — Bellum Jugurthinum, von J. D. Büchling. Lpz. 1802.
 — opera quæ supersunt, rec. Fr. Kritzius, appendix indicem continens, ed. 2. Lips. 1847.
 * — Vom Katil. Kriege, übers. u. mit hist. Anmerk. begleitet von A. G. Meissner. Lpz. 1790. 4.
 — Werke, übers. von A. v. Goeriz. Stuttg. 1828.

- Seneca des Philosophen Abhandlungen, übers. von J. M. Moser, Bdchen 8—11. Stuttg. 1829.
- — Briefe, übers. von A. Haackh, Bdchen 5 og 6. Stuttg. 1851.
- * I. Annæi Senecæ Tragoediæ, cum exquis. variorum observ. ex rec. A. Thysii. Lugd. 1651.
- * C. Cornelii Taciti opera, studiis societatis Bipont., 1—4. Bip. 1779—80.
- * — opera, cur. G. H. Lünemann, 1—2. Hann. 1825.
- Ab excessu Divi Augusti 1—16, erkl. von K. Nipperdey, 1—2, 4. (2.) Aufl. Berl. 1864 (57).
- Udvalg af T. Annaler, af G. St. Bricka og C Thomsen. Kbh. 1873.
- * — Werke, deutsch von R. L. v. Woltmann, 1—6. Berl. 1811—17.
- * — Dialog om Talerne, overs. af J. Baden. Kbh. 1802.
- * — The works of T., 2. edit., 1—3. Lond. 1737.
- * P. Terentii Comædiæ sex, accur. C. Schrevelio. Lugd. Bat. 1662.
- * — Skuespil, overs. og med Anmærkn. oplyste af Fr. Høegh-Guldberg, Deel 1—2. Kbh. 1805.
- * — Lustspiele, übers. von Kindervater, 1—2. Jena 1799.
- Valerius Maximus, Sammlung merkwürdiger Reden u. Thaten, übers. von Fr. Hoffmann, Bdchen 1—5. Stuttg. 1828.
- C. Vellejus Paternulus, Röm. Geschichte, übers. von W. Götte, Bdchen 1—2. Stuttg. 1833.
- Vergils Gedichte, erkl. von Th. Ladewig, Bdchen 1—3, 2te Aufl. Berlin 1855.
- * — Georgicorum libri IV, mit Erklär. Herrn J. Martins, nebst einer deutschen Uebers. Hamb. 17. 9
- * — Om Landbrug, ledsaget med oplysende Anmærkninger ved J. Frechland. Kbh. 1813.
- (—) Commentarii in V. Serviani, rec. H. Alb. Lion, 1—2. Gott. 1826.
- (—) V.-Studien nebst einer Collation der Prager Handschrift von J. Kvičala. Prag 1878.
- * M. Vitruvii Pollionis De architectura. Lugd. 1586.
- * — Des allernamhaftigsten vnd hocheffarntesten röm. Architecti vnd kunstreichen Werck oder Bawmeysters M. Vitruvii Pollionis zehen Bücher von der Architectur vnd künstlichem Bawen; erstmals verteutschet durch Gualtherum H. Rinium. Basel 1575. fol.
-
- Stoll, H. W., Anthologie griechischer Lyriker, 1—2, 3te (4.) Aufl. Haun. 1864—74.
- Tregder, P. H., Anthologia graeca. Haun. 1842.

Fibiger, O., og Pio, J., Udvalgte Stykker af Cicero, Caesar, Cornelius, Sallustius og Livius. Kbh. 1870.

Nyere Literatur.

- * De Danorum rebus gestis sec. III et IV poema danicum dialecto Anglosaxonica, ed. Gr. J. Thorkelin. Havn, 1815. 4.
- * Den ældre Edda, ved det akad. Collegiums Foranstaltning udg. af P. A. Munch. Christ. 1847. 4.
- * Fornaldar Sögur Norðrlanda, útg. af C. C. Rafn. 1—3. Kaupm. 1829—30.
- * Færeyinga Saga, udg. af C. C. Rafn. Kbh. 1832.
- * Færoiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt, saml. og overs. af H. C. Lyngbye. Randers 1822.
- * Kristni-Saga, nec non Thattr af Isleifi Biskupi, ex manuscr. legati Magnani. Hafn. 1773.
- * Sturlunga-Saga edr Islendinga-Saga hin mikla, 1—2. Kaupm. 1817. 4.
- * Fóstbrædra-Saga, nú útgengin á prent eptir handritum. Kaupm. 1822.
- * Fagrskinna, udgivet efter Foranst. af det akad. Collegium. Christ. 1847.
- * Konge-Speilet, udg. efter Foranst. af det akad. Collegium. Christ. 1848.
- Gyðinga saga, en bearbejdelse fra midten af det 13. årh. ved Brandr Jónsson, efter håndskr. udg. af G. Thorláksson. Kbh. 1881.
- Riddara-rímur, efter handskrifterna utgifna af Th. Wisén, H. 1—2. Lund 1881.
- Mandevilles Rejse, på dansk fra 15. årh., efter håndskr. udg. af M. Lorenzon, H. 1—2. Kbh. 1881.
- * Henrik Harpestrengs Danske Lægebog fra det 13. Aarh., første Gang udg. af Chr. Molbech. Kbh. 1826.
- * (Sandvig og Nyerup) Levninger af Middelalderens Digtekunst, 1—2. Kbh. 1780—84.
- * Den danske Rimkrønike efter Gotfrid af Ghemens Udg. af A. 1495, udg. af Chr. Molbech. Kbh. 1825.
- * Tohundrede Viiser om danske Konger, Kjemper og Andre, i 4 Parter. 1764.
- * Bergens gamle Bylov, efter Membran-Codices udg. af Gr. Fougner-Lundh. Kbh. 1829. 4.
- Nielsen, O., Gamle jyske Tingsvidner, H. 1. Kbh. 1881.
- Såby, V., En lystig Traktat om S. Peders trende Dötre. Kbh. 1881.
- Blandinger, udg. af Universitets-Jubilæets Danske Samfund. H. 1. Kbh. 1881.
- Friis, P. Cl., Saml. Skrifter, udg. af G. Storm, H. 4. Krist. 1881.

- * Boye, C. J., Juta Dronning af Danmark, et orig. Sørgespil. Kbh. 1824.
- * — Svend Grathe, orig. Sørgespil. Kbh. 1825.
- * Bruun, T. C., Samlede prosaiske Skrifter. Kbh. 1813.
- * — Samlede poetiske Skrifter. Kbh. 1812—14.
- * — Blandinger. Kbh. 1795.
- * — Dannemark, et Digt. Kbh. 1816.
- * — Dannebrog, Digt i sex Sange. Kbh. 1819.
- * — Slagelse-Madamen, efter Popes Konen i Bath. Kbh. 1823.
- * — Omvendelsen
- * Bruun, N. T., Smaadigte. Kbh. 1807.
- * Falster, Chr., Ovidii Nasonis Klage-Breve, overs., 2den gang opl. Kbh. 1726.
- * (—) Nyttig og absolut nødvendig Betænkning om Frieri og Giftermaal. Kbh. 1734.
- * (—) Dend daarlige Udenlandske Reyse og modige Hiemkomst. Kbh. 1735.
- * (—) Disse Tidens Onde Optugtelse, 3die Gang opl. Kbh. 1733.
- * (—) Dend U-tidige Rang-Syge. Kbh. 1734.
- * (—) Daarers Alamodiske Leve-Regler. Kbh. 1734.
- * (—) Dend Uforsvarlige Recommendation. Kbh. 1734.
- * (—) Verden som et Doll-Huus afdeelt i sine besynderlige Værelser. Kbh. 1730 (alt indb. i ét Bind).
- Haugaard, J. Th, I Slaabrok og Tøfler, Proverbe. Kbh. 1881.
- * Kruse, L., Dramatiske Værker, 1—4. Kbh. 1818—20.
- Paulli, J. R., Dend politiske Kandestobers Comoedie, paany udg. ved F. Betzmann. Kbh. 1867.
- Schou, H, Kærlighedens List, dram. Digtning tildels efter Calderon de la Barca. Kbh. 1864.
- Sibbern, F. C., Meddelelser af Indholdet af et Skrivt fra Aaret 2135, 1—2. Kbh. 1858—72.
- * Sneedorff, J. S., Samtlige Skrifter, 1—9. Kbh. 1775—77.
- * Tullin, Chr. Br., Samtlige Skrifter, 1—3. Kbh. 1770—73.
- Vendelbo, P. (o: Pedersen), Ragnarökkr og Gudernes Gjenkomst. Aalb. 1859.
- *(Wessel, J.), Votre serviteur otiosis No. 1—54.
- Wolff, M. A. A., Bornholms Befrielse, Skuespil i 5 Akter. Rønne 1860.
- * Oehlenschläger, A., Digte. Kbh. 1803.
- * — Poetiske Skrifter, 1—2. Kbh. 1805.
- * — Samlede Digte, 1—3. Kbh. 1823.
- * — Axel og Valborg, et Sørgespil. Kbh. 1810.
- * — Stærkodder, Tragodie. Kbh. 1812.
- * — Faruk, Syngespil. Kbh. 1812.

- * *Oehlenschläger*, A., *Helge, et Digt.* Kbh. 1814.
 * — *Ludlams Hule, Syngespil.* Kbh. 1814.
 * — *Hagbarth og Signe, Tragødie.* Kbh. 1815.
 * — *Fiskerne, dramatisk Eventyr.* Kbh. 1816.
 * — *Hroars Saga.* Kbh. 1817.
 * — *Den lille Hyrdedreng, en Idyl.* Kbh. 1818.
 * — *Robinson i England, Comødie.* Kbh. 1819.
 * — *Aladdin eller den forunderlige Lampe, dram. Eventyr,*
2den Udgave. Kbh. 1820.
 * — *Levnet, fortalt af ham selv, 1--2.* Kbh. 1830—31.
 * — *Il Correggio, tragedia trad. dal Danese.* Pisa 1812.

Ibsen, H., *Samfundets Støtter, Skuespil.* Kbh. 1877.

* *Geijer*, E. G., *Samlade Skrifter, förra afdeln*, Bd. 1—2.
 Stockh. 1849—50.

-
- * *Waitz*, C. Fr., *Romanzen u. Balladen der Deutschen*, 1—2.
 Altenb. 1800.
Auerbach, B., *Gesammelte Schriften*, Bd. 1—20. Stuttg.
 1857—58.
Baggesen, J., *Fragmente aus d. litter. Nachlasse des Verf.*,
 herausg. von A. Baggesen. Kph. u. Lpz. 1855.
 * *Baumgärtner*, *Gedichte vermischten Inhalts.* Amberg 1804.
 * *Bielfeld*, *Thuiskon, ein Heldengedicht*, 1—2. Leipz. 1802—5.
 * *Brockes*, B. H., *Auszug der vornehmsten Gedichte aus Br.*
"Irdischen Vergnügen in Gott." Hamb. 1738.
 * *Brun*, Fr., geb. *Münter*, *Gedichte*, herausg. von Fr. Matthison,
 neue Aufl. Zürich 1793.
 * — *Gedichte*, 1—2. Zürich 1801.
 * *Bürger*, G. A., *Sämmtliche Schriften*, herausg. von K. Rein-
 hard, 1—4. Gött. 1796—98.
Deinhardstein, *Viola, Lustspiel in 5 Aufz.*, nach Shakespeare's
"Was Ihr wollt". Wien 1841.
 * *De la Motte Fouqué*, Fr., *Corona*, ein Rittergedicht in 3
 Büchern. Stuttg. 1814.
 * *Gellert*, C. F., *Sämmtliche Schriften*, 1—10. Lpz. u. Reutl.
 1775—86.
 * — *Fabeln u. Erzählungen*, 1—2. Lpz. 1748.
 * — *Aufgefundene Familienbriefe, mit einem Anhang*,
 herausg. von A. Th. Leuchte. Freyb. 1819.
 * *Gerning*, *Die Heilquellen am Taunus, in 4 Gesängen.* Lpz.
 1814.
 * *Briefe zwischen Gleim*, W. *Heinse* u. *Joh. v. Müller*, aus
 Gl. litt. Nachlasse herausg. von W. Körte, 1—2. Zür. 1806.
 * *Halem*, G. A., *Schriften*, 1—5. Münster 1803—7.

- *Haller, A., Versuch Schweizerischer Gedichte, 11. Aufl. Carlsr. 1778.
- * — Alfred König der Angel-Sachsen. Carlsr. 1779.
- * — Usong, eine morgenl. Geschichte. Carlsr. 1778.
- * — Fabius u. Cato, ein Stück der. röm. Gesch. Carlsr. 1779.
- Hamaun, Schriften, herausg. von Fr. Roth, 1—8. Berl. 1821—42.
- Harring, H., Der Wildschütze, ein Trauerspiel. Luzern 1825.
- Rhonghar Jarr, Fahrten eines Friesen, 1—4. München 1828.
- Splitter u. Balken, 1—2. Hof 1832.
- *Haugwitz, K., Gedichte. Berlin 1804.
- *Herder, J. G., Sämmtliche Werke. Zur schönen Literatur u. Kunst 1—16. Carlsr. 1821 (mangler 3—7).
- * — — Zur Philosophie u. Geschichte 1—16. Carlsr. 1820—22.
- Hoffmann, E. T. A., Gesammelte Schriften, 1—12. Berl. 1857.
- *Klopstock, Werke, 1—10. Leipz. 1798—1806.
- *Körner, Th., Toni, Drama i 3. Optoge, udg. af Theater-Direktionen (overs.). Kbh. 1826.
- *La Roche, Sophie, Melusinus Sommer-Abende. Halle 1806.
- Luther, M., als deutscher Classiker in einer Auswahl seiner kleineren Schriften, 2. Aufl. Frkf. a. M. 1878.
- — Neue Folge. Frkf. a. M. 1874.
- * — Briefe, Sendschreiben u. Bedenken, gesammelt von W. M. L. de Wette, 1—5. Berlin 1825—28.
- *Matthison, Fr., Gedichte, herausg. von J. H. Füssli, verm. Aufl. Zürich 1792.
- *Salchow, G. A., Numantias, episches Heldengedicht, 1—3. Hamb. 1819.
- Schneider, Eul., Gedichte, 4te Aufl. Frkf. a. M. 1802.
- Schubert, G. H., Biographieen u. Erzählungen, 1—3. Erlangen 1840—48.
- Schulze, E., Die bezauberte Rose, romant. Gedicht, 3. Aufl. Lpz. 1820.
- * — Vermischte Gedichte. Lpz. 1820.
- *Steigentesch, A., Gesammelte Schriften, 1—4. Lpz. 1819.
- * — Mährchen. Lpz. 1813.
- *Stolberg, Chr. u. Fr., Vaterländische Gedichte. Hamb. 1815.
- * — Gedichte, 1—2. Wien 1821.
- *Voss, J. H., Sämmtliche Gedichte, 1—6. Königsb. 1802.
- *Wieland, C. M., Sämmtliche Werke 1—36, nebst Supplem. 1—6. Lpz. 1794—1801.
- * — Auswahl denkwürdiger Briefe, herausg. von L. Wieland, 1—2. Wien 1815.
- *Zachariä, F. W., Poetische Schriften 1—8. Amsterd. 1767.

- * (M. Claudius) Sämmtliche Werke des Wandsbecker Bothen
1—8. Hamb. 1774—1812.
- * (S. C. Fürstinn v. Ostfriesland) Verschiedene Poesien, ver-
fertigt von einer armen Sünderinn, die sich Christum zum
Führer u. zur offenen Freystatt erwählet hat. 1752. 4.
- * Physiognomische Reisen, voran ein physiogn. Tagebuch.
Altenb. 1778.
- (Fr. L. Z. Werner) Das Kreuz an der Ostsee, ein Trauerspiel.
Berlin 1806.
- (—) Die Söhne des Thales. Berlin 1806.
- * Libellen, von d. Verfasser des pythag. Bundes. Frkf. a. M.
1814.
- * Kabale u. Liebe des 16. Jahrhunderts, ein dramat. Gedicht.
Kiel. 1841.
-
- * The British Album containing the poems of Della Crusca,
Anna Mathilda etc., 4. edit., 1—2. London 1792—93.
- * Byron, Works, complete in one volume, 2. ed. Fref. 1829.
- * — Letters and Journals, with notices of his life, by Th.
Moore. Fref. 1830.
- Day, Th., The history of Sandford and Merton. London.
- * Dryden, J., Miscellaneous Works, vol. 1—4. London 1767.
- * Glover, R., Leonidas, et Digt, Text med Overs. af H. West,
1—2. Kbh. 1786—87.
- Moore, Th., Lalla Rookh, overs. af E. Lembecke. Kbh. 1878.
- * Pope, A., Sämmtliche Werke, mit Warburtons Commentar u.
Anmerk., übers., Bd. 1—5. Alt. 1758—64.
- * Shakspeare, W., Schauspiele, von J. J. Eschenburg, neue
Ausg., 1—13. Zürich 1798—1806.
- Dramatische Werke, übers. von E. Ortlepp, 1—16.
Stuttg. 1842.
- * — Tragiske Værker, overs. af P. Foersom og P. F. Wulff,
1—8. Kbh. 1811—21.
- * Swift, J., Satyrische u. ernsthaftige Skriften, 2. Aufl., Bd. 1—8.
Hamb. 1760—66 (mangler 2 og 5).
- * Thomson, J., Works, 1—2. London 1788.
- * — Gedichte, aus d. Engl., 1—5. Zürich 1764—65.
- (Combe) Doctor Syntaxes Reise efter det Maleriske, et Digt
overs. af det Eng. ved K. L. Rahbek. Kbh. 1820.
- Mme Cottin, Amélie Mansfield. Pest 1828.
- Mathilde. Pest 1828.
- Malvina. Pest 1828.
- Elisabeth. Claire d'Albe. Pest 1828.
- Dumas, Al., Histoire de Napoléon, mit Erläut. u. s. w. herausg.
von Ed. Hoche. Lpz. 1841.

- Fénélon, Les aventures de Télémaque, mit deutschen Anmerk. von A. Schulze. Wien 1822.
- *Voltaire, Collection complete des œuvres, tom. 1—24. Genève 1768—74. 4.
- Gozzi, C., Italienske Maske-Comœdier, fra det Ital. ved S. Meisling. Kbh. 1825.

Literaturhistorie.

- *Schlegel, Fr., Geschichte der alten u. neuen Litteratur, 1—2. Wien 1815.
- *An inquiry into the Life and Writings of Homer, 2. edit. London 1736.
- Krüger, K. W., Untersuchungen über das Leben des Thukydides. Berl. 1832. 4.
- Epikritischer Nachtrag dazu. Berl. 1839.
- Winkel Horn, Fr., Den oldnordiske og islandske Literaturs Historie, til Skolebrug. Kbh. 1875.
- *Rahbek, K. L., Om L. Holberg som Lystspildigter og om hans Lystspil, 1—3. Kbh. 1815—17.
- *Boye, A. E., Holbergiana, Smaa-Skrivter af og om L. Holberg, 1—3. Kbh. 1832—35.
- *Nyerup, R., Læxdorphiana eller Bidrag til den danske Literair-historie uddragne af B. W. Læxdorphs efterladte Samlinger, 1. Kbh. 1791.
- Wegner, P., Om Baggesens under Navnet Per Vrovler udgivne Kritik. Kbh. 1816.
- Hjort, P., Om en hoist mærkelig Lighed imellem Trylleharpen af J. I. Baggesen og samme Stykkes Original. Kbh. 1817.
- Nygård, Fr., Det Schouboeske Institut og N. F. S. Grundtvigs Lærervirksonhed sammesteds. Kbh. 1880.
- Graae, Th., Grundtvig paa Langeland (1805—8). Kbh. 1880.
- Goldschmidt, M., Livs Erindringer og Resultater. Kbh. 1877.
- *Sander, L. C., Forelæsninger over Shakspeare og hans Sørge-spil Macbeth. Kbh. 1804.
- *Ruffhead, O., The life of Al. Pope, compiled from original manuscripts. London 1769.
- *Mémoires pour la vie de Fr. Pétrarque, tirés de ses œuvres et des auteurs contemporains, 1—3. Amst. 1764—67. 4.

Arkæologi og Konst.

- Petersen, F. C., Allgemeine Einleitung in das Studium der Archæologie, aus d. Dänischen übers. von P. Friederichsen. Lpz. 1829.
- Müller, K. O., Kunstarchæologische Werke, 1—5. Berl. 1873.

- * Wiedewelt, J., Samling af ægyptiske og romerske Oldsager. Kbh. 1786 fol.
- * Gorius, A. F., Antiquitates Etruscae, in compendium redactae a N. Schwebelio. Norimb. 1770 fol.
- * Winckelmann, J., Nachrichten von den neuesten Herculanischen Entdeckungen. Lpz. 1764. 4.
- * — Anmerkungen über die Geschichte der Kunst des Alterthums, 1ster Theil. Dresden 1767. 4.
- * — Briefe an einen Freund in Liefland. Coburg 1784.
- * Zoega, G., Bassirilievi antichi di Roma, tom. 1: Palazzo Albani. Roma 1808 fol.
- * Lippert, P. D., Dactyliothec d. i. Sammlung geschnittener Steine der Alten. Lpz. 1767. 4.
- Kunsthistorische Bilderbogen, 2tes Supplement, Lief. 1—3. Lpz. 1881.
- * Lady Morgan, Salvator Rosa u. seine Zeit, aus d. Engl. übers. 1—2. Dresd. 1824.
- Ehrlich, H., Die Musik-Aesthetik in ihrer Entwicklung von Kant bis auf die Gegenwart. Lpz. 1881.

Pædagogik og Skolevæsen.

- Vor Ungdom, Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning, udg. af Pio, Trier og Voss. Kbh. 1881.
- * Suhr, J. E., Smaaskrifter af pædagogisk og historisk Indhold, 1—2. Kbh. 1843.
- Monrad, M. J., Om de classiske Studiers Betydning for den høiere Almeendannelse. Christ. 1857.
- Hage, J., Nogle Bemærkninger om vore lærde Skolers Tilstand. Kbh. 1833.
- Hertel, A., Om Sundhedsforholdene i de højere Dreng- og Pigeskoler i Kbh. 1881.
- Norregård, J., Sorø og Viborg. Kbh. 1881.
- Agur, Skolens Brøst, en Nytaarsgave for Lærere. Kbh. 1882.
- Aarboeg for Kjøbenhavns Universitet, den polytekniske Lærestanstalt og Kommunitetet, indeh. Meddelelser for det akad. Aar 1879—80, udg. af C. Goos. Kbh. 1881.
- Programmer fra Universitetet og fra de danske, norske og svenske Skoler 1880—81:
1. Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Aarsfest til Erindring om Kirkens Reformation 1880 (P. L. Panum, Bidrag til Kundskab om vort medicinske Fakultets Historie m. H. t. dets Betydning for Naturvidenskabernes og Lægevidenskabens Udvikling i Danmark fra 1648 til 1766). — Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 8de April

1881 (R. Nielsen, Om det oprindelige Forhold mellem Religion og Videnskab).

2. Aalborg. — Aarhus. — Fredericia. — Frederiksborg. — Helsingør (Katalog over Skolens Bogsamling). Herlufsholm (Nogle Skolespørgsmaal II: Sang og Musikundervisningen paa H.). — Horsens. — Kjøbenhavn (Metropolitanskolen: H. F. E. Jungersen, Bidrag til Kundskaben om det Jacobsonske Organ hos Hvirveldyrene. — Borgerdydskolen i Kbh. — Borgerdydskolen paa Krh. — Haderslev Læreres Skole. — Lyceum. — Mariboers Skole. — Det v. Westenske Institut). — Kolding. — Nykjøbing. — Odense (Ariosto's Rasende Roland, nogle Stykker overs. fra ital. af C. G. V. Faber). — Randers. — Ribe (N. E. Ollgaard, Den dansk-norske Literaturs Historie i sammentrængt Fremstilling). — Roskilde. — Rønne. — Slagelse. — Sorø (J. Langebeks Udkast til Souverainitets Historien, meddelt af J. H. Bang). — Viborg. — Vordingborg. — Reykjavík (J. Thorkelsson, Supplement til islandske Ordbøger, anden Samling: fullgengit — hræddi). — Aalesund (V. Voss, Lidt om den nuværende Skoleordning). — Arendal. — Bergen (Kathedralskolen. — Tanks skole). — Drammen. — Frederikshald. — Hammar. — Kristiania (Kathedralskolen: H. W. Ottesen, Embedsvalgene i Rom henimod Republikens Ende. — Aars og Voss's latin- og realskole: K. Brekke, Bidrag til dansk-norskens lydlære. — Gjertsens skole: H. Nielsen, Om tegning og skrivning paa tyske høiere almenskoler: J. Schram, En kort oversigt over det engelske sprogs historiske udvikling). — Kristianssand. — Kristiansund (G. Landmark, Om stilen i prosa og poesi og navnlig om troper og figurer). — Laurvig. — Molde. — Skien. — Stavanger. — Throndhjem (Kathedralskolen. — Den borgerlige Realskole). — Tromsø (A. E. Eriksen, Norske studenter, baccalaurei og magistre ved Kjøbenhavns universitet i aarene 1611 — 1635).

Blekinge (Carlskrona, Carlshamn, Sölvesborg, Ronneby). — Falun, Hedemora, Säter. — Göteborg och Bohuslän (G. högre allmänna läroverk, G. femklassiga allm. l., Uddevalla femkl. allm. l., G. Realläroverk, Marstrand, Strömstad, Kongelf). — Halland (Halmstad, Warberg, Laholm, Falkenberg, Kungsbacka). — Helsingborg. — Hernösand och Örnsköldsvik (J. Nordlander, Minnen af heden tro och kult i norrländska ortnamn). — Hudiksvall (F. W. Sidvall, Några ord om den i skolan förekommande läsning af latinske författare och till dem hörande

kommentarer, med särskild hänsyn till Sallustii Jugurtha). — Jönköping och Grenna (J. I. Nyqvist, Till minnet af Per Brahe den yngre). — Kalmar (Kalmar, Oscarshamn, Borgholm, Mönsterås; Hj. Beronius, Hufvuddragen af den allmänna elementarbildningen i England, Frankrike och Tyskland). — Karlstad (Karlstad, Kristinehamn, Åmål, Filipstad, Arvika; E. T. Gustrin, Inledning till pedagogiken). — Christianstad (Christianstad, Engelholm, Simrishamn). — Linköping, Eksjö och Vadstena (J. Andersson, Studier i L. Stifts odlingshistoria I: Ärkebiskop Abrahams räfst). — Luleå (A. V. Lönnegren, Grundsatser i svensk prosodik; K. A. Frelholm, Katalog öfver L. högre allm. läroverks boksamling). — Lund och Landskrona (F. S. Svenson, Ekvationen och dess användning redan vid undervisningen i aritmetik). — Lunds Privata Elementarskola. — Malmö, Ystad och Treleborg (O. Nilsson, Danmarks uppträdande i den svenska tronföljarefrågan 1739-43 (III, Forts.)). — Norrköping, Söderköping och Wimmerby. — Nyköping (G. V. Schotte, Bidrag till N. elementarläroverks historia II). — Skara, Mariestad, Lidköping, Sköfde, Falköping, Hjo. — Stockholm (Norrholm högre samt Jakobs och Ladugårdslands lägre allm. l.: S. Dahlgren, Lucianus och hans tid. — Södermalm högre och Katarina lägre all. l.: J. Personne, Grunddragen till Gamla Testamentets sedelära, den allmänna delen. — Real-läroverket: S. Almquist, Studier öfver släktet Hieracium. — Beskowska Skolan. — Nya Elementarskolan: J. E. M. Leander, Essai syntaxique sur les pronoms personnels dans le français moderne. — Ateneum. — Högskola. — Wallinska Flickskolan). — Strengnäs, Eskilstuna, Södertelge, Mariefred (H. Wendell, Etude sur le participe présent français). — Sundsvall. — Upsala, Norrtelje, Enköping, Öregrund (M. Falk, Integration af två partiella differentialekvationer). — Upsala, Fjellstedtska Skolan. — Venersborg, Borås, Alingsås, Ulricehamn. — Westervik (R. Kajerdt, En skolfråga för dagen). — Westerås, Sala, Arboga, Köping, Nora, Linde. — Wexjö och Wernamo. — Visby. — Örebro (N. K. W. Gellerstedt, Förteckning öfver Ö. läroverks myntsamling III) och Askersund.

Filosofi.

Hans Hansson Skonning, Philosophiske Concepter. Aarh. 1686. 4.
Dissertatio historico-moralis de fortitudine Fericarii Wiburgensis,

- d. e. En Disputatz om Udfordringer og Dueller. Kbh. 1755. 4.
- *Montaigne, Essais, 1-4. Paris 1802.
- Rosenkranz, K., Aus einem Tagebuch. Lpz. 1854.
- Nielsen, Fr., Sjæle- og Tænkelse i almeenfattelig Fremstilling, 2. Udg. Kbh. 1865.
- Nielsen, R., Om Arbeidets Betydning for det aandelige Liv. Kbh. 1880.

Theologi.

- *Videnskabelige Forhandlinger ved Siællands Stifts Landemode, udg. af P. H. Mønster og C. F. Gutfeldt, Bd. 1, 1-3 og 2, 1-2. Kbh. 1812-14.
- *Nordisk Tidsskrift for christ. Theologi, udg. af Th. W. Oldenburg og P. Chr. Kierkegaard, 1-4. Kbh. 1840-42.
- Tidsskrift for udenlandsk theologisk Literatur, udg. af L. Gude. Kbh. 1881.
- Kirkehistoriske Samlinger, udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie ved H. Rordam, Bd. 3, 3-4. Kbh. 1881-82.
- *Kirchen- u. Ketzer-Almanach aufs Jahr 1781. Häresiopel. Reuterdahl, H., Inledning till Theologien. Lund 1837.
- *Bielke, H., Besondere Denkwürdigkeiten aus der heiligen Geschichte. Sonderb. 1844.
- *Cramer, J. A., Poetische Uebersetzung der Psalmen mit Abhandl. über dieselben, 2. Aufl, 1-4. Lpz. 1763.
- *Herder, J. G., Von der Gabe der Sprachen am ersten christl. Pfingstfest. Riga 1794.
- *Abernethy, J., Von dem Daseyn u. den Vollkommenheiten Gottes, aus d. Engl. abgekürzt von S. Grynäus. Basel 1781.
- *Swedenborg, E., Den sande christne Religion som indeholder den hele Lære om Gud for Den Nye Kirke, overs. fra den lat. Grundtext ved Ad. Boyesen, Del 1. Kbh. 1874.
- *Manuel Mendoza y Rios, Die wahre Kirche Jesu Christi, übers. von Fr. Hebenstreit. Lpz. 1820.
- Theophilus Nicolaus, Er Troen et Paradox. Kbh. 1850.
- Andersen, F. V., Embede og Ordination i deres indbyrdes Grundforhold. Kbh. 1881.

Skrifter af blandet Indhold.

- Revue des deux Mondes, sec. période, tome 49 - 54. Paris 1864.
- trois. pér., tome 43-49. Paris 1881.
- Deutsches Museum, Zeitschrift für Literatur, Kunst u. öffentl. Leben, herausg. von R. Prutz. Lpz. 1855-60. (mangler nogle Nre. i de 3 første Aargange.)
- Unsere Zeit, deutsche Revue der Gegenwart, 3-4 Lpz. 1881.

- Nord og Syd, et Maanedskrift, red. af M. Goldschmidt, 1—6. Kbh. 1848—49.
- et Ugeskrift, 1—7. Kbh. 1848—51.
- Ny Række, 1—11. Kbh. 1852—57.
- et Ugeskrift, 1—4. Kbh. 1856.
- — ny Række, 1—9. Kbh. 1857—59.
- For Ide og Virkelighed, et Tidsskrift, udg. af R. Nielsen, Bj. Bjørnson og R. Schmidt, 1—8 Kbh. 1869—73.
- Nær og Fjern, et Ugeblad, red. af P. Hansen, Bd. 1—9, Nr. 1—430. Kbh. 1872.
- Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri, utg. af Letterstedtska Föreningen. Stockholm 1881.
- Aarhus Stiftstidende for 1881.
- Jyllandsposten for 1881.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1880 Nr. 3; 1881 Nr. 1.
- Kordes, B., Lexikon der jetztlebenden Schlesw.-Holst. und Eutin. Schriftsteller. Schlesw. 1797.
- *Lübker, D. L., und Schröder, H., Lexikon der schl.-holst.-lauemb. u. Eutin. Schriftsteller von 1796—1828. Alt. 1829.
- *Schröder, H., Nachträge u. Register dazu. Schlesw. 1831.
- Halvorsen, J. B., Norsk Forfatter-Lexikon 1814—80, H. 1—4. Krist. 1881.
- Ersch, J. S., Literatur der Geschichte seit der Mitte des 18. Jahrh. bis auf die neueste Zeit. Amst. u. Lpz. 1813.
- *Baden, G. L., Dansk-norsk hist. Bibliothek. Odense 1815.
- *Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, Aarg. 1—3. Kbh. 1771—72.
- Thaarup, C., Fortegnelse paa danske Oversættelser af lat. og græske Skribenter. Kbh. 1822.
- *Fortegnelse over det Classenske Literatur-Selskabs og det kgl. chirurg. Akademies forenede Bogsaml. Kbh. 1842.
- Aarsberetninger og Meddelelser fra det Store kongelige Bibliothek, udg. af C. Bruun, Bd. 3, 6. Kbh. 1881.
- Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling. Kbh. 1882. 4.
- Vahl, J., Dansk Bogfortegnelse for Aarene 1869—80, H. 1—11. Kbh. 1881.
- Linnström, H., Svenskt Boklexikon, H. 39—50. Stockh. 1881.

Beretning om Discipelibibliotheket, den fysiske og naturhist. Samling ville blive optagne i næste Aars Program for 2 Aar.

Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1882.

(De foran satte Bogstaver betegne Værelserne: a Solennitetssalen, b VI Kl. Værelse, c V Kl. Værelse, d III Kl. Værelse, alle ovenpaa. Prøverne i Naturhistorie foretages i det Værelse, hvor Samlingen findes. Tallet derefter angiver Tiden.)

De skriftlige Prøver ved Afgangsexamen og 4de Klasses Hovedexamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse fra Torsdag d. 15. til Lørdag d. 17. Juni, for Skolens øvrige Klasser fra Fredag d. 30 Juni til Lørdag den 1. Juli.

De mundlige Prøver afholdes fra 27. Juni til 13. Juli i følgende Orden:

Tirsdag den 27. Juni.

- a. Kl. 8. Afgangsexamen: Oldnordisk.

Onsdag den 28. Juni.

- a. 8. Afgangsexamen: Latin.

Lørdag den 1. Juli.

- a. 8. Afgangsexamen: Tysk. 9. IV og Realafgangsexamen: Tysk.

Mandag den 3. Juli.

- a. 8. Afgangsexamen: Historie. 12. V Latin.
 b. 8. III Fransk. 12. III R Arithmetik.
 c. 8. II Historie. 12. II R. Historie.
 d. 8. I, a Matematik. 12. I R Fransk.
 IV og Realafgangsexamen: Naturhistorie.

Tirsdag den 4. Juli.

- a. 8. Afgangsexamen: Græsk. 12. IV Latin.
 b. V Naturlære. 12. II R Arithmetik.
 c. III Geometri. 12. I Latin.
 d. III R Geografi. 12. I R Historie.
 12. II Naturhistorie.

Onsdag den 5. Juli.

- a. 9. Afgangsexamen: Fransk.
- b. 8. Afgangsexamen (math.): Naturlære. 4. Afgangsexamen (sprog.): Naturlære.
- c. 8. III Latin. 12. III R Tysk.
- d. 8. II Arithmetik. 12. II R Naturhistorie.

Torsdag den 6. Juli.

- a. 8. IV og Realafgangsexamen: Matematik. 4. Afgangsexamen: Engelsk.
- b. 8. V Fransk. 12. II Fransk.
- c. 8. III Historie. 12. I R Engelsk.
- d. 8. I Historie. 12. III R Naturhistorie.

Fredag den 7. Juli.

- a. 8. IV og Realafgangsexamen: Fransk. 12. III R Engelsk.
 - b. 8. Afgangsexamen: Matematik. 12. II Tysk.
 - c. 8. III Tysk. 12. II R Geometri.
 - d. 8. I Geografi. 12. I R Naturhistorie.
- Kl. 6. Almindelig Sangprøve.

Lørdag den 8. Juli.

- a. 8. IV og Realafgangsexamen: Geografi. 12. V Historie.
- b. 8. III Arithmetik. 12. III R Geometri.
- c. 8. II Latin. 12. II R Fransk.
- d. 8. I Fransk. 12. I R Geografi.

Mandag den 10. Juli.

- a. 8. IV og Realafgangsexamen: Historie. 12. III Græsk.
- b. 8. V Engelsk og Tysk. 12. III og III R Naturlære.
- c. 8. II Geografi. 12. II R Geografi.
- d. 8. I, b. Matematik. 12. I R Tysk.

Tirsdag den 11. Juli.

Optagelsesprøve, skriftlig, 8—12.

- a. 8. V Græsk.
 - b. 8. V Matematik.
 - c. 8. Realafgangsexamen og II R Engelsk.
 - d. 8. III R Historie.
10. III Naturhistorie.

Onsdag den 12. Juli.

Optagelsesprøve fra Kl. 8 Morgen.

Torsdag den 13. Juli.

- | | | | | |
|----|----|-------------------|---------|-----------------|
| a. | 8. | IV Græsk. | 12. | V Oldnordisk. |
| b. | 8. | IV og Realafgangs | examen: | Naturlære. |
| | | | 12. | III R Fransk. |
| c. | 8. | III Geografi. | 12. | II Geometri. |
| d. | 8. | I Tysk. | 12. | II R Tysk. |
| | | | | I R Mathematik. |

Fredag den 14. Juli.

10. Translokation.

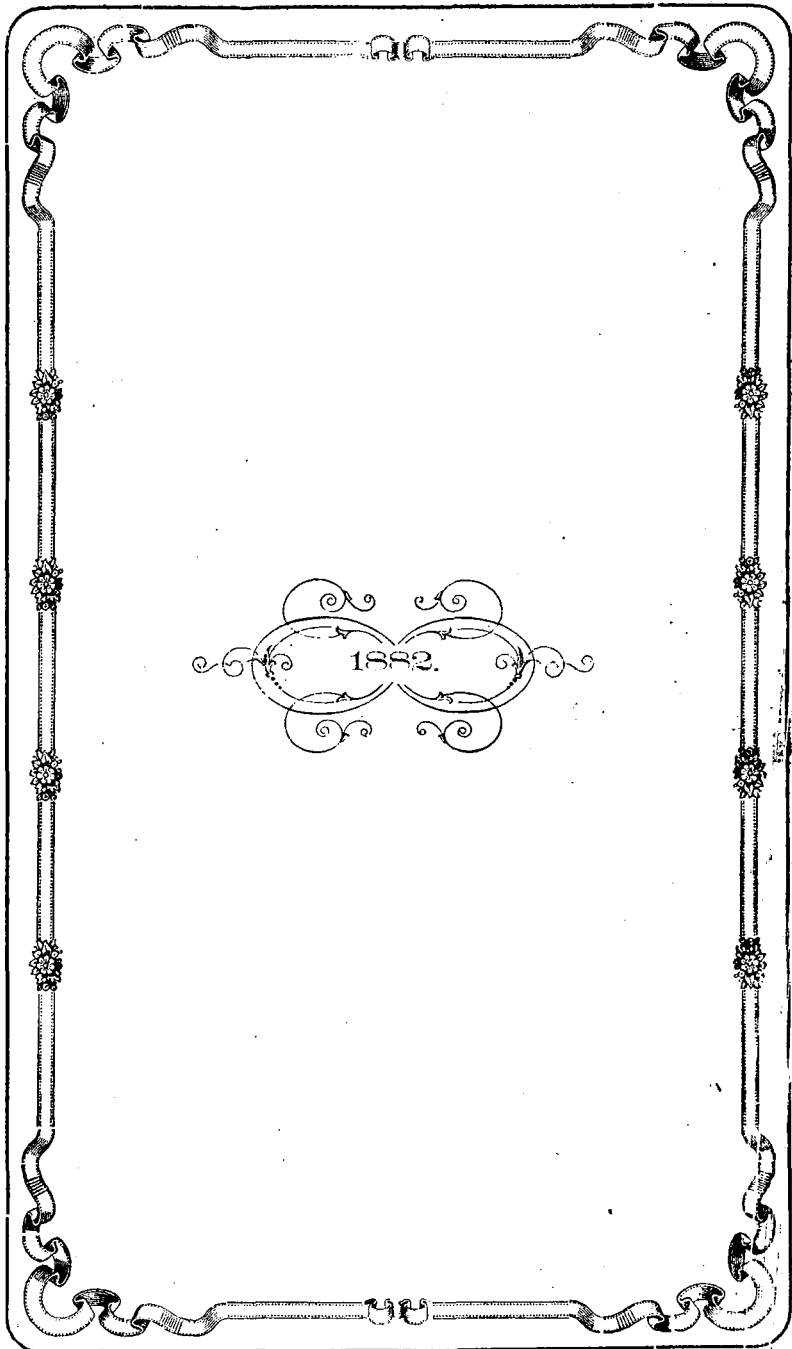
Optagelsesprøven af ny Disciple afholdes, som ovenfor angivet, Tirsdag den 11. Juli Form. Kl. 8—12 og Onsdag den 12. Juli Kl. 8. Hvis nogen er forhindret fra at møde ved denne Prøve før Ferien, vil han blive prøvet den 15. Avgust Form. Kl. 8.

Fredag den 14. Juli, Kl. 10, bekendtgjøres Prøvernes Udfald og foretages Omflytning i Klasserne samt Dimission af dem, der have bestaaet Afgangsprøverne. Derefter begynder Sommerferien, som varer til Tirsdag den 15. Avgust, paa hvilken Dag det ny Skoleaars Undervisning begynder Kl. 12.

Til at overvære de mundlige Prøver og Slutningshandlingen indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger, samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Aarhus Kathedralskole, den 12. Juni 1882.

G. Lund.



1882.